

2 2026

Ročník XXXII

Recenzovaný vedecký časopis

Vydáva

Slovenská advokátska komora

Kolárska 4, 813 42 Bratislava

**Skončenie
pracovného pomeru
so zástupcom
zamestnancov**

**Vytážovanie dát na tréning
umelej inteligencie**

Iluzórna ochrana autorských diel
umiestnených online

**Vady rozhodnutí
a postupov
správnych orgánov
v správnom trestaní**

**Ochrana dobrej
povesi advokáta
v medializovaných
prípadoch**

ADVOKÁTSKA
KOMORA SLOVENSKÁ

bulletin slovenskej advokácie

Recenzovaný vedecký časopis

Vychádza šesťkrát do roka (dvojmesačník)

Peer-reviewed law journal

Published six times a year (bimonthly)

reg. č. MK SR: 4161/10

ISSN 1335-1079

*Názory autorov publikovaných článkov
sa nemusia zhodovať s názormi
Slovenskej advokátskej komory a členov
Redakčnej rady Bulletinu slovenskej advokácie.*

*Opinions of the authors of published articles
do not necessarily reflect the views
of the Slovak Bar Association and members
of the Reviewing Committee
of the Bulletin of Slovak Advocacy.*

Vydáva/Published by

Slovenská advokátska komora

Kolárska 4, 813 42 Bratislava

IČO: 30 795 141

www.sak.sk

Redakcia/Editorial Board

PhDr. Naďa Ondrišová

(Výkonná redaktorka/Executive Editor)

02 204 227 28

ondrisova@sak.sk

Darina Stračinová

(Administrácia/Administration)

02 204 227 26

darina.stracinova@sak.sk

Objednávky bulletinu a inzercie:

(Administrácia/Administration)

Darina Stračinová

02/204 227 26

darina.stracinova@sak.sk

Vizuálna koncepcia: Ing. Ladislav Blecha

Predtlačová príprava: Helondia, s. r. o.

Tlač: Printhall, s. r. o.

Cena vrátane DPH: 8,80 eur

Ročné predplatné vrátane DPH: 52,50 eur

Uzávierka odbornej časti: 30. 3. 2026

Uzávierka redakčnej časti: 10. 4. 2026

Číslo bolo zverejnené 10. 4. 2026

Redakčná rada / Reviewing Committee

JUDr. Jozef Brázdil (*predseda/Chairman*)

JUDr. Peter Kerecman, PhD. (*podpredseda/Vice-Chairman*)

JUDr. PhDr. Stanislav Balík, PhD.

Mag. Petra Černochová

prof. JUDr. Milan Ďurica, PhD.

prof. JUDr. Svetlana Ficová, CSc.

JUDr. Barbora Grambličková, PhD. LL.M.

doc. Dr. Iur. Mgr. Martin Husovec

prof. JUDr. Martina Jánošíková, PhD.

doc. JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD.

doc. JUDr. MUDr. Peter Kováč, PhD. et PhD.

doc. JUDr. Ondrej Laciak, PhD.

Mgr. Richard Macko

Prof. JUDr. Alena Macková, Ph.D.

Mgr. Michal Martinák

JUDr. Soňa Mesiarkinová

JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.

JUDr. Ondrej Mularčík

prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.

JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

JUDr. Eva Sihelníková, PhD.

JUDr. Alexander Škrinár, CSc.

prof. JUDr. Marek Števec, DrSc.

JUDr. Tomáš Surgoš

JUDr. Andrea Tomlainová, PhD., LL.M.

K obálke:

Budova sídla
Slovenskej advo-
kátskej komory
na Kolárskej 4
v Bratislave je
po rozsiahlej
rekonštrukcii opäť
v plnej prevádzke.

bulletin slovenskej advokácie 2/2026

Obsah

Content

AKTUÁLNE

ROZHOVOR

- 4 Obnovené sídlo Slovenskej advokátskej komory ako priestor nového života slovenskej advokácie
JUDr. Viliam Karas, PhD., JUDr. Martin Puchalla, PhD., Mgr. Alexandra Čižmáriková

PRÁVNA TEÓRIA A PRAX

ČLÁNKY

- 8 **Skončenie pracovného pomeru so zástupcom zamestnancov**
doc. JUDr. Marcel Dolobáč, PhD. **Termination of Employment of Employee Representatives**
- 15 **Vyťažovanie dát na tréning umelej inteligencie**
Iluzórna ochrana autorských diel umiestnených online
JUDr. Mgr. Katarína Kesselová **Data mining for artificial intelligence training. Illusory protection of copyrighted works posted online**
- 24 **Vady rozhodnutí a postupov správnych orgánov v správnom trestaní**
JUDr. Marcel Ružarovsky **Defects in the Decisions and Procedures of Administrative Authorities in Administrative Punishment**

JUDIKATÚRA

- 32 Posúdenie ústavnej akceptovateľnosti právneho názoru o nároku dotknutých vlastníkov na jednorazovú náhradu za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z.
- 34 Ochrana dobrej povesti advokáta v medializovaných prípadoch
- 36 Nestrannosť advokáta vo vzťahu k partnerovi verejného sektora podľa zákona č. 315/2016 Z. z.
- 39 Povinnosť advokáta vykonať požadované úkony právnej služby a odovzdať klientovi jeho dokumentáciu
- 41 Ojedinelé a menej závažné porušenie povinnosti advokáta neosočovať iného advokáta

ADVOKÁCIA

- 44 Správy a udalosti
- 50 Z okrúhleho stola s rektorom UK a s dekanami a dekanmi právnických fakúlt
- 51 Vzdelávacie podujatia – jar 2026
- 52 Z februárového zasadnutia Predsedníctva SAK
- 52 Pýta(j)te sa predsedníctva
- 53 Z marcového zasadnutia Predsedníctva SAK

ZAUJÍMAVOSTI

- 56 Niektoré problémy v súvislosti s novým stavebným zákonom (2. časť)
JUDr. Alexander Škrinár CSc.
- 58 Futbalový zápas slovenskej a talianskej právnickej reprezentácie

DO VAŠEJ KNIŽNICE

- 60 Minister na popravisku
JUDr. PhDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA
- 64 Publikačná a edičná činnosť Slovenskej advokátskej komory

Naša budova je skolaudovaná

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

Po mesiacoch očakávania, stavebných prác, technických otázok, prekážok a nových riešení, všetkého, čo patrí k zrodu či znovuzrodu budovy, máme priestor, ktorý ešte vonia, blyští sa novotou a kancelária komory pomaly zisťuje, že v novom sa človek prvé dni viac hľadá než nachádza. Nové priestory totiž nestačí zariadiť; treba ich začať žiť.

A tak vchádzam dnu. Otočné dvere sa točia s takou samozrejmosťou, akoby odjakživa vedeli, že strážia vstup do budovy, ktorá má pôsobiť vážne, no bez zbytočného pátosu. Prívetivo a pritom dôstojne.

Ako prvé ma upútajú vysoké stĺpy a nádherný dlhý recepcný pult. Konečne recepcia, ktorá nevyzerá, akoby sa pri nej človek mal ospravedlniť, že vôbec prišiel, ale elegantný priestor pripravený privítať nielen advokátov, ale aj zahraničné návštevy.

V zadnej časti zazriem prednáškovú miestnosť so žltými kresielkami, pohodlnými a usporiadanými v jemne kaskádovitom členení. Už teraz pôsobí, akoby sa v duchu pripravovala na svoj prvý potlesk, na prvé semináre pre koncipientov, na prvé otázky, odpovede, neistoty aj ambície, ktoré k začiatkom v advokácii patria.

Keď potom stúpam po jednotlivých poschodiach, vnímam, že naša budova je zariadená moderne, v čistom a súčasnom interiérovom dizajne. Presklenými plochami, ktoré sú novým štandardom, preniká svetlo hlboko do interiéru, priestor dýcha, nepôsobí uzavreto ani ťažkopádne. A predsa sa nestalo to, čo sa moderným budovám občas stáva: že sú síce efektné, ale (po)citovo neobývateľné. Táto budova si aj napriek svojej súčasnosti zachovala čosi prívetivé, ba až domáce. Nepôsobí chladne, nepovyšuje sa nad človeka, netvári sa, že estetika musí byť vykúpená neútlanosťou. Naopak — je reprezentatívna, no zároveň príjemná. Nová, ale nie cudzia.

Teším sa z priestorov určených pre disciplinárne pojednávania, ktoré si nezamieňajú vážnosť s tiesnivosťou. Už to nie sú miestnosti, v ktorých mal človek dojem, že sa naňho každú chvíľu zosunú tmavé skrine aj s celou ťažobou spisov minulých desaťročí. Naopak, tieto priestory pôsobia vzdušne, ľahko a kultivovane, a pritom nestrácajú nič zo svojej vážnosti. Je to presne ten druh dizajnu, ktorý nehrá divadlo, ale slúži účelu.

Na úplne najvyššom poschodí sa napokon otvorí veľká zasadacia miestnosť, primerane slávnostná a s takým pokojom v sebe, aký mávajú iba priestory, v ktorých sa síce ráta s vážnymi rozhovormi, nie však s ponurosťou. Má výhľad na strechy Bratislavy v celej svojej osobitej, trochu neusporiadanej, surovej či pôvabnej pravdivosti.

Máme aj nové zázemie a najmä archív priestranný a usporiadaný tak, aby človek nemal pocit, že dokumenty sú odkladané do priestoru len z akejsi zotrvačnosti dejín. Príjemne prekvapia aj moderné technológie nainštalované v budove. Nie okázalo, nie samoučelne, ale tak, ako technológie majú v dobre navrhnutom priestore fungovať.

Prajem si, aby sa práve tu začal zas odohrávať kus nášho spoločného stavovského života. Že to nebude iba adresa komory, ale miesto, kde sa budú viesť rozhovory, na ktoré má zmysel prísť osobne. Miesto, kde sa budú stretávať pri káve kolegovia, kde sa budú tešiť na stretnutia koncipienti, rokovať orgány komory, rozhodovať disciplinárne senáty, vzdelávať sa aj debatovať. Jednoducho miesto, ktoré nebude iba slúžiť advokácii, ale bude ju aj prirodzene sústreďovať.

Veľké poďakovanie patrí bývalému predsedníctvu za rozhodnutie iniciovať tento projekt, prevziať zaň zodpovednosť a otvoriť cestu k tomu, aby sa vôbec mohol začať. Na také rozhodnutia totiž nestačí iba diskusia, projektové plánovanie a zabezpečenie financovania; treba naň hlavne istú mieru odvahy a vôle urobiť krok, ktorý už ďalej nemožno odkladať. Uznanie patrí aj ich nástupcom, ktorí sa v krátkom čase museli zorientovať v rozbehnutom projekte a doviesť intenzívne, posledné mesiace stavebných prác a rozhodnutí.

Vážené kolegyně, vážení kolegovia naša budova je skolaudovaná.

Mgr. Alexandra Čižmáriková
podpredsedníčka Slovenskej advokátskej komory

ROZHOVOR

Obnovené sídlo Slovenskej advokátskej komory ako priestor nového života slovenskej advokácie

Novozrekonštruované sídlo Slovenskej advokátskej komory na Kolárskej ulici 4 je už plne funkčné. Emeritných predsedov SAK JUDr. Viliama Karasa, PhD., JUDr. Martina Puchallu, PhD. a podpredsedníčky SAK Mgr. Alexandry Čižmárikovej sme sa spýtali, čo všetko predchádzalo rozhodnutiu o rekonštrukcii pôvodnej budovy.

■ Čo u vás najviac zavážilo pri rozhodovaní, či komora zrekonštruje vlastnú budovu a nebude hľadať iný vhodný priestor pre svoje sídlo?

Alexandra Čižmáriková: Samotná otázka je formulovaná tak, akoby sme inú možnosť od počiatku ani len nepripustili. Pravda je však o niečo prozaickejšia – hľadali sme... A nielen teoreticky. Boli sme na fyzických obhlídkach budov, zvažovali sme aj nájom iných priestorov a poctivo sme si kládli otázku, či by nebolo jednoduchšie začať inde a akoby odznova, hľadali sme príbehy v iných budovách, rátali metre štvorcové. Inak povedané, nešlo o sentiment bez kontroly reality. Napokon sa však ukázalo, že rekonštrukcia vlastného sídla je riešením, ktoré dáva zmysel nielen ekonomicky, ale aj ľudsky. Vyšla nám ako racionálna voľba, no zároveň ako rozhodnutie, ktoré si zachováva emóciu a úctu k tomu, čo vybudovali bardi advokácie pred nami. Budovu možno opraviť, zveľadiť, prispôbiť dnešku – no jej príbeh sa kúpiť ani prenajať nedá.

Viliam Karas: Bola to reálna dilema, na ktorú sme sa v predsedníctve, napriek silnej afinite k nášmu sídlu, pozerali pragmaticky a s pohľadom riadneho hospodára, ktorý spravuje majetok všetkých advokátov. Z čisto finančného hľadiska posudzovania ceny za meter štvorcový sa mohli objaviť riešenia, ktoré by smerovali k sťahovaniu do iných, či už vlastných, alebo prenajatých priestorov a viedli by k odpredaju budovy komory. Tie rozdiely však nakoniec neboli až také veľké a predovšetkým boli spojené s vyššou mierou (aj finančnej) neistoty do budúcnosti. Zavážili tiež stanoviská všetkých emeritných predsedov a som rád, že sme sa po dlhých úvahách a diskusiách rozhodli nepredávať budovu komory, ale pristúpiť k jej rekonštrukcii. Neostalo len pri rozhodnutí, ale toto rozhodnutie sme sa rozhodli aj realizovať. Má to pre mňa aj symbolický význam, že komora

ostane na dobrých základoch, ktoré tu niekto pred nami tri desaťročia budoval.

Martin Puchalla: Predsedníctvo zvažovalo všetky možnosti, vrátane kúpy inej budovy. Navštívili sme viaceré budovy v širšom centre Bratislavy, dokonca určité obdobie sa intenzívne diskutovalo o tejto možnosti ako o prioritě. Objavil sa však apel bývalých predsedov a viacerých starších kolegov, ktorí sa podieľali na stavbe našej budovy, aby sídlo komory zostalo v budove na Kolárskej ulici. Musím povedať, že aj v tomto sa ukázalo, čo komoru zdobí od nepamäti – aj keď združuje členov s rôznymi názormi na rôzne veci, ale v základných otázkach života komory a v otázkach jej identity sa vieme zhodnúť. Myslím, že rozhodnutím o rekonštrukcii pôvodnej budovy komory sme dosiahli to, čo bolo pre predsedníctvo prioritou – moderné a dôstojné sídlo komory reprezentujúce tiež našu identitu siahajúcu k počiatkom slobodnej advokácie na Slovensku.

■ Čo bolo najväčšou výzvou v procese obnovy sídla počas vášho pôsobenia?

Alexandra Čižmáriková: Ktokoľvek sa niekedy ocitol v blízkosti stavby, vie, že je to prostredie, v ktorom sa istota mení na pracovnú hypotézu a pevný plán na materiál na priebežné dopĺňanie. Počas obnovy sa veci vyvíjajú dynamicky, okolnosti si neraz vyžadujú nové rozhodnutia a aj malé detaily dokážu preveriť trepezlivosť človeka (či skôr kolektívneho orgánu pri ich prerokovaní) viac, než by čakal. Za najväčšiu výzvu preto považujem schopnosť nestratiť sústredenost na celok a zároveň si pri týchto menších zakopnutiach uchovať radosť z očakávania výsledku, ktorý sa črtá. Lebo práve to je na takomto procese azda najdôležitejšie – aby človek popri zmenách, korekciách a nevyhnutných komplikáciách nestratil vnútorné presvedčenie, že keď sa všetko v závere dokončí, tak ten pocit, vnem, radosť bude stáť za to. A to sa určite splnilo.

Mgr. Alexandra Čižmáriková

JUDr. Viliam Karas, PhD.

JUDr. Martin Puchalla, PhD.

Viliam Karas: Považujem za veľmi dôležité, že nikto z mojich vtedajších kolegov nechcel ísť do rýchlych riešení (alebo ako rád hovorím, do skratiek). Ak by sme boli malá eseročka kde rozhoduje jeden dvaja konatelia, asi by sme začali stavať skôr, proces by bol jednoduchší a možno by sme aj nejaký zlomok ceny ušetrili. V takýchto projektoch, najmä ak sa týkajú správy spoločného majetku je alfou a omegou správny proces. Pri finálnych rozhodnutiach som už nebol v pozícii predsedu SAK, ale na základe dostupných informácií by som chcel komore poďakovať, že sa k nášmu majetku správala ako dobrý hospodár.

Martin Puchalla: Už samotné rozhodnutie realizovať taký nákladný projekt, akým je rekonštrukcia budovy bolo výzvou. Boli sme si ale vedomí, že takéto rozhodnutie musíme s ohľadom na havarijný stav budovy prijať. Naša komora navyše za ostatné roky „vyrástla“, plní oveľa viac funkcií a vo vzťahu k oveľa väčšiemu počtu členov – advokátok, advokátov, či koncipientov. Bolo preto nevyhnutné vyriešiť, aby základné funkcie komory boli realizované v dôstojných priestoroch a rovnako boli vytvorené dobré pracovné podmienky pre zamestnancov. Najväčšou výzvou bol výber dodávateľa a výber projekt financujúcej banky. V oboch prípadoch sme mali viacero ponúk, z ktorých sme transparentným spôsobom vybrali. Pamätám sa na rokovania s dodávateľmi prác, s ktorými sme sa snažili čo najviac „skresať“ cenu, či na vyjednávanie s bankami, za ktoré chcem poďakovať vtedajšej podpredsedníčke pre ekonomiku Saške Čižmárikovej. A konečne, pamätám si na podpis úverovej dokumentácie, či zmluvy s dodávateľom rekonštrukcie – v tom momente som cítil na jednej strane príjemné vzrušenie z toho, že niečo veľké sa ide diať, no na druhej strane obrovskú zodpovednosť za to, aby to dobre dopadlo. Vďaka všetkým, čo sa akokoľvek podieľali na úspešnom ukončení diela a naša budova bude na dlhé roky dôstojným reprezentantom najväčšej právnickej stavovskej organizácie v tejto krajine.

■ Aké sú vaše želania spojené s fungovaním advokácie v obnovených priestoroch?

Alexandra Čižmáriková: Priala by som si, aby sa z obnoveného sídla stal priestor, v ktorom bude advokácia naozaj žiť. Miesto, kde sa budeme stretávať častejšie, spontánnejšie a možno aj radostnejšie než doteraz. Miesto, kde sa zastavia aj kolegovia, ktorí nie sú z Bratislavy, a budú mať pocit, že komora nie je vzdialená inštitúcia, ale prirodzený bod, ku ktorému patria. Teším sa, že dôstojnosť nových priestorov bude sprevádzať tie chvíle, ktoré si dôstojnosť osobitne zaslúžia – disciplinárne konania, ale aj advokátske skúšky. Najmä pri skúškach je dôležité, aby prostredie komunikovalo kolegom, že vstupujú do povolania, ktoré má vážnosť, tradíciu a zodpovednosť. Napokon verím, že naša krásna prednášková miestnosť bude v rámci novej koncepcie vzdelávania čo najčastejšie naplnená obsahom, hlasmi, otázkami a odborným životom.

Viliam Karas: Želám Kolárskej, aby bola miestom, kde vždy zvíťazí úcta k právu a kde budú s týmto úmyslom radi chodiť aj naši kolegovia z iných justičných profesií. Slovenská spoločnosť je neuveriteľne rozdelená, s nízkou dôverou v spravodlivosť a verím, že Slovenská advokátska komora má možnosť v tejto oblasti robiť možno na pohľad malé, ale inak rozhodujúce kroky.

Martin Puchalla: Kolega Rišo Karkó, ktorého predsedníctvo poverilo komunikáciou s architektom a bol aj tvorivou dušou projektu rekonštrukcie (za čo mu veľmi pekne ďakujem) zvykol hovoriť, že vynovené sídlo komory by malo byť nielen dôstojným sídlom našej stavovskej organizácie, ale aj miestom, kde sa budú advokáti priateľsky stretávať a diskutovať. Veľmi si prajem, aby sa táto vízia naplnila. Želám nám všetkým, aby aj obnovená budova prispievala k hrdosti na náš ctihodný stav, ktorý si hrdosť naozaj zaslúži. ■

Skončenie pracovného pomeru so zástupcom zamestnancov

doc. JUDr. Marcel Dolobáč, PhD.

ABSTRAKT

Príspevok analyzuje právnu úpravu skončenia pracovného pomeru so zástupcami zamestnancov podľa § 240 Zákonníka práce. Zameriava sa na rozsah osobitnej ochrany, proces udeľovania predchádzajúceho súhlasu a výklad kritéria, podľa ktorého nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie zamestnanca. Osobitná pozornosť sa sústreďuje na vymedzenie hraníc ochrany zástupcov zamestnancov a na identifikáciu situácií, v ktorých môže byť táto ochrana prelomená. Príspevok zdôrazňuje, že ochrana zástupcov zamestnancov nepredstavuje absolútnu imunitu, ale nástroj zachovania rovnováhy medzi ich nezávislosťou a oprávnenými záujmami zamestnávateľa.

Kľúčové slová: skončenie pracovného pomeru, zástupcovia zamestnancov, predchádzajúci súhlas, dôkazné bremeno, organizačné dôvody, porušenie pracovnej disciplíny

ABSTRACT

Termination of Employment of Employee Representatives

The paper analyses the legal regulation governing the termination of employment of employee representatives under Section 240 of the Labour Code. It focuses on the scope of special protection, the procedure for granting prior consent, and the interpretation of the criterion according to which the employer cannot reasonably be required to continue employing the employee. Particular attention is paid to defining the limits of the protection afforded to employee representatives and identifying situations in which this protection may be disappplied. The paper emphasises that the protection of employee representatives does not constitute absolute immunity, but rather serves as a mechanism for maintaining a balance between their independence and the legitimate interests of the employer.

Key words: termination of employment, employee representatives, s prior consent, burden of proof, organisational grounds, breach of work discipline

Úvod

Právo združovať sa a právo na koalíčnú slobodu, garantované ústavou a viacerými medzinárodnými zmluvami, patria medzi základné práva,¹ ktoré kreuujú podstatu pracovného práva. Zamestnanci a zamestnávateľa realizáciou týchto práv zabezpečujú a zvyrazňujú ochranu svojich hospodárskych a sociálnych záujmov. Zvlášť zamestnanci koalíčnou slobodou vyvažujú ekonomicky nerovnovážne postavenie v porovnaní so zamestnávateľom. S tým je prirodzene späté osobitné postavenie zástupcov zamestnancov, ktoré pramení zo zákonného poverenia zastupovať širší okruh zamestnancov v otázkach, ktoré sa dotýkajú pracovných podmienok v najširšom poňatí, ako je odmeňovanie, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci či participácia na rozhodovacích procesoch zamestnávateľa.

Výkon takýchto práv nevyhnutne predpokladá istý stupeň autonómie, ktorý musí byť chránený pred možnými zásahmi zo strany zamestnávateľa. Zákonník práce² preto systematicky zdôrazňuje potrebu ochrany zástupcov zamestnancov, a to nielen prostredníctvom všeobecného zákazu diskriminácie, ale aj prostredníctvom osobitných garancií vyplývajúcich z ich funkčného postavenia. Zákaz diskriminačného konania voči zástupcom zamestnancov má zásadný význam pre zachovanie rovnováhy medzi slobodou ich činnosti a oprávnenými záujmami zamestnávateľa. Zamestnávateľ nesmie zástupcov zamestnancov znevýhodňovať ani inak postihovať za riadne plnenie úloh, ktoré im vyplývajú z výkonu funkcie.

Zástupcovia zamestnancov, vrátane zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci,³ sú v čase funkčného obdobia a počas šiestich mesiacov po jeho skončení chránení proti opatreniam, ktoré by ich mohli poškodzovať vrátane skončenia pracovného pomeru a ktoré by

1 V Ústave Slovenskej republiky upravené v druhej hlave „Základné práva a slobody“, v piatom oddiele „Hospodárske, sociálne a kultúrne práva“.

2 Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov. Ďalej aj ako „ZP“.

3 Ďalej aj ako „zástupca zamestnancov pre BOZP“.

boli motivované ich postavením alebo činnosťou. V súlade s uvedeným, zamestnávateľ môže dať členovi príslušného odborového orgánu, členovi zamestnaneckej rady alebo zamestnaneckému dôverníkovi výpoveď alebo s nimi okamžite skončiť pracovný pomer len s predchádzajúcim súhlasom týchto zástupcov zamestnancov (§ 240 ods. 8 a 9 ZP).

Ide o garanciu nezávislosti a ochrany zástupcov zamestnancov pred odvetou zamestnávateľa za výkon ich funkcie. Táto ochrana má umožniť, aby zástupcovia zamestnancov mohli slobodne hájiť práva zamestnancov bez obavy zo straty zamestnania. A práve v tejto oblasti ochrany sa v praxi naplno prejavuje napätie medzi výkonom vlastníckych práv zamestnávateľa, ktoré je napokon tiež výrazom základného práva vlastníť majetok, a ochranou nezávislosti zástupcov zamestnancov.

Ako už bolo vyslovené, zmysel právnej úpravy § 240 ZP je vytvoriť prostredie, v ktorom môžu zástupcovia zamestnancov slobodne a nezávisle vykonávať svoje funkcie bez obáv zo straty zamestnania alebo iných foriem odvety. Na druhej strane už úvodom treba zdôrazniť, že ochrana podľa § 240 ZP nepredstavuje privilegium jednotlivca, ale prostriedok na zachovanie rovnováhy medzi zamestnávateľom a kolektívnymi reprezentantmi zamestnancov. Je to garancia, ktorá má podporiť otvorený sociálny dialóg a stabilitu pracovnoprávných vzťahov, nie neprímerane až absolútne chrániť jednotlivých zástupcov zamestnancov pred skončením pracovného pomeru.

Cieľom tohto príspevku je zamerať sa na hranice ochrany zástupcov zamestnancov pred skončením pracovného pomeru, poukázať na procesný postup pri skončení pracovného pomeru a pomenovať – minimálne rámcovo – okolnosti kedy nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať ďalšie trvanie pracovného pomeru so zástupcom zamestnancov.

1. Relevantná právna úprava a procesný postup

Zamestnávateľ môže dať členovi príslušného odborového orgánu, členovi zamestnaneckej rady alebo zamestnaneckému dôverníkovi výpoveď alebo s nimi okamžite skončiť pracovný pomer len s predchádzajúcim súhlasom týchto zástupcov zamestnancov. Za predchádzajúci súhlas sa považuje aj, ak zástupcovia zamestnancov písomne neodmietli udeliť zamestnávateľovi súhlas do 15 dní odo dňa, keď o to zamestnávateľ požiadal. Zamestnávateľ môže použiť predchádzajúci súhlas len v lehote dvoch mesiacov od jeho udelenia (§ 240 ods. 9 ZP).

Prvá, vstupná otázka k citovanej právnej úprave znie, kto má udeliť súhlas so skončením pracovného pomeru v prípade plurality zástupcov zamestnancov? Vo všeobecnosti platí, že ak u zamestnávateľa pôsobia popri sebe odborová organizácia, zamestnanecká rada alebo zamestnanecký dôverník, odborovej organizácii patrí právo na spolurozhodovanie (§ 229 ods. 7 ZP), čo by evokovalo záver, že právo poskytnúť súhlas so skončením pracovného pomeru s ktorýmkoľvek zástupcom zamestnancov má prioritne odborový orgán, ak u zamestnávateľa pôsobí. Pri aplikácii § 240 ods. 9 ZP sa ale toto pravidlo nebude uplatňovať, súhlas bude dávať vždy ten zástupca zamestnancov, ktorého člena sa skončenie pracovného pomeru týka. Vyplýva to zo záveru vety a slov „súhlasom týchto zástupcov zamestnancov“. To znamená, že ak pôjde o zamýšľané skončenie pracovného pomeru s členom odborového orgánu, súhlas bude poskytovať odborový orgán, a ak pôjde o zamýšľané skončenie pracovného pomeru s členom zamestnaneckej rady, súhlas poskytne zamestnanecká rada.

Tým sa dostávame k vskutku iracionálnej situácii, keď zamestnávateľ, ktorý chce skončiť pracovný pomer so zamestnaneckým dôverníkom musí žiadať o súhlas práve tohto zamestnaneckého dôverníka. Aj keď je udelenie súhlasu zo strany zamestnaneckého dôverníka krajne nepravdepodobné, z hľadiska dodržania zákonného formálneho postupu takýto súhlas udelil (skôr sa predpokladá uzatvorenie dohody o skončení pracovného pomeru), napriek tomu zamestnávateľom odporúčame, pre dodržanie formálneho postupu a náležitostí, takýto súhlas žiadať. Ak súhlas nebude poskytnutý, zamestnávateľ má stále možnosť platne skončiť pracovný pomer. Ochrana zástupcov zamestnancov pri skončení pracovného pomeru povinnosťou zamestnávateľa žiadať o udelenie súhlasu totiž nie je absolútna (viď výklad nižšie).

Ochrana pred skončením sa vzťahuje aj na zástupcu zamestnancov pre BOZP. Nastáva otázka ako postupovať, keď u zamestnávateľa nepôsobia iní zástupcovia zamestnancov. Zástupca pre BOZP pôsobí iba na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (napokon vyplýva to aj z názvu tohto zástupcu a § 11a ZP) a štandardne nie je oprávnený prerokovávať skončenie pracovného pomeru

podľa § 74 ZP, a to ani v prípade, ak u zamestnávateľa nepôsobia iní zástupcovia zamestnancov. Z tohto dôvodu by sa dalo usudzovať, že pri skončení pracovného pomeru so zástupcom zamestnancov pre BOZP nebude nutný vyššie opísaný postup.

Avšak, vzhľadom na nie celkom jednoznačné znenie § 240 ods. 11 ZP („rovnaké podmienky činnosti a ochrana podľa odsekov 1, 2, 5 až 10 sa vzťahujú aj na zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci podľa osobitného predpisu“), možno len odporučiť, aby zamestnávateľ, vo svojej podstate len formálne, o takýto súhlas požiadal. Ak u zamestnávateľa okrem zástupcu zamestnancov pre BOZP pôsobia iní zástupcovia zamestnancov, poskytnutie súhlasu bude nepochybne nutné. Pre úplnosť možno dodať, že pri spoločnom pôsobení odborovej organizácie a zamestnaneckej rady, zamestnávateľ bude žiadať súhlas so skončením pracovného pomeru so zástupcom zamestnancov pre BOZP od odborovej organizácie.

2. Forma vyjadrenia zástupcov zamestnancov a lehoty

Za predchádzajúci súhlas sa považuje aj situácia, ak zástupcovia zamestnancov písomne neodmietli udeliť zamestnávateľovi súhlas do 15 dní odo dňa, keď o to zamestnávateľ požiadal. Odmietnutie súhlasu musí byť výslovne. Vyjadrenie zástupcov zamestnancov, že „berú na vedomie dôvody“ a pod. je z pohľadu zamestnávateľa pre skončenie pracovného pomeru dostatočné. Nie je nutné, aby bolo zo strany zástupcov zamestnancov výslovne uvedené „súhlasíme“. Je povinnosťou zástupcov zamestnancov, aby výslovne odmietli poskytnúť súhlas. Odmietnutie súhlasu sa viaže na písomnú formu – podľa § 240 ods. 9 ZP „... ak zástupcovia zamestnancov písomne neodmietli udeliť...“, to znamená, že pokiaľ nie je k dispozícii písomné odmietnutie, uplatní sa domnienka súhlasu. To znamená, že zamestnávateľ nebude dokazovať neexistenciu písomného odmietnutia, ale bude vychádzať z domnienky súhlasu. Spochybníť by ju mal zamestnanec, ktorý tvrdí, že existuje písomné odmietnutie.

Pri porovnaní procesu prerokovania podľa § 74 a súhlasu podľa § 240 ods. 9 ZP treba zdôrazniť, že lehoty podľa § 74 ZP sa v prípade skončenia pracovného pomeru so zástupcom zamestnancov neuplatňujú, platí uvedená osobitná 15-dňová lehota. Ustanovenie § 240 ods. 9 a 10 ZP je v postavení *lex specialis* k § 74 ZP. To však neznamená, že žiadosť o súhlas podľa § 240 ods. 10 ZP nemusí obsahovať všetky náležitosti požadované zákonom a ustálenou judikatúrou od obsahu žiadosti o prerokovanie výpovede podľa § 74 ZP ani mať písomnú formu. Účelom tohto osobitného ustanovenia § 240 ods. 9 ZP je zvýšená ochrana zástupcu zamestnancov v súvislosti s výkonom jeho činnosti.⁴

V súvislosti s procesom poskytnutia súhlasu podľa § 240 ods. 9 ZP judikatúra zdôraznila, že požiadavka zástupcov zamestnancov na poskytnutie informácií pre zaujatie úplného stanoviska je legitímna bez ohľadu na skutočnosť, či ho následne bude tlmočiť zamestnávateľovi v písomnej forme alebo na osobnom rokovaní. Konanie zástupcov zamestnancov, ktorí uplatňujú svoje nároky vyplývajúce zo zákona, nie je možné považovať za obštrukcie. Pokiaľ zamestnávateľ neoznámi zástupcom zamestnancov požadované informácie, nemožno proces udelenia súhlasu s výpoveďou alebo okamžitým skončením považovať za ukončený.⁵

Zamestnávateľ môže použiť predchádzajúci súhlas len v lehote dvoch mesiacov od jeho udelenia. Zároveň sa na postup zamestnávateľa vzťahujú všetky ďalšie subjektívne aj objektívne lehoty, ktoré sa viažu na skončenie pracovného pomeru výpoveďou a okamžitým skončením. Na zástupcov zamestnancov sa rovnako vzťahujú aj podmienky zákazu výpovede podľa § 64 ZP.

3. Skončenie pracovného pomeru napriek nesúhlasu

Ak zástupcovia zamestnancov odmietli udeliť súhlas, výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru je zo strany zamestnávateľa z tohto dôvodu neplatné. Ak sú ostatné podmienky výpovede alebo okamžitého skončenia pracovného pomeru splnené a súd v spore o neplatné skončenie pracovného pomeru zistí, že od zamestnávateľa nemôže spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával, výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru je platné, aj keď bol súhlas písomne odmietnutý (§ 240 ods. 10 ZP).

4 Porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. mája 2024, sp. zn. 8CdoPr/1/2024 a Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 324/2025 z 24. septembra 2025.

5 Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. septembra 2010, sp. zn. 5Cdo 140/2010.

6 Nález

Ústavného súdu SR
sp. zn. II. ÚS 324/2025
z 24. septembra 2025.

7 Zákon č. 160/2015 Z. z.

Civilný sporový poriadok. Ďalej ako „CSP“.

8 Rozsudok

Najvyššieho súdu SR
z 11. decembra 2008,
sp. zn. 3 Cdo 147/2008,
R 56/2009.

9 PICHRT, J.: *Zákonník*

práce. Zákon o kolektívnom vyjednávaní. Praktický komentár.
2. vyd. Praha: Wolters
Kluwer ČR, 2022,
s. 205.

10 Uznesenie

Najvyššieho súdu SR
sp. zn. 6 Cdo 273/2013,
R 78/2016,
porovnaj rozhodnutia
Ústavného súdu ČR
sp. zn. I. ÚS 153/94,
sp. zn. I. ÚS 56/95
a sp. zn. III. ÚS 480/97.

Predpokladom platnosti výpovede danej zástupcovi zamestnancov aj pri absencii súhlasu odborovej organizácie je, že sú kumulatívne splnené dve podmienky: (i) ostatné náležitosti sú splnené a (ii) od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie. Ak nie je splnená jedna z nich, výpoveď nie je platná.⁶

V tejto súvislosti vyvstáva otázka, akým spôsobom má zamestnávateľ postupovať. Zamestnávateľ nemusí a ani nemôže iniciovať samostatnou žalobou výrok, že „nemožno od neho spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie“. Takto formulovaný výrok rozhodnutia by bol procesne neprípustný, pretože určenie tejto právnej skutočnosti nevyplýva z právneho predpisu, teda nejde o určovací žalobu v zmysle § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku.⁷ Na takomto určení by navyše zamestnávateľ nemal mať ani naliehavý právny záujem, v dôsledku čoho by takýto výrok nebol prípustný ani v zmysle § 137 písm. c) CSP (naliehavý právny záujem určenia tejto otázky v zásade nevyplýva z osobitného predpisu, t. j. Zákonníka práce).

Zamestnávateľ, ak sa domnieva, že skutočne od neho nemožno spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie, doručí zástupcovi zamestnancov skončenie pracovného pomeru aj napriek tomu, že mu bol odmietnutý súhlas. Záleží následne na iniciatíve zamestnanca, ktorý vykonával funkciu zástupcu zamestnancov, aby v prekluzívnej lehote dvoch mesiacov podal na súd žalobu o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Ak tak neurobí v stanovenej lehote, skončenie pracovného pomeru sa bude považovať za platné (aj napriek odmietnutiu súhlasu zo strany zástupcov zamestnancov) a zamestnanec už nebude mať k dispozícii žiadny procesný prostriedok, ktorým by mohol tento stav zvrátiť. Tento záver zodpovedá rozhodovacej praxi súdnych autorít,⁸ ktoré vyslovili, že *právo účastníka pracovnoprávneho vzťahu domáhať sa určenia neplatnosti zrušovacieho prejavu uvedeného v § 77 Zákonníka práce zaniká márnym uplynutím dvojmesačnej lehoty. Pokiaľ neplatnosť skončenia pracovného pomeru podľa § 77 Zákonníka práce nebola vyslovená právoplatným rozsudkom, treba vychádzať z toho, že pracovný pomer bol skončený platne; na podaní žaloby o určenie trvania tohto pracovného pomeru nemôže mať žalobca v takom prípade naliehavý právny záujem [§ 80 písm. c) O. s. p.] a tento nedostatok predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý jeho určovací žaloba nemôže obstáť a treba ju bez ďalšieho zamietnuť.*

Ak zamestnanec podá žalobu, skutočnosť či odmietnutie súhlasu bolo dôvodné, resp. či skutočne od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie bude predmetom tohto konania o neplatné skončenie pracovného pomeru, v ktorom bude mať zamestnanec procesné postavenie žalobcu. Inými slovami, súd bude skúmať splnenie formálnych a materiálnych dôvodov skončenia pracovného pomeru a otázku, či možno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie.⁹

4. Spravodlivá požiadavka na skončenie pracovného pomeru

V spore o neplatnosť skončenia pracovného pomeru so zástupcom zamestnancov, kde bol odmietnutý súhlas so skončením pracovného pomeru, sa dôkazné bremeno presúva na stranu zamestnávateľa, ktorý je v procesnom postavení žalovaného. Ak chce zamestnávateľ zvrátiť neplatnosť právneho úkonu ako následok nesúhlasu zástupcu zamestnancov, a teda dosiahnuť procesný úspech, musí preukázať konkrétne skutkové okolnosti, pre ktoré od neho nemožno spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával.

Hoci nejde o antidiskriminačný spor v pravom zmysle slova (niekedy však môže mať aj takýto rozmer), dôkazné bremeno je v týchto prípadoch rozložené spôsobom, ktorý a priori zaťažuje zamestnávateľa. Takéto rozloženie dôkazného bremena pritom nie je v pracovnoprávných sporoch nijako výnimočné. Aj v iných typoch konaní je zamestnávateľ povinný preukazovať splnenie zákonných podmienok svojho postupu – napríklad porušenie pracovnej disciplíny, dodržanie formálnych náležitostí skončenia pracovného pomeru alebo existenciu príčinnej súvislosti medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou zamestnanca. Podobne aj v sporoch podľa § 240 ods. 3 Zákonníka práce je na zamestnávateľovi, aby uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že odmietnutie súhlasu zástupcov zamestnancov bolo v daných okolnostiach nespravodlivé.

Uvedený záver potvrdzuje aj judikatúra súdnych autorít,¹⁰ ktorá vyslovuje, že *súd v konaní o neplatnosť výpovede sa z vlastnej iniciatívy nemôže zaoberať možnosťou aplikácie ustanovenia § 240 ods. 9 ZP pretože inak by dával zamestnávateľovi ako účastníkovi konania návod, čo by mal alebo mohol*

robiť, aby dosiahol žiadaný účinok. Tým by vybočil z medzí povinnosti poučovať účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach, oslabil by úlohu súdu ako nestranného orgánu a založil by nerovnosť medzi účastníkmi civilného procesu.

Slovné vyjadrenie „nemožno spravodlivo požadovať, aby zamestnávateľa naďalej zamestnával“ ukotvené § 240 ods. 9 ZP nepredstavuje samostatne definovaný právny inštitút v Zákonníku práce. Zákon ho výslovne nekonkretizuje (expresis verbis) a neviaže ho na taxatívne vymedzené skutkové podstaty. Ide o generálnu klauzulu spravodlivosti, prostredníctvom ktorej zákonodarcu úmyselne ponecháva súdu priestor na individuálne posúdenie konkrétneho prípadu. Kritérium spravodlivosti tak nefunguje mechanicky, ale ako korektív, ktorým sa má zabrániť jednak zneužitiu ochrany zástupcov zamestnancov a neprimeranému zásahu do oprávnených záujmov zamestnávateľa.

Jeho uplatnenie je vždy výsledkom komplexného hodnotenia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu, a nie automatickým dôsledkom existencie zákonného dôvodu výpovede. Práve preto nemožno vytvoriť uzavretý zoznam situácií, v ktorých bude kritérium spravodlivosti splnené. Napriek pomerne častým problémom v praxi spojených so skončením pracovného pomeru so zástupcom zamestnancov, výklad súdnych autorít je pomerne strohý.

Napriek tomu je možné – a z hľadiska právnej istoty aj potrebné – identifikovať typové okruhy dôvodov, ktoré sa v aplikačnej praxi opakovane vyskytujú. V ďalšom texte sa preto pokúsime tieto dôvody systematizovať osobitne pre prípady skončenia pracovného pomeru na strane zamestnanca a na strane zamestnávateľa. Systematicky tak pri posudzovaní „kritéria spravodlivosti“ rozlišujeme ďalej medzi skončením pracovného pomeru z i) dôvodov na strane zamestnanca a ii) dôvodov na strane zamestnávateľa.

4.1. Dôvody na strane zamestnanca

Medzi dôvody skončenia pracovného pomeru na strane zamestnanca môžeme zaradiť v prvom rade okamžité skončenie pracovného pomeru zamestnávateľom a súčasne aj výpovedné dôvody podľa § 63 ods. 1 písm. d) a e) ZP. Bez toho, aby sme analyzovali každý dôvod skončenia pracovného pomeru (či už okamžitým skončením alebo výpoveďou) samostatne, zamerajme sa na podstatný podklad a zákonný dôvod skončenia pracovného pomeru – *porušenie pracovnej disciplíny*.

Ak sme úvodom uviedli, že ochrana podľa § 240 ZP nepredstavuje privilégium jednotlivca, potom to v plnej miere platí predovšetkým vo vzťahu k právnym následkom porušenia pracovnej disciplíny. Bolo by mylné sa domnievať, že na zástupcov zamestnancov neplatia rovnaké kritériá pre dodržiavanie pracovnej disciplíny, než pre iných zamestnancov. Výkon práv zástupcov zamestnancov nemôže byť a priori ospravedlniteľným dôvodom pre miernejšie postihy, než by zamestnávateľ uplatnil voči ostatným zamestnancom v obdobnej situácii. Účelom § 240 ZP nie je nedotknuteľnosť zamestnanca, ale možnosť vykonávať práva a povinnosti v rámci zákonného rámca. K uvedenému záveru sa pripája aj akademická verejnosť.¹¹ Medzi najčastejšie porušenie pracovnej disciplíny patrí použitie alkoholu a návykových látok, krádež a poškodenie majetku zamestnávateľa či porušenie predpisov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Pre umocnenie uvedenej argumentácie možno dodať, že bolo by úplne nerozumným požadovať nižšiu mieru dodržiavania pravidiel na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci od zástupcu zamestnancov pre BOZP, ktorý by mal byť príkladom, než od ďalších zamestnancov. Analogický prístup možno v zásade uplatniť aj vo vzťahu k ostatným zástupcom zamestnancov a k ďalším formám porušenia pracovnej disciplíny.

Ide o podstatné východisko. Na predmetné východisko na prvý pohľad naráža rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky,¹² ktorý judikoval, že *zistenie súdu, že od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával, musí vychádzať z iných (ďalších) skutočností než len z konštatovania, že boli splnené všeobecné predpoklady platnosti výpovede z pracovného pomeru*. K tomuto pomerne príkremu záveru treba vysloviť, že v predmetnom konaní išlo o skončenie pracovného pomeru z organizačných dôvodov, kde by súdy mali postupovať s osobitnou opatrnosťou (viď výklad nižšie). Z uvedeného dôvodu nemožno závery označeného rozhodnutia bez ďalšieho aplikovať na prípady skončenia pracovného pomeru z dôvodu porušenia pracovnej disciplíny. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že pri skončení pracovného pomeru pre závažné porušenie pracovnej disciplíny sa už zo samotnej povahy a intenzity konania zamestnanca implicitne predpokladá, že od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Inak povedané, kritérium *nemožno spravodlivo požadovať* je v týchto prípadoch imanentne obsiahnuté v samotnom dôvode skončenia pracovného pomeru.

11 Pozri ŠVEC, M. – TOMAN, J. a kol.: *Zákonník práce. Zákon o kolektívnom vyjednávaní. Komentár*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer SR, s. 1085 a nasl.

DOLOBÁČ, M. a kol.: *Zákonník práce – Veľký komentár*. Žilina: Eurokódex, 2023, 915 s.

12 Rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo 16. apríla 2009, sp. zn. 21 Cdo 1539/2008. Pozri aj BARANCOVÁ, H.: *Zákonník práce. Komentár*. 3. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2022, s. 1506.

Možno konštatovať, že samotné preukázanie závažného porušenia pracovnej disciplíny – za predpokladu, že bolo dostatočne preukázané – predstavuje postačujúci dôvod na uplatnenie *kritéria spravodlivosti* podľa § 240 ods. 10 ZP. Inak povedané, ak zamestnanec, ktorý vykonáva funkciu zástupcu zamestnancov, závažne poruší pracovnú disciplínu, súd nemôže pri posudzovaní splnenia zákonnej požiadavky, či bolo možné spravodlivo požadovať, aby zamestnávateľ zamestnanca naďalej zamestnával, vyžadovať intenzívnejšie alebo viacnásobné (nad požiadavku zákona) opakované porušenie pracovnej disciplíny než v prípade iných zamestnancov. Konajúci súd by nemal klásť prísnejšie podmienky pre porušenie pracovnej disciplíny, ale vykonávať dokazovanie a právne posúdenie rovnako ako by tomu bolo pri iných zamestnancoch.

Obdobný záver možno prijať aj pri opakovanom menej závažnom porušení pracovnej disciplíny, ak súd na základe skutkových okolností dospeje k tomu, že od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie zamestnanca. Zamestnávateľ však musí preukázať rozhodné skutočnosti prečo nemožno od neho spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie. Tieto skutočnosti môžu (aj z logiky veci) vychádzať z porušenia pracovnej disciplíny, ale aj nemusia. To však neznamená, že konajúci súd má požadovať viacnásobné upozornenie alebo viacero zistení porušenia pracovnej disciplíny, išlo by o nesprávny formálny postup. Naopak, súd vždy vychádza z konkrétnych skutkových okolností a najmä prihliada na možnú perspektívu ďalšieho zamestnávania. Pre takéto posúdenie môžu byť pritom rozhodujúce nielen skutočnosti, ktoré nastali pred samotným skončením pracovného pomeru, ale aj tie, ktoré nastali po ňom (napríklad ak zamestnanec následne vystupuje voči zamestnávateľovi hrubo alebo nevhodne a pod.).

Na podporu uvedených tvrdení možno dodať, že podľa judikatúry prehnaná ochrana zástupcov zamestnancov ani nie je nevyhnutná, keď členstvo v odborovej organizácii ani jej orgánoch nie je podmienené existenciou (trvaním) pracovného pomeru, a teda dotknutému zamestnancovi nič nebráni realizovať jeho ústavné právo koalíciej slobody aj po skončení pracovného pomeru.¹³

Osobitnú pozornosť si zaslúži povinnosť zamestnanca zachovávať lojalitu voči zamestnávateľovi. Hoci táto povinnosť nie je výslovne uvedená v základnom katalógu povinností zamestnanca podľa § 81 ani § 82 ZP, jej existencia sa implicitne odvodzuje z viacerých čiastkových zákonných povinností. Povinnosť lojality predstavuje súčasť všeobecnej povinnosti konať poctivo a čestne voči zamestnávateľovi a je neoddeliteľne spätá s povahou pracovného pomeru ako vzťahu založeného na dôvere. Obsahom tejto povinnosti je nielen zdržanlivosť od konania, ktoré by mohlo zamestnávateľa poškodiť – ako je napríklad neoprávnené poskytovanie dôverných informácií, konanie v konkurenčnom postavení či poškodzovanie dobrého mena zamestnávateľa – ale aj pozitívna povinnosť aktívne chrániť jeho oprávnené záujmy. To zahŕňa najmä riadne a svedomité plnenie pracovných úloh, rešpektovanie vnútorných pravidiel a cieľov organizácie, ako aj vystupovanie v súlade s hodnotami pracoviska.

Je prirodzené, že počas výkonu práv a povinností zástupcu zamestnancov sa jeho lojalita voči zamestnávateľovi čiastočne oslabuje, a to z dôvodu odlišnosti záujmov, ktoré tieto strany v pracovnoprávných vzťahoch sledujú. Zástupca zamestnancov sa v rámci plnenia svojej funkcie stáva prirodzeným oponentom zamestnávateľa pri presadzovaní legitímnych cieľov zamestnancov. Táto situácia však neznamená, že by bol zbavený povinnosti konať lojálne úplne. Ani pri výkone práv a povinností, ako je napríklad kolektívne vyjednávanie alebo uplatňovanie práva na informácie, nemôže zástupca zamestnancov konať spôsobom, ktorý by bol protiprávny a spôsobil by zamestnávateľovi škodu. Konanie, akým je napríklad úmyselné vyzradenie dôverných informácií so škodlivým následkom, treba preto považovať za porušenie pracovnej disciplíny.

Na druhej strane, výkon práv, ktoré zástupcovi zamestnancov zákon priznáva, nemožno automaticky interpretovať ako porušenie pracovných povinností. Ochrana záujmov zamestnancov je podstatou jeho postavenia a legitímnym prejavom funkcie, nie porušením lojality. Ak však zástupca zamestnancov vykonáva bežné pracovné činnosti mimo rámca výkonu práv vyplývajúcich z jeho funkcie, povinnosť lojality voči zamestnávateľovi zostáva plne zachovaná. V takom prípade sa uplatnia rovnaké kritériá ako pri posudzovaní porušenia pracovnej disciplíny u iných zamestnancov.

Podporu pre vyslovený názor nachádzame aj v akademickej spisbe, ktorá zdôrazňuje, že ďalšie navyše porušenie disciplíny by zvýhodňovalo zástupcov zamestnancov bez objektívneho dôvodu¹⁴ či judikatúry súdov, ktoré zdôrazňujú, že vo vzťahoch medzi zamestnávateľom a zamestnancom je nevyhnutná vzájomná dôvera a zároveň sa kladie dôraz na spoľahlivosť a poctivosť zamestnanca.

13 Rozsudok

Najvyššieho súdu SR
z 28. marca 2023,
sp. zn. 4Cdo/131/2021.

14 ŠVEC, M. – TOMAN, J.
a kol.: *Zákonník práce.
Zákon o kolektívnom
vyjednávaní. Komentár.*
2. vyd. Bratislava: Wol-
ters Kluwer SR, s. 1087.

Sumarizujúc, na strane zamestnanca možno za typové dôvody, ktoré môžu viesť k záveru, že od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie zástupcu zamestnancov, považovať najmä:

- i. závažné porušenie pracovnej disciplíny, ktoré samo osebe narúša základ dôvery nevyhnutnej pre pokračovanie pracovnoprávneho vzťahu (napr. požívanie alkoholu na pracovisku, krádež, poškodzovanie majetku zamestnávateľa, hrubé porušenie predpisov BOZP),
- ii. opakované menej závažné porušovanie pracovných povinností, ak v celkovom kontexte prípadu svedčí o neschopnosti alebo neochote zamestnanca rešpektovať základné pravidlá pracovného vzťahu,
- iii. závažné porušenie povinnosti lojality (jeden zo spôsobov porušenia pracovnej disciplíny), najmä konanie, ktoré presahuje rámec legitímneho výkonu funkcie zástupcu zamestnancov a smeruje k úmyselnému poškodeniu zamestnávateľa (napr. zneužitie dôverných informácií, poškodzovanie dobrého mena zamestnávateľa),
- iv. iné konanie zamestnanca (ktoré nebolo kvalifikované ako porušenie pracovnej disciplíny), ktoré objektívne znemožňuje obnovu funkčného pracovného vzťahu založeného na minimálnej miere dôvery a spolupráce.

Čo je dôležité, v týchto prípadoch sa kritérium spravodlivosti neodvíja od samotného postavenia zamestnanca ako zástupcu zamestnancov, ale od intenzity jeho konania a jeho dopadu na pracovnoprávny vzťah ako taký.

4.2. Dôvody na strane zamestnávateľa

Za dôvody na strane zamestnávateľa, pre ktoré končí pracovný pomer so zamestnancom, sa považuje výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. a) až c). Keď odhliadneme od straty pracovnej spôsobilosti, pre ďalší výklad sa zamerajme zhrňujúco na *organizačné dôvody*.

V zásade platí, že zamestnávateľ je oprávnený samostatne určovať počet svojich zamestnancov a ich kvalifikačné zloženie tak, aby zodpovedali jeho organizačným, technologickým a ekonomickým potrebám. Uvedené oprávnenie uskutočňuje prostredníctvom písomných rozhodnutí o organizačných zmenách, ktoré sú v zásade podkladom pre nadbytočnosť zamestnancov a napokon hmotnoprávnou podmienkou skončenia pracovného pomeru. Výber konkrétneho zamestnanca, ktorý sa stane nadbytočný, je v kompetencii zamestnávateľa, ktorý sám rozhoduje, akým spôsobom realizuje zmeny týkajúce sa organizácie, racionalizácie, resp. efektívnosti práce. V tejto súvislosti možno poukázať aj na ustálenú judikatúru, podľa ktorej výber konkrétneho nadbytočného zamestnanca je vecou zamestnávateľa a súd ho nepreskúma, pretože je potrebné umožniť zamestnávateľovi, aby reguloval počet svojich zamestnancov a ich kvalifikačné zloženie pružne a zamestnával iba taký počet zamestnancov, ktorý bude preň najvhodnejší. O výbere zamestnanca, ktorý je nadbytočný rozhoduje výlučne zamestnávateľ; súd nie je oprávnený v tomto smere rozhodnutie zamestnávateľa preskúmať.¹⁵ Samozrejme, požiadavka zachovania nediskriminačného postupu a súladu s dobrými mravmi musí byť zakaždým dodržaná.¹⁶

V nadväznosti na dobré mravy možno vysloviť presvedčenie, že práve pri skončení pracovného pomeru so zástupcom zamestnancov sa prelomuje všeobecne uznávaný záver, podľa ktorého je zamestnávateľ oprávnený vyberať si nadbytočných zamestnancov podľa vlastného uváženia. Táto výnimka z autonómie zamestnávateľa sa prejavuje najmä v situáciách, keď sa organizačné zmeny dotýkajú viacerých osôb, a iba niektoré z nich plnia funkciu zástupcov zamestnancov, a tým požívajú osobitnú právnu ochranu.

Na ilustráciu možno uviesť príklad, keď zamestnávateľ z dôvodu zníženia stavov potrebuje ukončiť pracovný pomer s dvoma zamestnancami a má na výber medzi viacerými osobami, ktoré majú rovnaké pracovné zaradenie. V praxi sa neraz stáva, že zamestnávateľ skončí pracovný pomer práve so zástupcami zamestnancov, hoci mal na výber aj iných zamestnancov, ktorý spadajú (alebo mohli by spadať) podľa rozhodnutia o organizačnej zmene do kategórie nadbytočných. Takýto postup však naráža na limity, ktoré vyplývajú nielen zo zásady zákazu diskriminácie a zo zásady rovnakého zaobchádzania, ale aj z § 240 ods. 10 ZP, ktoré explicitne chráni zástupcov zamestnancov pred skončením pracovného pomeru bez súhlasu ich príslušného orgánu.

V takýchto prípadoch preto nemožno mechanicky aplikovať judikatúru, podľa ktorej má zamestnávateľ úplnú voľnosť pri výbere nadbytočných zamestnancov. Uvedená rozhodovacia prax reflektuje bežné situácie organizačných zmien, no nereaguje na osobitné postavenie zástupcov zamestnancov.

- 15 Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20. januára 2009, sp. zn. 3 Cdo 33/2008, R 26/2009.
- 16 Napríklad rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. novembra 2022, sp. zn. 4Cdo/373/2020.

Z tohto dôvodu ju nemožno považovať za dostatočný argument v konaní, v ktorom sa posudzuje, či bolo možné od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Naopak, zástupcovia zamestnancov by mali byť pri výbere zamestnancov určených na skončenie pracovného pomeru zaradení medzi posledných, ktorých sa takýto zásah dotkne – a to aj v prípade, ak zamestnávateľ uplatňuje objektívne kritériá výberu, ako napríklad princíp seniority.

Treba však zároveň dodať, že nie je vylúčené, aby zamestnávateľ uplatnil výpoveď z organizačných dôvodov aj voči zástupcovi zamestnancov, pokiaľ ide o situáciu, v ktorej nemožno spravodlivo požadovať, aby ho naďalej zamestnával. Môže ísť napríklad o prípady, keď dochádza k premiestneniu prevádzky, k zásadnej zmene organizačnej štruktúry alebo k transformácii predmetu činnosti zamestnávateľa, ktoré objektívne vedú k zániku pracovného miesta.

Zároveň je však pri skončení pracovného pomeru so zástupcami zamestnancov z organizačných dôvodov nevyhnutné obzvlášť dôsledne skúmať, či nejde o len formálne alebo účelovo predstierané organizačné zmeny, ktoré by v skutočnosti mali slúžiť na obídenie zákonnej ochrany týchto osôb. Len dôsledné uplatňovanie tohto prístupu môže zachovať rovnováhu medzi právom zamestnávateľa na riadenie a organizačnú autonómiu a právom zástupcov zamestnancov na ochranu pred represívnymi opatreniami.

Sumarizujúc, za typové dôvody, pri ktorých možno dospieť k záveru, že od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie zástupcu zamestnancov, možno považovať najmä:

- i. organizačné dôvody podľa § 63 ods. 1 písm. a) bod 1 a 2 ZP,
- ii. organizačné dôvody podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP, ak zamestnávateľ nemá reálnu možnosť výberu medzi viacerými zamestnancami, prípadne ak by ďalšie zamestnávanie zástupcu zamestnancov (najmä pri posudzovaní výberu zamestnancov, s ktorými končí pracovný pomer) predstavovalo neprimerané bremeno.

Záver

Ustanovenie § 240 ZP predstavuje dôležitý prvok systému pracovnoprávnej ochrany, ktorý sleduje zachovanie nezávislosti a integrity zástupcov zamestnancov. Jeho úlohou je poskytnúť týmto osobám primeranú ochranu pred represívnymi zásahmi zamestnávateľa, ktoré by mohli byť motivované výkonom ich funkcie. Zároveň však právna úprava musí rešpektovať princíp spravodlivej rovnováhy medzi právom zamestnávateľa riadiť a organizovať prácu a právom zástupcov zamestnancov na ochranu pred svojvoľným skončením pracovného pomeru.

Ochrana zástupcov zamestnancov sa v systéme ZP prejavuje, okrem iného, prostredníctvom požiadavky predchádzajúceho súhlasu so skončením pracovného pomeru a následného súdneho prieskumu, ktorý posudzuje, či bolo možné od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Takto koncipovaný model ochrany vytvára účinný korektív proti zneužitiu práva, no zároveň zachováva priestor na uplatnenie organizačnej autonómie zamestnávateľa.

Rozhodujúce je, že právna úprava § 240 ZP nie je postavená na absolútnej imunite zástupcov zamestnancov, ale na princípe proporcionality. Zamestnávateľ môže pracovný pomer ukončiť aj bez súhlasu zástupcov, ak preukáže existenciu dôvodov, pre ktoré by bolo nespravodlivé požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Kritérium „spravodlivosti“ tak nadobúda kľúčový význam pri hľadaní rovnováhy medzi ochranou individuálneho postavenia zástupcu zamestnancov a oprávnenými záujmami zamestnávateľa.

Z vykonaného výkladu vyplýva, že kritérium spravodlivosti podľa § 240 ods. 10 ZP sa v aplikačnej praxi koncentruje do dvoch základných okruhov. Na strane zamestnanca ide predovšetkým o konania narúšajúce základ dôvery nevyhnutnej pre ďalšie trvanie pracovnoprávneho vzťahu (závažné porušenie pracovnej disciplíny, porušenie lojality). Na strane zamestnávateľa ide o výnimočné organizačné situácie, pri ktorých objektívne zaniká možnosť ďalšieho zamestnávania. Takto chápané kritérium spravodlivosti zabezpečuje primeranú rovnováhu medzi ochranou zástupcov zamestnancov a oprávnenými záujmami zamestnávateľa.

Z hľadiska aplikačnej praxe možno poukázať na istú absenciu stabilnej a jednotnej judikatúry, ktorá by poskytovala spoľahlivé interpretačné východiská pre posudzovanie tejto rovnováhy. Súdny sa vo väčšej miere sústreďujú na formálnu stránku procesu skončenia pracovného pomeru, zatiaľ čo

materiálne kritériá spravodlivosti zostávajú menej rozpracované. To vedie k právnej neistote, ktorá sa môže prejavíť jednak v opatrnosti zamestnávateľov pri ukončovaní pracovného pomeru so zástupcami zamestnancov, jednak v riziku formalizmu, ktorý oslabuje účel samotnej právnej úpravy.

Záverom možno zdôrazniť, že právna úprava skončenia pracovného pomeru so zástupcami zamestnancov podľa § 240 Zákonníka práce by mala byť interpretovaná spôsobom, ktorý zohľadňuje jej vyvažujúci charakter. Ochrana zástupcov zamestnancov nesmie byť chápaná ako absolútna prekážka organizačných rozhodnutí, ale ako zákonná záruka, že výkon právomoci zamestnávateľa bude vždy podrobený testu spravodlivosti, primeranosti a zákonnosti. Na druhej strane, zamestnávateľ musí niesť dôkazné bremeno v tom, že jeho postup sledoval legitímny cieľ a nebol motivovaný osobou zamestnanca či jeho činnosťou v rámci zástupcov zamestnancov.

Takto chápaná právna úprava je schopná naplňať svoj účel: chrániť nezávislý výkon funkcie zástupcov zamestnancov, posilňovať dôveru medzi sociálnymi partnermi a zároveň umožňovať zamestnávateľovi pružne reagovať na zmeny v organizácii práce. Udržanie tejto rovnováhy je nevyhnutnou podmienkou moderného a spravodlivého pracovného práva, ktoré zodpovedá požiadavkám sociálne orientovanej trhovej ekonomiky. ■

Použitá literatúra

- BARANCOVÁ, H.: Zákonník práce. Komentár. 3. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2022
- DOLOBÁČ, M. a kol.: Zákonník práce – Veľký komentár. Žilina : Eurokódex, 2023
- PICHRT, J.: Zákonník práce. Zákon o kolektívnom vyjednávaní. Praktický komentár. 2. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2022
- ŠVEC, M. – TOMAN, J. a kol.: Zákonník práce. Zákon o kolektívnom vyjednávaní. Komentár. 2. vyd. Bratislava : Wolters Kluwer SR

Použitá judikatúra

- Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 324/2025
- Nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. I. ÚS 153/94
- Nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. I. ÚS 56/95
- Nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. III. ÚS 480/97
- Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. decembra 2008, sp. zn. 3 Cdo 147/2008 (R 56/2009)
- Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. januára 2009, sp. zn. 3 Cdo 33/2008 (R 26/2009)
- Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. septembra 2010, sp. zn. 5 Cdo 140/2010
- Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6 Cdo 273/2013 (R 78/2016)
- Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2022, sp. zn. 4Cdo/373/2020
- Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. marca 2023, sp. zn. 4Cdo/131/2021
- Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. mája 2024, sp. zn. 8CdoPr/1/2024
- Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 16. apríla 2009, sp. zn. 21 Cdo 1539/2008

Doc. JUDr. Marcel Dolobáč, PhD. pôsobí na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach ako univerzitný profesor (od roku 2025) a vedúci Katedry pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia (od roku 2016). Od roku 2006 je advokátom a vykonáva advokátsku prax ako konateľ advokátskej kancelárie Dolobáč Legal s. r. o. V rokoch 2009–2019 pôsobil ako externý poradca Ústavného súdu Slovenskej republiky a v rokoch 2022–2026 bol členom skúšobnej komisie Justičnej akadémie Slovenskej republiky. V Justičnej akadémii Slovenskej republiky pôsobí ako externý školiťel.

marcel.dolobac@upjs.sk

Vyťažovanie dát na tréning umelej inteligencie

Iluzórna ochrana autorských diel umiestnených online

JUDr. Mgr. Katarína Kesselová

ABSTRAKT

Príspevok sa venuje výnimkám z autorského práva na použitie diela pri čerpaní údajov na účel výskumu a na všeobecné vyťažovanie textov a dát, pri ktorom je prípustné vyhradenie práv. Možnosť nositeľa práv vyhradiť sa proti výnimke v zmysle čl. 4 smernice CDSM považujeme v súčasnosti za skôr iluzórne. Dôvodom je neexistujúci štandard formy vyjadrenia výhrady, ktorá musí byť realizovaná strojovo-čitateľnými prostriedkami a tiež nemožnosť kontroly dodržiavania výhrady. V článku priblížime niektoré z prvých súdnych konaní o aplikácii TDM výnimky v rámci EÚ a prejudiciálnu otázku týkajúcu sa osobitnej ochrany tlačových publikácií v online prostredí.

Kľúčové slová: vyťažovanie textov a dát, autorské právo, vyhradenie práv, umelá inteligencia, strojovo čitateľný, práva vydavateľa periodika

ABSTRACT

Data mining for artificial intelligence training. Illusory protection of copyrighted works posted online

The article deals with the copyright exceptions for text and data mining for the purposes of scientific research and for general text and data mining, where the reservation of rights is permissible. We currently consider the possibility of a rights holder objecting to an exception within the meaning of Article 4 of the CDSM Directive to be rather illusory. The reason for this is the lack of a standard form of expression of the objection, which must be implemented by machine-readable means, and the impossibility of monitoring compliance with the objection. In this article, we will outline some of the first court proceedings on the application of the TDM exception within the EU and a preliminary question concerning the special protection of press publications in the online environment.

Key words: text and data mining, copyright, reservation of rights, artificial intelligence, machine-readability, press publishers' right

1 KESSELOVÁ, K.: Generatívna umelá inteligencia a výzvy autorského práva. In *Bulletin slovenskej advokácie*. 2023, roč. 29, č. 4, s. 30 – 36. ISSN 1335-1079.

2 § 36 ods. 1 zák. č. 185/2015 Z. z. *Autorský zákon* (ďalej ako „AZ“)

3 *Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES* (skrátene označovaná názvom *Directive on Copyright in the Digital Single Market* bola v Slovenskej republike transponovaná zákonom č. 71/2022 Z. z.).

Článok nadväzuje na skorší príspevok s názvom „Generatívna umelá inteligencia a výzvy autorského práva“¹ a bližšie sa venuje novým obmedzeniam autorského práva, ktoré umožňujú použitie diela pri tzv. čerpaní údajov bez súhlasu nositeľa práv a bez povinnosti uhradiť autorovi odmenu.² Pojmom čerpanie, resp. vyťažovanie sa rozumie získavanie údajov so zámerom analyzovať, spracovať a využiť vyťažované informácie novým spôsobom. Osobitne sa zameriame na prevádzkovateľov systémov AI, ktorí čerpajú údaje z diel umiestnených na webových stránkach.

I. Výnimky z autorského práva v digitálnom prostredí

Smernica o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu³ (ďalej ako „smernica CDSM“) zaviedla nové obmedzenia autorských práv, ktoré možno uplatniť pri automatizovanej analýze údajov v digitálnej forme, či už ide o text, zvuk, obraz alebo iný druh dát. Proces výpočtovej analýzy, ktorého cieľom je objavenie trendov, korelácií a získanie nových vedomostí sa označuje ako *vyťažovanie*, v slovenskej transpozícii právnej úpravy pojmom *čerpanie údajov*.

Smernica CDSM doplnila doterajší katalóg zákonných licencií o dve nové výnimky:

- vyťažovanie textov a dát na účely vedeckého výskumu (čl. 3);
- výnimka alebo obmedzenie vyťažovania textov a dát (čl. 4).

Smernica zároveň osobitne upravila vzťah medzi vydavateľmi tlačových publikácií a poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti (skrátene „ISP“) pri používaní publikácií v online forme. *De facto* zaviedla novú výnimku umožňujúcu použitie krátkych úryvkov z periodika zo strany ISP v rámci ustanovenia:

- ochrana tlačových publikácií pri online používaní (čl. 15).

Uvedené výnimky boli transponované⁴ do slovenského **Autorského zákona** ako:

- použitie diela pri čerpaní údajov na účel výskumu (§ 51b);
- použitie diela pri čerpaní údajov (§ 51c);
- práva vydavateľa periodika (§ 129a – § 129h).

Pre zjednodušenie označujeme v tomto príspevku prvú výnimku skrátene ako *vedeckú* a druhú ako *všeobecnú*. Keďže predmet vyťažovania má digitálnu formu, budeme mať na mysli diela v online prostredí. Zámerom článku je posúdiť prípustnosť aplikácie zákonnej výnimky subjektmi, ktoré vytvárajú systémy generatívnej umelej inteligencie (ďalej ako „genAI“) a možnosti nositeľov autorských práv brániť sa voči použitiu svojich diel na ich tréning. Tretia diskutovaná výnimka sa týka výhradných majetkových práv vydavateľa periodika a možnosti ich obmedzenia zo strany ISP pri online používaní periodík. Stret spomínaných záujmových skupín a nejasné vymedzenie práv a povinností viedlo k početným súdnym sporom,⁵ ktorých závery ovplyvnia celý kreatívny priemysel.

Pri uvažovaní o aplikácii výnimky pripúšťajúcej vyťažovanie (skrátene „TDM“ ako *text and data mining*) je praktické rozlišovať **tri fázy vývoja genAI**: (1) tvorba datasetu určeného na tréning modelu, (2) samotné tréningovanie modelu a (3) používanie genAI na generovanie nového obsahu. Ani jedna TDM výnimka nepomenúva prevádzkovateľa AI systému alebo osobu, ktorá zhromažďuje dáta za účelom tréningu genAI. (Môže ísť o ten istý subjekt, ale častejšie developer spolupracuje s treťou stranou, ktorá vyhledá a zostaví tréningový materiál.⁶) Podľa nášho názoru je AI vývojár oprávnený benefitovať zo *všeobecnej* výnimky, hoci, ako neskôr ukážeme, súd v Hamburgu sa (za konkrétnych okolností, ktoré nemožno zovšeobecňovať) priklonil k *vedeckej* výnimke.

Podstatu sporu medzi vývojármi genAI a nositeľmi majetkových autorských práv vidíme v dichotómii myšlienky a jej vyjadrenia.⁷ Vývojár považuje digitálny obrázok alebo text za *dáta*, má záujem čerpať údaje a stavebné prvky (štatistické informácie, frekvencie slov, syntaktické vzory)⁸ vyjadrené v diele, pričom môže tvrdiť, že ide o *fakty*, ktoré ani nie sú predmetom autorských práv. Na druhej strane autor bude v diele vidieť viac, než sú trendy a korelácie. Jedinečný výsledok tvorivej duševnej činnosti bude skôr považovať za *extenziu seba samého*. Uvedené rozlíšenie je pritom kľúčové aj na posúdenie, či je aplikácia TDM výnimky vôbec na mieste. Zdrojom vyťažovania môžu byť dáta – fakty, ktoré nie sú dielom v zmysle autorskoprávnej ochrany. V takom prípade sa uvedená právna úprava neuplatňuje. Ak však vyťažovanie zahŕňa dáta obsiahnuté v autorskom diele a dochádza k vytvoreniu rozmnoženiny, bez zákonom definovanej výnimky by bolo nevyhnutné od nositeľa autorských práv vyžadovať súhlas. Zároveň je možná situácia, že dôjde k vyťažovaniu bez vyhotovenia rozmnoženiny diela.⁹ V takom prípade by sa tiež uvedená úprava nemala aplikovať. Prípadne počas technologického procesu dôjde k vytvoreniu dočasnej rozmnoženiny bez ekonomického významu, čo odôvodňuje použitie na tento účel skôr zavedenej výnimky.¹⁰

K vyhotoveniu rozmnoženiny diela (a tým k porušeniu majetkového práva autora) dôjde s najväčšou pravdepodobnosťou v prvej fáze tvorby genAI systému – pri tvorbe a predpríprave tréningových materiálov. V druhom kroku – v procese tréningu, počas ktorého má model zovšeobecniť, resp. *vyťažít* poskytnutý materiál (napr., aby bol schopný určiť pravdepodobnosť sekvencie slov) – sa názory, či k vyhotoveniu rozmnoženiny dochádza, líšia. Ako sumarizujú Saw a Tan¹¹ podľa jedného názoru sú chránené diela počas tréningu *skopirované* a genAI model obsahuje ich *zhutnenú* verziu. Opačný názor poukazuje na to, že vstupný materiál nie je počas tréningu kopírovaný *znak po znaku, pixel po pixeli* či *bajt po bajte*, ale dochádza k extrakcii štatistických trendov a korelácií, a teda k *nevnímateľnému*

4 Zákon č. 71/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon.

5 V jurisdikcii USA napríklad: NYT v. OpenAI, Tremblay v. OpenAI, Inc.; T Kadrey v. Meta Platforms, Inc.; Bartz v. Anthropic, Disney v. Midjourney, Ziff Davis v. OpenAI.

6 SAW, Ch. L. & TAN, B.Z.Y.: Unpacking Copyright Infringement Issues in the GenAI Development Lifecycle and a Peek into the Future. In *Computer Law & Security Review*. 2025. Vol. 58. s. 4.

7 Idea-Expression Doctrine

8 Tremblay v. OpenAI, Inc., Case no. 3:23-cv-03223, (N.D. Cal.) Defendants' motion to dismiss. [cit. 2025-09-24] Dostupné na <https://storage.courtlistener.com/recap/gov.uscourts.cand.414822/gov.uscourts.cand.414822.33.0.pdf>

9 recitál 9 Smernice CDSM

10 článok 5 ods. 1 smernice 2001/29/ES a § 54 zákona č. 185/2015 Z. z.

11 Ibid 6, s. 6

12 non-expressive (non-consumptive) use of the input works. Pozri SAG, M. *Copyright and Copy-Reliant Technology*. Northwestern University Law Review, Vol. 103, 2009, The DePaul University College of Law, Technology, Law & Culture Research Series Paper No. 09-001.

13 Ibid 6, s. 7

14 článok 3 ods. 3 smernice CDSM

15 recitál 11 smernice CDSM

16 § 51b ods. 1 AZ

17 KOLLÁR, P.: *Mind if I mine? A study on the justification and sufficiency of text and data mining exceptions in the European Union*. [cit. 2025-09-24] Dostupné na: <https://ssrn.com/abstract=3960570>.

18 recitál 18 smernice CDSM

19 Recitál 105 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej

- inteligencie a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 300/2008, (EÚ) č. 167/2013, (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1139 a (EÚ) 2019/2144 a smernice 2014/90/EÚ, (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2020/1828 (akt o umelej inteligencii, skrátene „Nariadenie AI“).
- 20 článok 53 ods. 1 písm. c) Nariadenie AI
- 21 recitál 18 smernice CDSM
- 22 „Výnimka alebo obmedzenie ustanovené v odseku 1 sa uplatňujú pod podmienkou, že používanie diel a iných predmetov ochrany, ktoré sú uvedené v danom odseku, neboli nositeľmi práv výslovne vyhradené vhodným spôsobom, **ako napríklad** strojovo čitateľnými prostriedkami pre obsah sprístupnený verejnosti online.“
- 23 HAMANN H.: Artificial Intelligence and the Law of Machine-Readability: A Review of Human-to-Machine Communication Protocols and their (In) Compatibility with Article 4(3) of the Copyright DSM Directive. In *Journal of intellectual property, information technology and electronic commerce law*. 2024, Vol. 15, No. 2. ISSN 2190-3387.
- 24 „V prípade obsahu, ktorý bol sprístupnený verejnosti online, by sa malo považovať za vhodné vyhradiť uvedené práva **len** na základe používania strojovo čitateľných prostriedkov, vrátane metaúdajov a podmienok webového sídla alebo služby.“
- 25 článok 5 ods. 1 smernice 2001/29/ES a § 54 zákona č. 185/2015 Z. z.
- 26 § 51c ods. 1 AZ: „Do autorského práva nezasahuje osoba, ktorá bez súhlasu autora použije vyhotovením rozmnoženiny diela pri čerpaní údajov, ak takéto použitie nie je výslovne vyhradené.“
- 27 § 39c a § 39d zák. č. 121/2000 Sb. o právu autorskom o právach súvisiacich s právom autorským a o zmene niektorých zákonů (ďalej len „český AZ“).

alebo neexpresívnemu¹² použitiu diela. Z technického hľadiska potom počas tréningu nedochádza k vyhotoveniu rozmnoženiny v zmysle autorského práva. Napriek uvedenému bolo pozorované, že genAI model je schopný si *zapamätať* niektoré tréningové príklady a *reprodukovať* ich v prípade správneho zvoleného *promptu*.¹³

1.1. Použitie diela pri čerpaní údajov na účel výskumu

Prvá z výnimiek je obmedzená výhradne **vedeckým účelom** a tiež typom subjektu, ktorý je oprávnený z nej benefitovať. Iba **výskumné organizácie a inštitúcie správy kultúrneho dedičstva** (ich bližšie vymedzenie sa nachádza v čl. 2 ods. 1 a ods. 3 smernice) sú oprávnené vyťažovať texty a dáta, a teda vykonávať rozmnožovanie a extrakciu bez súhlasu autora podľa *vedeckej výnimky*. Poslednou podmienkou je, že výskumná organizácia alebo správca má k predmetu ochrany **zákonný prístup**, čo predpokladá najmä zmluvu medzi uvedenými inštitúciami a nositeľmi práv, prípadne predplatený prístup k dielam alebo skutočnosť, že ide o dielo, ku ktorému nositeľ práv umožnil voľný prístup. Nositeľ autorských práv nemá možnosť zabrániť vyťažovaniu svojich diel na účely vedeckého výskumu, takéto oprávnenie „*vyhradiť sa proti použitiu diela*“ existuje len vo vzťahu k *všeobecnej výnimke* podľa čl. 4. Je mu umožnené iba „*uplatňovať opatrenia na zaistenie bezpečnosti a integrity sietí a databáz, kde sa nachádzajú diela alebo iné predmety ochrany,*“¹⁴ čo bude v praxi ťažko realizovateľné.

Môže prevádzkovateľ systému AI využívať vedeckú výnimku? Síce je možné sčasti uznať vedecký aspekt spracovania, avšak použitie diela bude mať nepochybne najmä komerčný účel (pokiaľ nejde o vedecký subjekt, ktorý nekoná s cieľom dosiahnutia zisku). Prikláňame sa k záveru, že komerčný prevádzkovateľ AI nie je vedeckou inštitúciou na účely vedeckej výnimky. Recitál smernice vyjadruje zámer považovať za adresátov výnimky „*okrem univerzít alebo iných inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a knižníc, aj subjekty ako výskumné ústavy a nemocnice vykonávajúce výskum,*“ s tým, že majú „*vo všeobecnosti spoločné to, že konajú buď na neziskovom základe, alebo vo verejnom záujme uznanom štátom a sú financované z verejných prostriedkov alebo sú ustanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch.*“ Beneficiantom výnimky je výskumná organizácia aj vtedy, ak jej zmluvným partnerom je komerčný technologický subjekt, napr. ak na vyťažovanie využíva jeho technologický nástroj.¹⁵ Slovenská implementácia vymenúva subjekty oprávnené čerpať údaje na účely výskumu nasledovne: „*knižnica, archív, múzeum, škola alebo zákonný depozitár podľa osobitného predpisu.*“¹⁶ Zákonný prístup k využívanému diela sa ako podmienka výnimky na rozdiel od Smernice CDSM neuvádza.

Za výskumné organizácie by sa na účely tejto výnimky nemali považovať prevádzkovatelia genAI, ktorí sú podnikateľským subjektom a na rozdiel od verejných výskumných inštitúcií nadobudnú výhradný prístup k výsledkom výskumu a konajú so zámerom ho komerčne využívať. Záverom možno podotknúť, že textácia prvej výnimky nezahŕňa výskumné organizácie na ziskovom základe ani nezávislých výskumníkov – jednotlivcov či novinárov.¹⁷

1.2. Použitie diela pri čerpaní údajov

Druhá výnimka zavedená smernicou CDSM, ktorú pre zostručnenie označujeme ako *všeobecná*, slúži na vyťažovanie textov a dát bez nutnosti vedeckého účelu. Analýza veľkých objemov údajov môže slúžiť okrem iného aj na obchodné rozhodnutia a vývoj nových aplikácií alebo technológií.¹⁸ Podmienkou aplikácie je opäť **zákonný prístup** k predmetu vyťažovania, čo zahŕňa aj voľné sprístupnenie diela online.

Okruh subjektov nie je obmedzený ako pri *vedeckej výnimke*, preto ju môže uplatniť aj prevádzkovateľ genAI zo súkromného sektora. Na podporu tohto záveru svedčí to, že s tým počíta **Nariadenie AI**. Recitál priamo pomenúva všeobecné modely AI, vrátane generatívnych, vo vzťahu k možnosti autora „*vyhradiť práva k svojim dielam s cieľom zabrániť hĺbkovej analýze textov a údajov, pokiaľ sa to neuskutočňuje na účely vedeckého výskumu,*“¹⁹ teda zjavne vo vzťahu k *všeobecnej výnimke*. Pre zlepšenie postavenia nositeľov autorských práv Nariadenie ukladá poskytovateľom modelov AI na všeobecné účely povinnosť „*identifikovať a dodržiavať výslovne vyhradenie práv podľa článku 4 smernice CDSM, a to aj prostredníctvom najmodernejších technológií.*“²⁰

Všeobecná výnimka sa na druhej strane uplatní iba za predpokladu, že nositeľ práv nevyužil jej použitie. Pri obsahu, ktorý je sprístupnený online, tak má urobiť „strojovo čitateľnými prostriedkami.“ V iných prípadoch môže byť vhodné vyhradiť práva aj inak, napríklad zmluvnými dohodami alebo jednostranným vyhlásením.²¹ Textácia smernice CDSM²² naznačuje výklad, že pri online obsahu sú strojovo čitateľné prostriedky iba jedným z viacerých²³ možných spôsobov vyhradenia práv. Recitál 18,²⁴ hoc je právne nezáväzný, objasňuje časticou „len“ zámer, že pri online obsahu má byť výhrada pomocou strojovo čitateľných prostriedkov jediným vhodným spôsobom. Ak nositeľ práv využije možnosť vyhradenia práv voči všeobecnej výnimke, nemá to vplyv na možnosť čerpania údajov na účel výskumu. Takisto by nemala byť dotknutá skôr zavedená výnimka pre dočasné vyhotovenie rozmnoženiny diela náhodnej alebo prechodnej povahy.²⁵

Slovenská implementácia²⁶ v súlade so smernicou nekladie obmedzenia ani na subjekt, ani na účel vyťažovania, keď povoľuje bez súhlasu autora „vyhotovenie rozmnoženiny diela pri čerpaní údajov, ak takéto použitie nie je výslovne vyhradené.“ Podmienka, že musí ísť o diela zákonne dostupné, nie je výslovne uvedená ani v slovenskej, ani v českej transpozícii.²⁷ Je však možné konštatovať, že TDM výnimky tak ako ostatné obmedzenia majetkových autorských práv, musia byť v súlade s trojkrokovým testom,²⁸ nakoľko aj Smernica uvádza, že nové TDM výnimky „sa môžu uplatňovať iba v niektorých osobitných prípadoch, pri ktorých nedochádza k rozporu s bežným využívaním diel alebo iných predmetov ochrany a ktoré neodôvodnene nepoškodzujú oprávnené záujmy nositeľov práv,“²⁹ a súčasne, že na novo zavádzané výnimky a obmedzenia sa vzťahuje článok 5 ods. 5 smernice 2001/29/ES.³⁰ Všeobecné zásady stanovené predpismi Únie pre oblasť autorských práv sú naďalej platné a zákonný prístup by mal byť podmienkou. Beneficiet výnimky nemusí zisťovať, či diela boli sprístupnené so súhlasom nositeľa práv. Dôležité je to, či beneficiet má zákonný prístup k zdroju, kde sa materiál nachádza.³¹

Slovenský Autorský zákon nepreberá zo smernice upresnenie, že pri dielach umiestnených online má byť prejav vôle nositeľa práv o uplatnení opt-out z výnimky vykonaný strojovo čitateľnými prostriedkami, požiadavka je prevzatá len s dôrazom na výslovne vyhradenie. Spôsob výhrady prostredníctvom strojovo čitateľných prostriedkov, vrátane metadát a podmienok webového sídla, je spomenutý len v dôvodovej správe.³² Formulácia českého autorského zákona svedčí v prospech výkladu, že pri obsahu, ktorý bol sprístupnený verejnosti online, sa výhrada má realizovať iba strojovo čitateľnými prostriedkami.³³

II. Ako chrániť autorské diela umiestnené online pred čerpaním údajov?

Nositelia autorských práv majú možnosť zabrániť čerpaniu údajov zo svojich diel vyhradením sa voči všeobecnej výnimke. (Vo vzťahu k vedeckej výnimke obdobnú opt-out možnosť nemajú.) Momentálne **neexistuje štandardizovaný a právne záväzný spôsob**, ako má nositeľ autorských práv vôľu, resp. nevôľu, prejavíť. Druhým problém je, že vôbec nie je zaručené, že po prejavení vôle vyhradiť sa voči čerpaniu, bude zo strany vývojárov genAI alebo osôb, ktoré vykonávajú automatizované sťahovanie obsahu z internetu, tento prejav právnej povahy aj rešpektovaný.

Informácia o vyhradení práv v zdrojovom kóde je vhodnejšia než vyjadrenie v rôznych národných jazykoch, napr. v podmienkach používania webovej stránky alebo výhrada obsiahnutá v PDF alebo v rámci obrázka, i keď aj tieto formáty sú v zásade strojovo čitateľné. Nakoľko samotné čerpanie údajov z diel umiestnených online prebieha strojovo prostredníctvom tzv. *webových crawlerov*,³⁴ vhodnejší prístup je vyjadriť výhradu v strojovo čitateľnom jazyku. Ako však ukážeme, ani výhrada formulovaná strojovo čitateľným spôsobom a jazykom nie je bez otázok.

2.1. Robots.txt

Súbor *robots.txt* sa umiestňuje do koreňového adresára webovej stránky. Umožňuje administrátorovi webu usmerniť prístup automatických webových robotov (ďalej len „crawlerov“)

28 § 34 AZ: „Výnimky a obmedzenia majetkových práv autora sú dovolené len v osobitných prípadoch ustanovených v tejto hlave a nakladanie s dielom podľa týchto ustanovení nesmie byť v rozpore s bežným využitím diela a nesmie neodôvodnene zasahovať do právom chránených záujmov autora.“

29 recitál 6 smernice CDSM

30 článok 7 ods. 2 smernice CDSM

31 LÖBLING L., HANDSCHIGL Ch. Et al.: Different Navigating the Legal Landscape: Technical Implementation of Copyright Reservations for Text and Data Mining in the Era of AI Language Models, In *Journal of intellectual property, information technology and electronic commerce law*. 2023, Vol. 14, No. 4. ISSN 2190-3387.

32 bod 17 dôvodovej správy k zákonu č. 71/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Autorský zákon

33 § 39c ods. 2 český AZ: „Ustanovení odstavce 1 se nepoužije pro rozmnoženiny díla, jehož autor si užití podle odstavce 1 výslovně vyhradil vhodným způsobem; v případě díla zpřístupněného podle § 18 odst. 2 strojově čitelnými prostředky.“

34 program, ktorý prechádza a indexuje webové stránky

35 <https://help.marketing-miner.com/sk/clanok/robots-txt-co-to-je-a-ako-funguje/>

36 Podľa prehľadu crawlerov od OpenAI má uvedený bot nasledovný účel: „It is used to crawl content that may be used in training our generative AI foundation models. Disallowing GPTBot indicates a site's content should not be used in training generative AI foundation models.“ Citované podľa <https://platform.openai.com/docs/bots>.

37 Podľa prehľadu crawlerov od Google uvedený bot môžu používať správcovia stránok na: „manage whether content Google crawls from their sites may be used for training future generations of Gemini models.“

- Citované podľa <https://developers.google.com/search/docs/crawling-indexing/google-common-crawlers#google-extended>.
- 38 Podľa prehľadu crawlerov od Anthropic má uvedený bot nasledovný účel: „ClaudeBot helps enhance the utility and safety of our generative AI models by collecting web content that could potentially contribute to their training.“ Citované z <https://support.anthropic.com/en/articles/8896518-does-anthropic-crawl-data-from-the-web-and-how-can-site-owners-block-the-crawler>.
- 39 Podľa prehľadu crawlerov od Meta má uvedený bot nasledovný účel: „Crawls the web for use cases such as training AI models.“ Cit. z <https://developers.facebook.com/docs/sharing/webmasters/web-crawlers/#identify-2>.
- 40 <https://developers.google.com/search/docs/crawling-indexing/robots/intro>
- 41 HAVLIKOVA, S.: Technical Challenges of Rightsholders' Opt-out From Gen AI Training after Robert Kneschke v. LAION. In *Journal of intellectual property, information technology and electronic commerce law*. 2025, Vol. 16, No. 1. ISSN 2190-3387. s. 105.
- 42 <https://creativecommons.org/ai-and-the-commons/cc-signals>
- 43 HARDINGES, J., PEARSON, S. & ROSS, R.: *From Human Content to Machine Data: Using Collective Action to Develop a New Social Contract*. s. 29. [cit. 2025-10-20] Dostupné na: https://creativecommons.org/wp-content/uploads/2025/06/Human-Content-to-Machine-Data_Final.pdf
- 44 Ibid 43, s. 21
- 45 Ibid 43, s. 22
- 46 Ibid 43, s. 24
- 47 Viac o tomto kroku pozri SPITZ, B. [cit. 2025-10-20] *AI data mining: French music collecting society Sacem opts out (with what consequences?)*. Dostupné na <https://legalblogs.wolterskluwer.com/>

k určitým súborom na stránke, ktoré tieto crawlery navštevujú, aby našli obsah, obvykle za účelom zaindexovania a následného zobrazovania v internetových vyhľadávačoch.³⁵ Príkazom *user-agent* sa definuje, pre akého robota je dané pravidlo určené a príkazom *allow* a *disallow* sa reguluje prístup buď na celú stránku, alebo do niektorého adresára, napr. priečinka obsahujúceho obrázky. Zakázanie všetkých botov nie v záujme administrátora webovej stránky, keďže by sa neobjavil vo výsledkoch vyhľadávania, a tak by rapidne znížil návštevnosť svojho webového sídla. Okrem regulácie prístupu crawlerov používaných zo strany internetových vyhľadávačov sa súbor *robots.txt* začína používať aj na vymedzenie prístupu botov, ktoré slúžia na sťahovanie obsahu na účely tréningu AI.

Administrátori webových stránok, ktorí nemajú záujem, aby diela umiestnené na stránke boli predmetom vyťažovania, zadávajú do súboru obdobné inštrukcie pre tzv. *scrapovacie* služby. Do príkazu *user-agent* sa uvádzajú označenia *AI crawlerov*, ako je *GPTBot*,³⁶ *Google-Extended*,³⁷ *ClaudeBot*,³⁸ *meta-externalagent*.³⁹ Inštrukcie uvedené v súbore *robots.txt* majú zásadnú slabinu. Dodržiavanie je založené na dobrej viere, nie na technickom regulovaní prístupu, t. j. vyhradenie prístupu v *robots.txt* neznamená, že sa k označenému obsahu bot nemôže dostať, ale znamená len toľko, že ho o to administrátor webovej stránky *požiadala*. Zatiaľ čo *Googlebot* tvrdí, že „*dodržiava inštrukcie definované v súbore robots.txt, iné webové crawlery tak činiť nemusia*.“⁴⁰ Prevádzkovatelia botov, ktorí výhrady nositeľov práv voči čerpaniu dát zahrnutých v *robot.txt* porušia, budú tieto diela vyťažovať, a poctiví prevádzkovatelia botov nie. Je tiež možné, že niektorí prevádzkovatelia botov ani nezverejnia, že čerpajú obsah týmto spôsobom a neposkytnú názov bota, čím znemožnia administrátorovi stránky identifikovať ho.⁴¹ Tento stav je sotva uspokojivý, preto sa hľadajú nové strojovo-čitateľné riešenia na manažment prístupu k dielam.

2.2. Creative Commons Signals

Na základe podobných princípov, ktoré viedli k vzniku licencií Creative Commons, pracuje táto organizácia na systéme *preferencií*, ktorými by držiteľia autorských práv, mohli deklarovať, ako by chceli, aby s ich dielami zaobchádzali vývojári genAI. Návrh je zverejnený na pripomienkovanie pod provizórnym označením *CC signals*.⁴² Podľa návrhu by *signály* CC mali byť primárne pripojené k veľkým zbierkam obsahu (napr. repozitár výsledkov vedeckého výskumu), ktoré sú verejne prístupné na webe. Zámerom nie je, aby tieto *signály* používal jednotlivec – autor, ktorého nezastupuje entita vykonávajúca majetkové autorské práva. „*Nedomnievame sa, že uplatňovanie preferenčných signálov na jednotlivé diela – alebo na úrovni jednotiek – by bolo praktickým východiskovým bodom,*“ uvádza organizácia.⁴³ Creative Commons nepovažuje signály CC za autorské licencie a nepovažuje ich ani za právne vymáhateľné. Organizácia sa prikláňa k záveru, že používanie chránených diel na „*extrakciu nechránených prvkov*“⁴⁴ je z hľadiska amerického autorského práva *fair use* a licencia na účely tréningu AI nie je potrebná.⁴⁵ Organizácia si uvedomuje odlišnosť jurisdikcií a to, že v EÚ je zavedená výnimka na vyťažovanie, ktorú možno vylúčiť, ak sa držiteľ práv rozhodne pre *opt-out*, a pripúšťa, že: „*signál CC uplatnený držiteľom práv v tomto kontexte bude pravdepodobne považovaný za takéto vyhradenie práv.*“⁴⁶

2.3. Hľadanie nových riešení

Ďalšie prístupy k uplatneniu práva výhrady voči vyťažovaniu možno rozdeliť na právne a technické. Z právnych spomenieme *opt-out* vyhlásenie francúzskeho kolektívneho správcu práv (SACEM), ktorý vydal tlačovú správu o vyhradení práv k dielam vo svojom repertoári.⁴⁷ Navrhnutá bola legislatívna úprava, ktorá by vyžadovala, aby prevádzkovatelia genAI vyplácali náhradu odmien za použitie diel na tréningovanie.⁴⁸ Európska komisia začala verejné obstarávanie na dodanie štúdie o realizovateľnosti projektu centrálného registra *TDM odmietnutí* zo strany držiteľov práv.⁴⁹ Internetová komunita predstavila návrh vlastného riešenia s názvom *TDM Reservation Protocol*,⁵⁰ ktoré zatiaľ nie je súčasťou oficiálnej špecifikácie vyvinutej konzorciom W3C. Súkromný sektor navrhuje ďalšie technické riešenia, napr. *Spawning*.⁵¹ Riešením na strane servera je blokovanie IP adries s neobvyklými a rýchlymi žiadosťami o pripojenie, ktoré sa líši od správania ľudských používateľov,⁵² čo však nie je možnosť, ktorú majú individuálni autori bežne k dispozícii.

III. Európske súdne rozhodnutia o aplikácii TDM výnimky

3.1. Kneschke vs. LAION

Prvý súdny prípad, ktorý sa týka výnimky umožňujúcej použitie autorského diela pri čerpaní údajov v súvislosti s AI systémom, je rozhodnutie súdu v Hamburgu vo veci Kneschke vs. LAION. V konaní žalobca – fotograf požadoval, aby jeho fotografie boli vymazané z datasetu, ktorý žalovaný zhotovil za účelom tréningu AI. Fotografie boli stiahnuté z fotobanky, do ktorej boli umiestnené zákonne. Žalovaný uznal, že pôvodné fotografie skopíroval, aj keď databáza určená na tréning AI nakoniec neobsahovala samotné diela, ale hyperlinky k dielam prístupným online a popis obrázka.⁵³ Namiatané bolo vyhotovenie rozmnoženiny pri tvorbe tréningových údajov,⁵⁴ a nie použitie diela počas samotného tréningu genAI. K vyhotoveniu rozmnoženiny došlo napriek tomu, že na stránke fotobanky bol umiestnený text o zákaze automatizovaného sťahovania (webscrapingu).⁵⁵

Prvostupňový súd zamietol návrh na základe vedeckej výnimky podľa čl. 3 smernice. Pokiaľ ide o podmienku vedeckého subjektu, je potrebné uviesť, že žalovaný LAION nie je typickým komerčným vývojárom genAI, ale neziskovou organizáciou, ktorá svoje datasety poskytuje verejnosti zdarma.⁵⁶ Spolupracuje však aj s komerčnými spoločnosťami, ako Stability AI, ktorá prevádzkuje model Stable Diffusion, a súd musel vyhodnotiť, či tento vzťah zbavuje žalovaného privilegovaného postavenia neziskovej organizácie relevantnej pri vedeckej výnimke. Súd vyhodnotil, že LAION je subjekt „na neziskovom základe“ v zmysle čl. 2 ods. 1 písm. a) Smernice. Odmietol argument, že budovanie databázy fotiek malo komerčný účel, pretože databáza bola zdarma verejne prístupná. Ani skutočnosť, že vytvorené datasety by mohli byť neskôr použité na komerčné účely, nezavážila.⁵⁷

Pokiaľ ide o druhú podmienku, ktorou je vedecký účel, žalobca argumentoval, že samotné zhotovenie databázy ešte neprináša žiadny vedecký posun, a preto nemôže ísť o čerpanie údajov na účel výskumu. Súd uplatnil širší výklad a vytvorenie databázy na účely tréningu systému AI označil za „nevyhnutý predpoklad pre budúci vedecký výskum a jeho súčasť“, a preto prípad posúdil podľa tejto výnimky. Pre úplnosť dodávame, že súd v tomto prípade vylúčil aplikáciu výnimky pre dočasné vyhotovenie rozmnoženiny.⁵⁸

Napriek tomu, že dôvodom zamietnutia návrhu bola vedecká výnimka podľa čl. 3, časť odôvodnenia sa venovala všeobecnej výnimke podľa čl. 4 smernice,⁵⁹ voči ktorej je možná výhrada držiteľa autorských práv. Súd v *obiter dictum* naznačil, že výhrada práv vyjadrená v prirodzenom jazyku bude pravdepodobne považovaná za strojovo čitateľnú, keďže technológie schopné rozpoznať prirodzený jazyk boli v danom čase k dispozícii.⁶⁰

Odvolačný súd zamietol odvolanie žalobcu a na rozdiel od právneho názoru prvostupňového súdu, s ktorými sa inak stotožnil, odlišne zhodnotil, že výhrada formulovaná v prirodzenom jazyku nespĺňa požiadavku strojovej čitateľnosti.⁶¹ Skopírovanie fotografie pri vytvorení data setu na tréning AI bolo podľa súdu prípustné na základe oboch výnimiek – všeobecnej aj vedeckej. Dôsledky uvedeného rozhodnutia (v čase písania článku mal žalobca k dispozícii opravný prostriedok) by sme mali sústrediť na prvú fázu – zhromažďovanie a spracovanie tréningových dát (v tomto prípade stiahnutie obrázka, analýza a uloženie metadát). Legálnosť ďalších fáz – tréning modelu a jeho využívanie na generovanie nového obsahu – nebola v tomto konaní posudzovaná.

3.2. DPG Media et al vs. HowardsHome

Rozhodnutie amsterdamského súdu sa síce netýkalo vývoja genAI, ale má význam pri posúdení možnosti držiteľa autorských práv vyhradiť sa voči kopírovaniu diel dostupných online. Žalobcovia, belgické mediálne spoločnosti, vydávajú celoštátne a regionálne denníky, vrátane ich webových verzí. Žalovanou bola spoločnosť HowardsHome, ktorá poskytovala službu notifikácií na správy, pričom informácie bez dohody s vydavateľmi čerpala z RSS kanála spravodajských článkov, ktoré sú dostupné online. V tomto prípade súd vyhodnotil, že konanie žalovaného spadá pod všeobecnú výnimku (čl. 4 smernice CSDM). Vydavatelia pred súdom nepreukázali, že by HowardsHome neoprávnene kopírovala obsah *spoza platobnej brány*, a preto súd predpokladal, že žalovaný používa iba verejne dostupné údaje, a teda mal k dielam zákonný prístup.

copyright-blog/ai-data-mining-french-music-collecting-society-sacem-opts-out-with-what-consequences.

48 GERVAIS, J. D.: *The Remuneration Of Music Creators for the Use of Their Works by Generative AI*. [cit. 2025-10-20] Dostupné na: <https://www.fairtrademusicinternational.org/wp-content/uploads/2024/08/FTMI-GenAI-White-Paper-EN.pdf>.

49 <https://op.europa.eu/en/web/public-procurement/procurement-details/-/procurement/8726813a-bd9b-4f58-8679-01c80f7a1abf>

50 <https://www.w3.org/community/reports/tdmrep/CG-FINAL-tdmrep-20240510/>

51 <https://haveibeentrained.com>

52 PEARCY, A.: *The Role of Robots.txt in Modern AI and Web Governance*. [cit. 2025-10-20] Dostupné na: <https://www.n-dash.com/blog/the-role-of-robots-txt-in-modern-ai-and-web-governance>.

53 <https://www.lausen.com/en/lg-hamburg-kneschke-v-laion-e-v>

54 Použitie diela spočívalo v tom, že kópia fotky bola porovnaná s textovým opisom obrázka.

55 PUKAS, S. & NORDEMANN, B. J.: *German Regional Court (Landgericht) of Hamburg paves the way to treat the reproduction of works as AI training data under the EU text and data mining exceptions*. [cit. 2025-10-06]. Dostupné na <https://copyright-blog.kluweriplaw.com/2024/10/25/german-regional-court-landgericht-of-hamburg-paves-the-way-to-treat-the-reproduction-of-works-as-ai-training-data-under-the-eu-text-and-data-mining-exceptions/>.

56 <https://laion.ai>

57 ENGELS, G.: *Robert Kneschke v LAION: photographer must accept use of his image in AI data base* [cit. 2025-10-06] Dostupné na: <https://www.dyoung.com/en/knowledgebank/articles/robert-kneschke-laion-ai-image-database>.

58 čl. 5 ods. 1 smernice 2001/29/ES a § 54 zákona č. 185/2015 Z. z.

59 HAVLIKOVÁ, S.: Technical Challenges of Rightsholders' Opt-out From Gen AI Training after Robert Kneschke v. LAION. In *Journal of intellectual property, information technology and electronic commerce law*. 2025, Vol. 16, No. 1. ISSN 2190-3387.

60 European Union Intellectual Property Office. *Germany – Hamburg District Court, 310 O.22723, LAION v Robert Kneschke*. [cit. 2025-10-06]. Dostupné na: <https://www.eu-ipo.europa.eu/en/law/recent-case-law/germany-hamburg-district-court-310-o-22723-laion-v-robert-kneschke>.

61 FILIKHINA, E. & ELSAß, L.: Robert Kneschke v. LAION: Judgment of 10 December 2025 (Ref.: 5 U 104/24) [cit. 2026-02-10]. Dostupné na: <https://www.technologyslegal-edge.com/2025/12/robert-kneschke-v-laion-judgment-of-10-december-2025-ref-5-u-104-24/>

62 VALK, E. & TOEPOEL, I.: *DPG Media et al vs. HowardsHome – A national ruling on DSM's press publishers' rights and TDM exceptions*. [cit. 2025-10-06]. Dostupné na: <https://legal-blogs.wolterskluwer.com/-copyright-blog/dpg-media-et-al-vs-howardshome-a-national-ruling-on-dsms-press-publishers-rights-and-tdm-exceptions>.

63 PEW RESEARCH CENTER. *Google users are less likely to click on links when an AI summary appears in the results*. [cit. 2025-10-06]. Dostupné na: <https://www.pewresearch.org/short-reads/2025/07/22/google-users-are-less-likely-to-click-on-links-when-an-ai-summary-appears-in-the-results>.

64 Ibid 62

65 JOHANSEN, K.: Need-to-Know Search Engine Facts & Statistics for 2025. [cit. 2025-10-06]. Dostupné na: <https://www.seo.com/blog/search-engine-statistics>.

Nakoľko kopírovanie súd posúdil ako všeobecnú výnimku, musel následne vyhodnotiť, či sa vydavateľa výslovne a strojovo čitateľnými prostriedkami vyhradili voči vyťažovaniu. Vydavateľa sa v zámere zabrániť vstupu botov na webové stránky zamerali iba na veľké AI-boty (ChatGPT-User, anthropic-ai a pod.) a v strojovo čitateľnom súbore *robots.txt* neidentifikovali bot *HowardsHome*. Z rozsudku nie je jasné, aký bot používal žalovaný.⁶² Podľa súdu však vydavateľa nepreukázali výslovné vyhradenie práv v strojovo čitateľnej forme (prostredníctvom súboru *robots.txt*), ako vyžaduje TDM výnimka. Tento záver kladie na držiteľov autorských práv neprimerané bremeno. Ak totiž ten, kto využíva crawler na vyťažovanie obsahu, túto informáciu nezverejní alebo nedostatočne identifikuje konkrétny bot, ako je možné žiadať od držiteľa autorských práv, aby sa voči nemu výslovne vyhradil? Je primerané žiadať od držiteľov práv, aby mali vedomosť o všetkých botoch, ktoré môžu navštevovať ich stránku a aby priebežne každý ďalší výslovne identifikovali v *robots.txt*? Takáto požiadavka robí z možnosti výhrady práv voči všeobecnej TDM výnimke iluzórne oprávnenie.

IV. AI Overviews a osobitné práva vydavateľov periodík

Výstupy genAI ovplyvnili aj internetové vyhľadávanie. Doterajší stav možno zhrnúť tak, že autor vytvorí obsah, Google ho zaindexuje a ako *odmenu* privedie na stránku tvorca obsahu návštevníkov, a tým aj potenciálny príjem. Krehká rovnováha už neplatí. Nová funkcionálna *AI Overviews* pri vyhľadávaní na Google zobrazuje ako prvý výsledok súhrnnú odpoveď vytvorenú genAI. Až následne sú zobrazené najlepšie výsledky vyhľadávania vo forme známeho zoznamu *modrých odkazov* na zdrojové stránky. Proti tejto zmene sa ohradili vydavateľa tlače, ktorí argumentujú, že v dôsledku sumarizácie novinárskych textov umelou inteligenciou došlo k poklesu návštevnosti ich vlastných stránok a s tým spojených príjmov z reklamy. Prvé prieskumy naznačujú, že používatelia Google, ktorí narazia na súhrn vytvorený genAI, menej často klikajú na odkazy na iné webové stránky, ako používatelia, ktorí takýto súhrn nevideli.⁶³ Výstupy genAI sú síce doplnené aj o odkazy na zdroje, z ktorých AI čerpala, ale ak používateľ videl AI sumár, iba v 1 % prípadov klikol na link a navštívil zdrojovú stránku.⁶⁴ Vydavateľa navyše nemali možnosť zabrániť použitiu ich obsahu na vytváranie AI súhrnov. Jedinou možnosťou je celkový *opt-out* z Google vyhľadávania, čo je ešte horšia alternatíva, nakoľko Google má podiel na trhu s vyhľadávaním 83 % pri stolových počítačoch a 95 % pri mobilných zariadeniach.⁶⁵ AI prehľady predstavujú veľké riziko pre tvorcov obsahu, vrátane vydavateľov publikácií. Reakciu na novú funkciu vo vyhľadávaní možno vidieť v rovine legislatívnej, súdnej a protimonopolnej.

4.1. Ochrana tlačových publikácií pri online používaní

Používanie tlačových publikácií poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti viedlo na legislatívnej úrovni k zakotveniu nového práva súvisiaceho s právom autorským v prospech vydavateľov periodík.⁶⁶ Poskytovateľ ISP môže literárne dielo novinárskej povahy (ďalej len „*periodikum*“) použiť (v zmysle vyhotoviť rozmožneninu online alebo periodikum online prístupnú) iba so súhlasom vydavateľa, ak Autorský zákon neustanovuje inak.⁶⁷ Súhlas vydavateľa nie je potrebný a) na použitie periodika pre súkromnú potrebu bez obchodného účelu; b) na nakladanie s hypertextovým odkazom a c) na „*použitie nadpisu, individuálnych slov alebo veľmi krátkeho úryvku z periodika, ktorý nie je schopný byť náhradou za celé dielo.*“⁶⁸ Pojem krátky úryvok nemá legislatívne vymedzenie, ale predpokladáme, že má ísť o tzv. *snippet* o rozsahu niekoľkých slov, ktorý je obvykle pripojený k hypertextovému odkazu. Otázka, či vnútroštátna právna úprava môže ustanoviť povinnosť primeranej kompenzácie, ktorú majú platiť poskytovatelia ISP v prospech vydavateľov a ktorá explicitne nie je stanovená v článku 15 Smernice CSDM, je predmetom prejudiciálnej otázky vo veci *Meta Platforms Ireland*.⁶⁹

4.2. Like Company v. Google Ireland Ltd

V čase písania článku prebieha prejudiciálne konanie o výklad novej právnej úpravy. Maďarský vydavateľ tlače *Like Company*⁷⁰ tvrdí, že AI služba Gemini vyhotovila rozmnoženiny

a zverejnila časti z novinárskych textov bez jej súhlasu. Gemini (pôvodne prevádzkovaná s názvom Bard) na výzvu užívateľa generuje sumarizácie z obsahu tlačových publikácií, ku ktorým majetkové práva vykonáva spoločnosť Like. Vygenerovaný text podľa Like obsahuje *podstatné časti z pôvodných článkov*, teda väčšiu časť než povoľuje výnimka *individuálnych slov a veľmi krátkych úryvkov*.

Konajúci súd sformuloval štyri prejudiciálne otázky: (1) Je zobrazenie textu v odpovedi chatbota, ktorý je čiastočne identický s webovým obsahom vydavateľa tlače „verejný prenos“?⁷¹ Je relevantná skutočnosť, že ide o výsledok procesu, v ktorom chatbot len predpovedá ďalšie slovo na základe pozorovaných vzorcov? (2) Dochádza počas tréovania genAI k vyhotoveniu rozmnoženiny?⁷² (3) Ak je odpoveď na druhú otázku kladná, vzťahuje sa na tréovanie všeobecná výnimka vyťažovania?⁷³ (4) Ak používateľ zadá chatbotu pokyn, ktorý sa zhoduje s textom uvedeným v tlačovej publikácii alebo naň odkazuje, a chatbot vygeneruje odpoveď, v ktorej sa úplne alebo čiastočne zobrazí obsah tlačovej publikácie, ide o vyhotovenie rozmnoženiny?

Ako správne rozlišujú komentátori,⁷⁴ v tomto prípade nešlo o tréovanie AI, ako sme opísali v úvodnej časti článku, ale o výslovné zadanie⁷⁵ používateľa vyhľadávača, ktorý má predložiť vedomosť o novinovom článku a požadoval sumár z konkrétnej tlačovej publikácie, pričom uviedol aj odkaz na webovú stránku konkrétneho vydavateľa. V reakcii na dopyt používateľa bot z obsahu webovej stránky vygeneroval vlastný textový súhrn.

4.3. Zneužitie dominantného postavenia

Sumarizovanie novinárskych článkov umelou inteligenciou bude posúdené aj v protimonopolnom konaní. Aliancia nezávislých vydavateľov⁷⁶ podala na Európsku komisiu sťažnosť, v ktorej tvrdí, že Google funkciu AI Overviews zneužíva svoju trhovú silu tým, že bez súhlasu vydavateľov používa novinársky obsah na tréovanie genAI a generovanie súhrnov, čo vedie k významným stratám návštevnosti a príjmov vydavateľov.⁷⁷ Podľa dostupných informácií⁷⁸ vydavatelia požadujú, aby Google umožnil odmietnutie používania novinárskeho obsahu pre túto funkciu, pričom aj po takejto výhrade bude obsah publikácií naďalej indexovaný vo vyhľadávачi a zobrazovaný na nediskriminačnom základe. Druhá požiadavka je spravodlivá kompenzácia za používanie obsahu periodík. Integrácia odpovedí generovaných AI do vyhľadávania je predmetom sťažnosti aj podľa Aktu o digitálnych službách.⁷⁹

V. Záver

Obmedzenia autorského práva, ktoré sú súčasťou smernice CSDM z roku 2019, časovo predchádzajú boomu genAI, ktorý začal predstavením verzie ChatGPT-3.5. širokej verejnosti koncom roka 2022. Výnimky na čerpanie údajov teda neboli pripravované s vedomím, že ide o nástroj na vyváženie záujmov tvorcov obsahu a technologických inovátorov v oblasti genAI. Treba pripustiť, že regulátor nemohol všetky dôsledky genAI predvídať. Na druhú stranu, ak zakotvená možnosť výhrady nositeľa autorských práv k dielam, ktorú sú umiestnené online, nemá ostať iluzórna, je potrebný konsenzus na tom, akými *strojovo čitateľnými prostriedkami* výhradu deklarovať a ako dodržiavanie výhrady kontrolovať a vy-nucovať. Vývojári genAI nezverejňujú podrobné informácie o zdrojoch, z ktorých získali tréningové dáta. To držiteľom autorských práv znemožňuje zistiť, či ich diela boli časťou datasetu, prípadne získať dôkaz o ich skopírovaní.⁸⁰ Nariadenie AI síce požaduje od prevádzkovateľov modelov AI vypracovať technickú dokumentáciu, ktorá má obsahovať aj „informácie o údajoch použitých na tréovanie, testovanie a prípadne validáciu,“⁸¹ pričom Komisia vypracovala vzor oznámenia.⁸² Jeho rozsah pravdepodobne nebude pre držiteľov práv nápomocný. Prevádzkovatelia genAI nemajú povinnosť reagovať na dopyty držiteľov práv, či ich diela boli spracované alebo nie. Dobrovoľný kódex pre prevádzkovateľov AI systémov pripravený Komisiou⁸³ medzi opatreniami na preukázanie súladu s Nariadením AI vyžaduje od signatárov dodržiavať *robots.txt* a „identifikovať a dodržiavať iné vhodné strojovo čitateľné prostriedky vyjadrenia výhrad voči TDM výnimke.“ Podľa nášho názoru vyhradenie práv možno realizovať len predtým, než k vyťažovaniu došlo. Ťažko si predstaviť

66 Všeobecne k transpozícií nového práva vydavateľov do slovenského právneho poriadku pozri: BAČÁROVÁ, R.: Práva vydavateľov periodických publikácií v novej autorskoprávnej úprave. In: ADAMOVIČ, Z. (ed.): *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo*. 5. Trnava: Universitatis Tyrnaviensis, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity v Trnave a VEDY, vydavateľstva Slovenskej akadémie vied, 2021, s. 107 – 129. ISBN 978-80-568-0232-8.

67 Trvanie práv je obmedzené na dva roky po vydaní tlačovej publikácie. Majetkové práva vydavateľa periodika končia posledným dňom kalendárneho roka, v ktorom uplynie doba trvania majetkových práv. Právo vydavateľa periodika sa ďalej nevzťahuje na používanie periodika jednotlivcom pre súkromnú potrebu a na účel, ktorý nie je obchodný, a na nakladanie s hypertextovým odkazom.

68 § 129c ods. 4 písm. c) AZ

69 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio. (Taliansko) 21. decembra 2023 – Meta Platforms Ireland Limited/Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (vec C-797/23, Meta Platforms Ireland).

70 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Budapest Környéki Törvényszék (Maďarsko) 3. apríla 2025 – Like Company/Google Ireland Limited (vec C-250/25, Like Company).

71 podľa článku 3 ods. 2 smernice 2001/29/ES (InfoSoc)

72 podľa článku 2 smernice 2001/29/ES (InfoSoc)

73 podľa článku 4 smernice CDSM

74 KELLER, P.: *Do AI models dream of dolphins in lake Balaton?* [cit. 2025-10-06]. Dostupné na: <https://legalblogs.wolterskluwer.com/copyright-blog/do-ai-models-dream-of-dolphins-in-lake-balaton>.

75 „Môžete poskytnúť zhnutie online tlačovej publikácie v maďarskom jazyku, ktorá sa objavila na stránke balatonkornyeke.hu o pláne Kozsóa vypustiť do jazera delíny?“

76 Independent Publishers Alliance

77 CHEE, Y. F.: *Exclusive: Google's AI Overviews hit by EU antitrust complaint from independent publishers.* [cit. 2025-10-21]. Dostupné na: <https://www.reuters.com/legal/litigation/google-ai-overviews-hit-by-eu-antitrust-complaint-independent-publishers-2025-07-04>.

78 DAVIES, J.: *Generative AI, not ad tech, is the new antitrust battleground for Google.* [cit. 2025-10-06]. Dostupné na: <https://digiday.com/media/generative-ai-not-ad-tech-is-the-new-antitrust-battleground-for-google>.

79 BROOKER, A.: German media groups file complaint against Google AI Overviews. [cit. 2025-10-21]. Dostupné na: <https://pressgazette.co.uk/news/german-media-groups-file-complaint-against-google-ai-overviews>.

80 SAW, Ch. L. & TAN, B.Z.Y.: Unpacking Copyright Infringement Issues in the GenAI Development Lifecycle and a Peek into the Future. In *Computer Law & Security Review*. 2025. Vol. 58., s. 10.

81 príloha XI a čl. 53 Nariadenia AI

82 <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/explanatory-notice-and-template-public-summary-training-content-general-purpose-ai-models>

83 Measure 1.3. Code of Practice for General-Purpose AI Model. Dostupné na <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/contents-code-gpai>

84 DAVIES, T.: *Innovation or Infringement? Generative AI and the Potential for Exclusionary Abuse under Article 102 TFEU.* 2025. Faculty of Laws University College London Law Research Paper No. 10/2025.

uplatnenie výhrady voči TDM výnimke *ex post*, ak genAI model už vyťažené údaje obsahuje. To fakticky vylúčilo všetky existujúce diela, ktorú už boli vyťažené súčasnými prevádzkovateľmi AI systémov.

Kľúčová otázka, či dochádza počas tréningu genAI k vyhotoveniu rozmnoženiny v autorskoprávnom zmysle môže byť zodpovedaná Súdny dvorom EÚ vo veci *Like Company v. Google Ireland Ltd.* Ako sme naznačili, tento prípad sa skutkovo netýka iba tréningu modelu AI, v tom zmysle, že články vydavateľa boli zahrnuté do tréningovej databázy. Týka sa používania AI modelu používateľom vyhľadávača, ktorý zadal pokyn sumarizovať obsah z pôvodného článku, na konkrétnej webovej stránke vydavateľa. Integrácia generatívnych funkcií založených na umelej inteligencii do veľkých online platforiem vyvoláva nielen problémy autorskoprávne, ale aj otázky týkajúce sa zneužitia dominantného postavenia podľa článku 102 ZFEÚ.⁸⁴

Zoznam použitej literatúry

1. BAČÁROVÁ, R.: Práva vydavateľov periodických publikácií v novej autorskoprávnej úprave. In: ADAMOVIČ, Z.: (ed.) *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo*. 5. Trnava: Universitatis Tyrnaviensis, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity v Trnave a VEDY, vydavateľstva Slovenskej akadémie vied, 2021, s. 107 – 129. ISBN 978-80-568-0232-8.
2. DAVIES, T.: *Innovation or Infringement? Generative AI and the Potential for Exclusionary Abuse under Article 102 TFEU.* 2025. Faculty of Laws University College London Law Research Paper No. 10/2025.
3. HAMANN H.: Artificial Intelligence and the Law of Machine-Readability: A Review of Human-to-Machine Communication Protocols and their (In)Compatibility with Article 4(3) of the Copyright DSM Directive. In *Journal of intellectual property, information technology and electronic commerce law*. 2024, Vol. 15, No. 2. ISSN: 2190-3387.
4. HAVLIKOVÁ, S.: Technical Challenges of Rightsholders' Opt-out From Gen AI Training after Robert Kneschke v. LAION. In *Journal of intellectual property, information technology and electronic commerce law*. 2025, Vol. 16, No. 1. ISSN: 2190-3387.
5. LÖBLING L., HANDSCHIGL Ch. et al.: Different Navigating the Legal Landscape: Technical Implementation of Copyright Reservations for Text and Data Mining in the Era of AI Language Models, In *Journal of intellectual property, information technology and electronic commerce law*. 2023, Vol. 14, No. 4. ISSN: 2190-3387.
6. SAG, M.: *Copyright and Copy-Reliant Technology.* Northwestern University Law Review, Vol. 103, 2009, The DePaul University College of Law, Technology, Law & Culture Research Series Paper No. 09-001.
7. SAW, Ch. L. & TAN, B.Z.Y.: Unpacking Copyright Infringement Issues in the GenAI Development Lifecycle and a Peek into the Future. In *Computer Law & Security Review*. 2025. Vol. 58.

JUDr. Mgr. Katarína Kesselová je absolventkou Právnickej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, kde vykonala aj rigoróznú skúšku. Zároveň vyštudovala odbor psychológia na Prešovskej univerzite v Prešove. V súčasnosti pôsobí ako advokátka.

info@kesselova.sk

Vady rozhodnutí a postupov správnych orgánov v správnom trestaní

JUDr. Marcel Ružarovský

ABSTRAKT

Správne orgány v oblasti správneho trestania môžu svojím nesprávnym postupom alebo nezákonným rozhodnutím zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Cieľom správneho trestania nie je automatické ukládanie pokút, ale zistiť presný a skutočný stav veci, umožniť obvinenej osobe právo na obhajobu a rešpektovať jej ďalšie procesné práva, čo vyúsťuje do spravodlivého a zákonného rozhodnutia. Vady v postupoch a rozhodnutiach správnych orgánov sú spravidla identické a niekedy sa opakujú aj po predošlých výčitkách zo strany nadriadených orgánov či správnych súdov. Príspevok rozoberá jednotlivé vady chronologicky, od vád na začiatku konania s súvislosťou s oznámením obvinenia (skutku), až po nesprávne vymedzenie skutkovej vety v rozhodnutí či nedostatočné odôvodnenie správnych orgánov.

Kľúčové slová: správne trestanie, právo na obhajobu, skutková veta, odôvodnenia rozhodnutia, vady rozhodnutia

ABSTRACT

Defects in the Decisions and Procedures of Administrative Authorities in Administrative Punishment

Administrative authorities in the field of administrative punishment may, through improper procedure or unlawful decisions, interfere with the rights and legally protected interests of natural and legal persons. The purpose of administrative punishment is not the automatic imposition of fines, but rather to establish the precise and actual state of affairs, to ensure the accused person's right of defence, and to respect their other procedural rights, thereby leading to a fair and lawful decision. Deficiencies in the procedures and decisions of administrative authorities are generally similar in nature and, in some cases, recur even after prior criticism by superior authorities or administrative courts. The paper analyses these deficiencies chronologically, from defects occurring at the outset of the proceedings in connection with the notification of charges (description of the alleged act), to the incorrect formulation of the operative part of the decision and insufficient reasoning provided by administrative authorities.

Keywords: administrative punishment, right of defence, description of the alleged act, reasoning of the decision, defects of the decision

Stručná charakteristika správneho trestania

Okrem súdnych deliktov (trestné činy deliace sa na prečiny a zločin) právny poriadok pozná aj správne delikty, za ktoré sa ukladá sankcia stanovená zákonom. Uloženiu sankcie predchádza proces pred správnym orgánom, ktorý musí zabezpečiť podklady pre spravodlivé rozhodnutie a umožniť realizáciu práv obvinenej osoby.

Správne trestanie je stále aktuálna oblasť práva tak z pohľadu odbornej teórie, ako aj z pohľadu rozhodovacej praxe súdov. Svedčí o tom i nové rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-544/23, zaoberajúce sa otázkou retroaktívneho uplatnenia priaznivejšieho ustanovenia trestného zákona, keď nový zákon nadobudol účinnosť po vyhlásení rozsudku napadnutého kasačnou sťažnosťou.

Pojem správne trestanie pôvodne vymedzovala akademická obec, či rozhodovacia prax súdov, ktorí vychádzali nielen z vnútroštátnej právnej úpravy v oblasti správneho a trestného práva, ale aj medzinárodných dokumentov, akým je napríklad Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej ako „Európsky dohovor“) či Odporúčací Výbor ministrov Rady Európy alebo rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej ako „ESLP“). Práve rozhodovacia činnosť tejto nadnárodnej súdnej

1 Machajová, J.: Správne trestanie, In: Machajová, J. a kol.: Všeobecné správne právo. Žilina : Eurokódex, 2014, s. 251.

2 Hamuláková, Z.: Správne delikty právnických osôb – vybrané inštitúty a problémy. Bratislava : Wolters Kluwer, s. r. o., 2017, s. 13.

3 Ľalík, T.: Právo na spravodlivý proces a zásada ne bis in idem podľa Dohovoru a správne trestanie. Justičná revue, 67, 2015, č. 12, s. 1387.

4 Napr. nález Ústavného súdu SR zo 17. 1. 2018, sp.zn. II. ÚS 476/2016,

- rozsudok Najvyššieho súdu SR z 15. 1. 2015, sp. zn. 4 Sžo 39/2014, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 1. 7. 2015, sp. zn. 3 Sžo 39/2014, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 12. 3. 2009, sp. zn. 8 Sžo 147/2008
- 5 Čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
- 6 Kukliš, Ľ.: Analógia v správnom trestaní a judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Právny obzor, 97, 2014, č. 5, s. 460
- 7 Hamuláková, Z.: Správne delikty právnických osôb – vybrané inštitúty a problémy. Bratislava: Wolters Kluwer, s. r. o., 2017, s. 165.
- 8 Napr. vo veci ORPZ-TO-ODI2-14/2025P vedenej na Okresnom riaditeľstve PZ v Topoľčanoch, Okresný dopravný inšpektorát bol obvinený predvolaný pre skutok „podľa § 22 ods. 1 písm. f) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov zo dňa 3. 7. 2024, ku ktorému došlo v čase o 22.05 hod. v meste Topoľčany na ceste I/64“ alebo na Okresnom úrade Trnava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií č. konania OU-TT-OCDPK-2025/001673-035 správny orgán uviedol, že „Okresný úrad Trnava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií ako príslušný správny orgán podľa ustanovenia § 14 písm. f) zákona č. 93/2005 Z. z. Vás v súlade s ustanovením § 18 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“) upovedomuje o začatí správneho konania vo veci uloženia pokuty za správny delikt.“ alebo na Okresnom riaditeľstve PZ v Nitre, Okresný dopravný inšpektorát vo veci ORPZ-NR-ODI2-304/2024 Pr správny orgán uviedol, že predvoláva obvineného za účelom ústneho pojednávania „vo veci priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. k) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení platnom v čase spáchania priestupku zo dňa (uviesť aj čas, miesto spáchania a popis skutku) 20. 6. 2023 o 15.05 hod., Nitra, I/64 v km 63,500, predchádzanie“.

inštitúcie prispieva k vývoju správneho trestania, pretože z pohľadu Európskeho dohovoru sa nerozlišujú trestné činy a správne delikty, ako ich pozná vnútroštátne právo, ale pre súdenie protiprávneho konania ako trestného má vlastné kritériá (tzv. Engelovské kritériá).

Machajová definuje správne trestanie ako rozhodovanie správneho orgánu o správnom delikte a o správnom treste (sankcii) za tento delikt.¹ Hamuláková správne trestanie považuje za neoddeliteľnú súčasť verejnej správy, pričom ide o proces ukladania sankcií orgánmi verejnej správy za spáchané protiprávne konania.²

Vo svojej podstate identicky definuje tento pojem aj zákonodarca v zákone č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“), ktorý v § 194 ods. 1 správne trestanie definuje „na účely tohto zákona“ tak, že ide o rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie. Legálna definícia správneho trestania je súčasťou nášho právneho poriadku od 1. 7. 2016.

Podľa ESĽP za súčasť správneho trestania možno považovať aj konanie na správnom súde, predmetom ktorého je preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu, keďže správny súd musí mať právomoc preskúmať všetky právne i faktické otázky, o ktorých rozhodol správny orgán. Na účely garancií čl. 6 Európskeho dohovoru tvorí konanie pred správnymi orgánmi a následne pred správnym súdom v rámci prieskumu rozhodnutí organický celok.³

V nadväznosti na uvedené možno zjednodušene vyvodiť, že podstatou správneho trestania je rozhodovanie správneho orgánu o správnom delikte. Za rozhodovanie možno považovať nie len vydanie individuálneho správneho aktu formálne označeného ako „rozhodnutie“, ale aj samotný procesný postup správneho orgánu, ktorý rozhodnutiu predchádzal.

Správny orgán v rámci správneho trestania musí postupovať nielen v intenciách základných zásad správneho konania, ale aj zásad typických pre trestné právo. Súdna prax už v minulosti dôvodila, že trestanie za správne delikty musí podliehať rovnakému režimu ako postih za trestné činy.⁴ Vychádzajúc aj z rozhodovacej praxe ESĽP, najmä k čl. 6 Európskeho dohovoru, trestnoprávne zásady a práva osôb obvinených z trestného činu (napr. právo na obhajobu, právo na tlmočníka) sa majú aplikovať priamo, a to už počas konania na správnom orgáne. Dôvodom je práve výklad pojmu „trestný čin“ zo strany ESĽP, ktorý, ako už bolo uvedené, zahŕňa aj správne delikty, ak prejdú testom Engelovských kritérií. Následne priama aplikácia Európskeho dohovoru vyplýva z Ústavy Slovenskej republiky.⁵ Možno teda zhrnúť, že zásady trestného procesu a práva obvinených osôb sú už stabilnou súčasťou právneho poriadku a vzťahujú sa aj na vedenie a rozhodovanie pred správnym orgánom, a to aj bez potreby špeciálneho odvodzovania.⁶

Aplikáciu zásad trestného práva v správnom trestaní možno odvodiť aj od § 195 písm. c) a písm. d) SSP. Hoci ide o legislatívny príkaz pre správne súdy, ktoré sú povinné aj z úradnej povinnosti prihliadať na porušenie týchto zásad v rámci prieskumu rozhodnutí správnych orgánov v správnom trestaní, nemožno opomenúť význam daného ustanovenia aj pre rozhodovacie činnosť samotných správnych orgánov. Ak má totiž správny súd povinnosť skúmať dodržanie zásad trestného práva v rámci správneho trestania, potom, aby sa správny orgán vyhol zrušeniu jeho rozhodnutia, musí sám aplikovať tieto zásady už v počas konania o správnom delikte.⁷

Porušenie práva na obhajobu a jeho podoby

Na správne delikty podľa slovenského právneho poriadku dopadá čl. 6 Európskeho dohovoru, je preto osobám obvineným zo správneho deliktu garantované právo na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 Európskeho dohovoru. Zásahy do tohto práva môžu mať rôznu podobu, najčastejšie sa však možno stretnúť s tým, že správny orgán bez meškania neoboznami obvineného s povahou a dôvodmi obvinenia, nedá mu dostatok času na prípravu obhajoby a neumožní obvinenému oboznámiť sa s podkladmi a dôkazmi pred vydaním rozhodnutia.

Zásadným nedostatkom postupu správneho orgánu v správnom trestaní je, že správny orgán v upovedomení o začatí konania alebo v predvolaní na ústne pojednávanie skutok

žiadnym spôsobom nevymedzí, resp. uvádza iba právnu kvalifikáciu správneho deliktu s odkazom na miesto a čas, kedy k nemu malo dôjsť.⁸ Skutok by mal byť už pri tomto prvom procesnom úkone vymedzený dostatočne určito, jasne a zrozumiteľne, aby nebol zameniteľný s iným skutkom a aby skutok vyčerpával znaky skutkovej podstaty správneho deliktu. Ak by skutok nebol vymedzený tak, že by vyčerpával znaky skutkovej podstaty niektorého správneho deliktu, konanie by bolo vedené nezákonne pre skutok, ktorý nie je správnym deliktom.

ESLP k tomu uvádza, že obvinená osoba musí byť podrobne informovaná o skutkových okolnostiach, ktoré viedli k obvineniu a na ktorých sa obvinenie zakladá a tiež o právnej kvalifikácii týchto okolností. Iba úplná a presná informácia je základnou podmienkou spravodlivého konania.⁹

Na právo byť bez meškania oboznámený s povahou a dôvodmi obvinenia nadväzuje právo na primeraný čas na prípravu obhajoby, ktoré sú navzájom prepojené. Pokiaľ správny orgán uvedie v predvolaní alebo upovedomení o začatí konania iba právnu kvalifikáciu s odkazom na miesto a čas, a až na samotnom ústnom pojednávaní oboznámi obvineného so skutkom, potom dochádza k porušovaniu práva na obhajobu. Za tejto situácie nie je možné naplniť účel práva „mať primeraný čas na prípravu obhajoby“, pretože obvinená osoba je nútená reagovať na skutkové okolnosti a dôvody obvinenia okamžite, spontánne. Konanie o správnom delikte je potom potrebné označiť ako celok za nespravodlivé, pretože, kým správny orgán na jednej strane disponuje administratívnym spisom, dôkazmi a podkladmi, ktoré navyše sám môže zabezpečovať, dokáže sa na pojednávanie pripraviť (napr. s vopred premyslenými otázkami pre obvineného alebo svedkov), obvinená osoba pozná nanajvýš právnu kvalifikáciu správneho deliktu a na pojednávaní je oboznámená prvýkrát so skutkom, bez možnosti predošlej prípravy obhajovania. Predmetný nesprávny postup vnáša do konania aj istý prvok „prekvapenia“ a nepredvídateľnosti pre obvinenú osobu, pretože niektoré správne delikty možno spáchať porušením rôznych povinností podľa administratívnych predpisov.¹⁰

Veľmi častým dôvodom porušenia práva na obhajobu je postup správneho orgánu, ktorý neumožní obvinenému vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a dôkazom o nich. Aj keď toto právo explicitne nevyplýva z Európskeho dohovoru, má svoje legislatívne vyjadrenie v § 73 ods. 2 zákona o priestupkoch, prípadne v § 34 ods. 1 Trestného poriadku. Napriek tomu, že správny poriadok sa neuplatňuje len na konanie o správnom delikte, do iste miery možno § 3 ods. 2 v spojení s § 33 ods. 2 správneho poriadku považovať, na účely správneho trestania, za prejav práva na obhajobu v podobe parciálneho práva vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a dôkazom.

Právne predpisy umožňujú obvinenej osobe zo správneho deliktu realizovať svoje právo na správnom orgáne prvého stupňa od okamihu začatia konania o správnom delikte až do času, kedy správny orgán zabezpečí podklady potrebné na vydanie rozhodnutia. Iba správny orgán, ktorý vedie konanie o správnom delikte a má k dispozícii administratívny spis vie, kedy tento okamih nastáva. Zo správneho poriadku preto vyplýva povinnosť pre správny orgán, aby pred vydaním rozhodnutia upovedomil obvinenú osobu o možnosti vyjadriť sa k podkladom pre rozhodnutie. V praxi sa obvinené osoby mnohokrát stretávajú s tým, že správny orgán realizáciu tohto práva obmedzuje na čas do ústneho pojednávania, resp. vyjadrením sa na ústnom pojednávaní o priestupku,¹¹ prípadne toto právo nedôvodne zamieňajú s právom nahliadnuť do administratívneho spisu.¹²

Opísaný postup nie je prijateľný a je spôsobilý zasiahnuť do práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru. V prvom rade narúša spravodlivú rovnováhu a kontradiktórnosť konania o správnom delikte,¹³ pretože správny orgán disponuje administratívnym spisom, z úradnej moci ako aj na návrh obvinenej osoby zabezpečuje a vyhľadáva dôkazy, s ktorými je vopred oboznámený, pričom dôkazy môže zabezpečovať aj po ústnom pojednávaní, pokiaľ potreba doplniť dokazovanie vyplynie z výsledkov ústneho pojednávania, čo nie je ojedinelé. Ak by obvinená osoba mala možnosť oboznámiť sa s podkladmi pre rozhodnutie len do času, kým bude ústne pojednávanie alebo najneskôr na ústnom pojednávaní, potom konanie o správnom delikte nemožno označiť z uvedených dôvodov za spravodlivé, pretože obvinenej osobe je upretá možnosť poznať

9 Rozhodnutie ESLP vo veci Drasich proti Taliansku z 22. 2. 2018 k sťažnosti č. 65173/09

10 Napríklad priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. l) zákona o priestupkoch možno spáchať porušením rôznych povinností podľa zákona o cestnej premávke (nepripútanie bezpečnostným pásom, zastavenie alebo státie v rozpore so zákonom, nerešpektovanie dopravnej značky prikazujúcej smer jazdy vpravo) alebo priestupok podľa § 47 ods. 1 písm. a) zákona o priestupkoch možno spáchať neuposlušnosťou rôznych povinností podľa zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov alebo zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov

11 Napr. Okresné riaditeľstvo PZ Košice, Okresný dopravný inšpektorát vo veci ORPZ-KE-ODI1-370/2020-SD v predvolaní na ústne pojednávanie uviedol: „V súlade s ustanovením § 33 ods. 2) správneho poriadku účastník konania má možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia i spoločne zistenia týchto podkladov ešte pred vydaním rozhodnutia, **teda ešte pred samotným ústnym pojednávaním o správnom delikte.** V prípade, ak tak chcete vykonať, **termín natreťia do spisu a prípravné** Vaše vyjadrenie je nutné dohodnúť na správnom orgáne **ešte pred ústnym pojednávaním o správnom delikte.** V prípade ak túto možnosť nevyužijete, máte samozrejme možnosť po oboznámení sa s kompletným spisovým materiálom, vyjadriť sa k predmetnej veci v plnom rozsahu **na ústnom pojednávaní o správnom delikte.**“ Totožným spôsobom v predvolaní na ústne pojednávanie „poučil“ obvinenú osobu aj Okresný dopravný inšpektorát Okresného riaditeľstva PZ v Senci vo veci ORP-P-369/SC-ODI2-2024 alebo aj Okresný dopravný inšpektorát Okresného riaditeľstva PZ v Malackách vo veci ORPZ-MA-ODI2-2025/002189-013 alebo Okresný dopravný inšpektorát

Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave II vo veci ORP-P-302/BAII-ODI-2023-M. Pre úplnosť možnosť spomenúť, že s podobným nesprávnym postupom sme sa v advokátskej praxi nestretávali na Okresných úradoch, odbor všeobecnej vnútornej správy.

12 Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí z 30. 10. 2019, sp. zn. 9Sžsk/122/2018 uviedol, že „Právo účastníka konania nahliadať do administratívneho spisu správneho orgánu je len jedným z prostriedkov, ktorými zákonodarcia umožňuje účastníkovi konania v konaní pred správnym orgánom svoje práva a záujmy účinne obhajovať. Právo účastníka konania nahliadať do spisu nevylučuje povinnosť správneho orgánu postupovať v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania a dať im možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia.“. Podobne uviedol Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí zo 17. 7. 2013, sp. zn. 10Sžp/2/2013, podľa ktorého právo podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku „nemožno v nijakom prípade nahrádzať poukazovaním na práva účastníka konania podľa § 23 ods. 1, 4 Správneho poriadku“.

13 Súdna prax kontradiktórnosť konania považuje za súčasť práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru, ktorý dopadá aj na správne trestanie (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 17. 12. 2015, sp. zn. 7Sžo/32/2014).

14 Správny súd v Košiciach v rozhodnutí z 22. 10. 2024, sp. zn. 2Sa/1/2023 považoval za nesprávny postup správneho orgánu, ktorý neumožnil žalobcovi oboznámiť sa s podkladmi pre rozhodnutie, konkrétne s výpoveďou svedka, hoci sa žalobca ako obvinený nezúčastnil na ústnom pojednávaní, aj keď predvolanie prevzal, ale správny orgán zaslal iba písomné vyjadrenie. Išlo však o nový dôkaz, ktorý v čase vyhotovenia písomného vyjadrenia neexistoval. Aj uvedené teda nasvedčuje tomu, že realizovať právo podľa § 33 ods. 2 správ-

všetky dôkazy a skutočnosti, na základe ktorých je voči nej vedené konanie. Súčasne si treba uvedomiť, že výpoveď obvinenej osoby je jedným z dôkazov v správnom trestaní, teda pred ústnym pojednávaním správny orgán objektívne nemôže mať k dispozícii všetky relevantné podklady na vydanie rozhodnutia, čo vylučuje aplikáciu § 33 ods. 2 správneho poriadku v danom momente.

V tejto súvislosti nemožno opomenúť zásadu úzkej súčinnosti podľa § 3 ods. 2 správneho poriadku, v zmysle ktorej musí dať správny orgán obvinenej osobe možnosť účinne obhajovať svoje práva a vyjadriť sa k podkladom pre vydanie rozhodnutia. Ak by sa napr. obvinená osoba na ústne pojednávanie nedostavila, potom je jej právo na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia pred vydaním rozhodnutia zachované a správny orgán musí umožniť jeho realizáciu. Ospravedlnením sa z ústneho pojednávania sa obvinená osoba nevzdáva jej ďalších práv a ani účasťou na ústnom pojednávaní o správnom delikte sa právo obvinenej osoby na obhajobu nevyčerpáva.¹⁴

Napokon k porušeniu práva na obhajobu v postupe správneho orgánu v rámci správneho trestania dochádza aj vtedy, keď správny orgán síce umožní realizovať obvinenej osobe jej právo vyjadriť sa k skutku, dôkazom a podkladom pre rozhodnutie, ako aj právo navrhovať dôkazy, ale na tieto vyjadrenia a návrhy v rámci odôvodnenia rozhodnutia žiadnym spôsobom nereaguje. Realizácia práva na obhajobu sa tak stala iba formálnym, iluzórnym právom. Už Európsky dohovor vo svojej preambule deklaruje, že cieľom uvedeného dokumentu je zabezpečenie všeobecného a účinného uznávania a dodržiavania práv v ňom obsiahnutých. Rovnako v čl. I Európskeho dohovoru je obsiahnutý záväzok zmluvných strán priznať každému, kto podlieha ich jurisdikcii, práva a slobody uvedené v hlave I Európskeho dohovoru.

Aj v trestnom konaní sa ustálil právny záver, že pokiaľ obvinená osoba nedostane dostatočnú odpoveď na všetky podstatné (právne relevantné) argumenty, ktoré v konaní predniesol, dochádza k zásadnému porušeniu práva na obhajobu.¹⁵ O nesprávny postup, ktorý popiera právo na obhajobu ide aj v prípade, ak obvinený navrhne vykonanie dôkazov, ktoré súd ignoruje, prípadne ich zaregistruje, ale o ich posúdení mlčí. Dôležité je, aby na tento návrh reagoval a dostatočne (kvalifikovane) sa s ním vyrovnal.¹⁶ Ústavný súd Slovenskej republiky považoval za porušenie práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Európskeho dohovoru, pokiaľ sa súdy nespoľahlivo a arbitrárne vyrovnali v odôvodnení svojich rozhodnutí s otázkami podstatnými pre rozhodnutie.¹⁷

Tieto závery možno aplikovať aj na správne trestanie, teda správny orgán musí právo na obhajobu obvinenej osoby vnímať z materiálnej stránky. Na námietky, tvrdenia a návrhy musí správny orgán reagovať kvalifikovane, teda uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto námietok, tvrdení alebo návrhov. Nestačí teda iba formálne alebo všeobecné odmietnutie tvrdení či návrhov,¹⁸ hoci patrí do právomoci správneho orgánu rozhodnúť o tom, ktorý dôkaz vykonaná a ktorý nie. Aby bolo zaručené právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 Európskeho dohovoru, musí sa objasniť, z akých dôvodov nebude vykonaný dôkaz navrhovaný obvineným.¹⁹

Porušovanie zásady *in dubio pro reo*

Ďalším nedostatkom v rozhodovaní správnych orgánov v správnom trestaní je nerešpektovanie zásady „*in dubio pro reo*“, teda v pochybnostiach v prospech obvineného. V správnom konaní vo všeobecnosti je úlohou správneho orgánu zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za týmto účelom obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. V správnom trestaní sa tento nedostatok, v podobe absencie usvedčujúcich dôkazov v rozsahu, ktoré by vinu odôvodňovali bez rozumných pochybností, často pretavuje aj do porušenia spomínanej zásady. K tomu dochádza spravidla pri správnych deliktoch na úseku cestnej premávky, kedy jediným dôkazom o porušení povinností v cestnej premávke býva iba tvrdenie príslušníka Policajného zboru zachytené v správe o výsledku objasňovania priestupku, prípadne neskôr v úradnom zázname.

Príslušník Policajného zboru je orgánom objasňujúcim priestupok (ak sa nebude realizovať blokové konanie o priestupku), preto by mal podľa možnosti obstaráť podklady potrebné na rozhodnutie správneho orgánu. V cestnej premávke nimi budú najmä obrazové záznamy alebo video záznamy, avšak nie je vylúčené, že by mohol požadovať vysvetlenia aj od svedkov, napríklad okoloidúcich chodcov či iných vodičov. Mnoho správnych orgánov sa odvoláva na to, že policajť je verejný činiteľ, ktorý zložil sľub podľa zákona o Policajnom zbore, teda nemá dôvod klamať. Tento argument ale naznačuje, ako by obvinená osoba v každom prípade mala záujem klamať, lebo jej hrozí sankcia. Aplikáciou tohto argumentu sa potom potiera aj zmysel práva na obhajobu, pretože vyjadreniu obvinenej osoby je prikladaný menší význam a hodnota, než tvrdeniu policajta.²⁰

Súdna prax (v oblasti priestupkov v cestnej premávke) uvádza, že je úlohou policajta zabezpečiť dostatok dôkazov, ktoré by neskoršie tvrdenia osoby obvinenej z priestupku, že priestupok nespáchala, mohli byť vyvrátené.²¹ Ak takéto dôkazy existovať nebudú, resp. nebudú zabezpečené a verzia skutkového deja o tom, že priestupok bol spáchaný, nebude podporená ďalším dôkazom alebo nevyplynie z iných skutočností, potom sa správny orgán dostáva do dôkaznej núdze. V týchto prípadoch, ak absentujú ďalšie dôkazy o vine obvinenej osoby, ktorá navyše popiera spáchanie skutku, musí správny orgán rešpektovať zásadu *in dubio pro reo*. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky dokonca uvádza,²² že ani explicitné nepopretie spáchania priestupku podozrivej osoby neznamena, že táto osoba je páchatelom priestupku a správny orgán je povinný riadne vinu preukázať.

Zásada *in dubio pro reo* vychádza z prezumpcie neviny, ktorá je garantovaná nielen v zákone o priestupkoch (ustanovenie § 73 ods. 1), ale aj v Ústave Slovenskej republiky (čl. 50 ods. 2) a Európskom dohovore (čl. 6 ods. 2), teda musí byť aplikovaná aj v správnom trestní o správnom delikte. Vznik pochybností o vine obvinenej osoby, ktoré v zmysle súdnej praxe existujú, ak stoja proti sebe dve verzie skutkového deja, musí viesť správny orgán k vydaniu rozhodnutia v prospech obvineného.²³

Nedostatočné a nezákonné odôvodnenie sankcie

Výrok rozhodnutia v správnom trestaní, ak sa preukáže vina obvinenej osoby, musí obsahovať aj určenie a výmeru sankcie. Tento výrok o sankcii musí byť následne dostatočne odôvodnený, pretože iba tak sa naplňa požiadavka spravodlivého procesu vyjadrená v čl. 6 Európskeho dohovoru. Správny poriadok ako všeobecný predpis uplatňujúci sa vo verejnej správe pri rozhodovaní o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb upravuje požiadavky na odôvodnenie ako také,²⁴ teda nestanovuje žiadne špecifické kritériá, ktoré sa majú zohľadňovať pri určení druhu a výmery sankcie. Naopak, zákon o priestupkoch takéto kritériá priamo vypočítava, avšak iba na účely konania o priestupkoch. Keďže správne delikty sú následne upravené v rôznych osobitných predpisoch, tieto by mali zároveň upraviť konkrétne hľadiská, na ktoré sa má pri určovaní druhu a výmery sankcie prihliadať.

Ak zákon konkretizuje jednotlivé kritériá v súvislosti s ukladaním sankcií, potom je povinnosťou správneho orgánu ich zohľadniť a zrozumiteľne vysvetliť: ako dané kritériá hodnotil, na základe akých dôkazov ich má za preukázané a akým spôsobom sa toto hodnotenie premietlo do uloženia konkrétnej sankcie. Ustálená judikatúra uvádza, že je nutné, aby správny orgán uviedol nielen dôvod, pre ktorý ukladá sankciu, ale aj výšku uloženej pokuty. Pokuty nesmú byť ukladané ľubovoľne, ale v rámci správneho uváženia, ktoré správny orgán náležitým spôsobom odôvodní.²⁵ Rovnako nie je dostatočné, ak je sankcia síce uložená v zákonom stanovenom rozmedzí, ale bez dostatočného a presvedčivého odôvodnenia vo vzťahu k druhu a výšky zvolenej sankcie.²⁶ Pre zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu a jeho preskúmateľnosť nepostačí ani to, ak správny orgán formálne odkáže na zákonné hľadiská a skonštatuje, že na tieto prihliadal,²⁷ hoci jeho úvaha o výbere druhu a výšky sankcie nie je zrejma.²⁸

Podľa súdnej praxe je správny orgán povinný zohľadniť tie kritériá, ktoré stanovuje zákon, inak je rozhodnutie nepreskúmateľné²⁹ a nezákonné.³⁰ Na základe zákonodarcom

neho poriadku pred ústnym pojednávaním popiera zmysel práva na vyjadrenie sa ku všetkým skutočnostiam a dôkazom (podkladom).

15 Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 5. 9. 2012, sp. zn. 3 Tdo 64/2011

16 Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20. 4. 2022, sp. zn. 1 Tdo 16/2021

17 Nález Ústavného súdu SR z 23. 2. 2021, sp. zn. IV. ÚS 546/2020

18 Aj Najvyšší správny súd ČR v rozhodnutí sp. zn. 4 As 2/2005 zastáva názor, že pokiaľ správny orgán nevykoná dôkazy obvinenej osoby na preukázanie svojich tvrdení a rozhodne len na základe dôkazov zabezpečených správnym orgánom, dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu podľa Európskeho dohovoru.

19 Rozsudok Správneho súdu v Bratislave z 29. 5. 2025, sp. zn. TT-20S/132/2022

20 Najvyšší správny súd ČR v rozhodnutí sp. zn. 4 As 2/2005 uviedol, že samotná prísaha policajta a povinnosti podľa zákona o Policii České republiky nemôžu automaticky odôvodniť záver, že výpoveď policajtov je bez ďalšieho pravdivá. Zo skutočnosti, že policajti majú uložené povinnosti, ktoré bežní občania nemajú, nemožno a priori usudzovať, že sú čestnejší. Vždy treba vychádzať z konkrétnych skutočností, ktoré vyjdú najavo.

21 Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28. 4. 2011, sp. zn. 8Sžo/173/2010 alebo rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR z 31. 7. 2025, sp. zn. 4Stk/3/2025

22 Rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR z 24. 5. 2023, sp. zn. 4Stk/2/2022

23 R 11/2014

24 Ustanovenie § 47 ods. 3 Správneho poriadku

25 Rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR z 26. 1. 2023, sp. zn. 1Asan/4/2021

- 26 Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25. 10. 2018, sp. zn. 2Sžo/54/2016
- 27 R 109/2002
- 28 Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí z 30. 5. 2012, sp. zn. 2 Sžp/16/2011 považoval za nekonkrétne a všeobecné odôvodnenie správnych orgánov, ktoré sa iba odvolávali na zákonné ustanovenie a uviedli, že „Po posúdení rozsahu zistených nedostatkov, stanoviska zhotoviteľa stavby, berúc do úvahy mieru a závažnosť protispoločenského konania z hľadiska ochrany verejných záujmov, ktoré chráni stavebný zákon, je možné zistení stav považovať za závažný, preto je pokuta uložená vo výške 6 500 EUR“.
- 29 Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 30. 5. 1996, sp. zn. 4 SŽ 24/96
- 30 Rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR z 27. 10. 2021, sp. zn. 4 Asan 5/2021
- 31 Rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 20. 4. 2010, sp. zn. 1 As 9/2008 prípadne aj Nález Ústavného súdu Českej republiky z 13. 8. 2002, sp. zn. PL. ÚS 3/02
- 32 Napr. rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ v Galante z 22. 6. 2022, sp. zn. ORPZ-GA-ODI2-2021/4660, kde správny orgán prihliadal na to, že „skutok bol spáchaný porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom v súvislosti s porušením ustanovenia § 137 ods. 2 písm. a) zákona o premávke...“ alebo rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ v Dunajskej Stredě zo 16. 9. 2025, sp. zn. ORPZ-DS-ODI2-2025/007477, kde správny orgán prihliadal „v zmysle zákona NR SR č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov aj na to, že sa jedná o porušenie pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom podľa § 137 ods. 2 písm. q) zákona o cestnej premávke...“ alebo rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ v Partizánskom zo dňa 7. 7. 2021, sp. zn. ORPZ-PE-OPDP3-87/2021-SK, kde správ-

stanovených kritérií sa totiž určuje závažnosť deliktu, prípadne aj osoba páchatela, jeho pohnútky a miera zavinenia, čo je nutné zohľadniť v rámci individualizácie sankcie. Na tento účel je povinný zabezpečiť si aj potrebné podklady, aby svoje úvahy vedel oprieť o konkrétne zistenia. Ak zákon upravuje kritériá pre druh a výmeru sankcie demonštratívne, správny orgán môže prihliadať aj na iné okolnosti s tým, že na zákonné kritériá musí prihliadať obligatórne. V českej judikatúre sa uvádza, že správny orgán je povinný prihliadnúť na osobné a majetkové pomery páchatela, aj keď toto kritérium zákon výslovne neuvádza.³¹

Správne orgány závažnosť skutku niekedy odvodzujú od formálneho označenia správneho deliktu ako „závažného“. Typicky v doprave, kde zákon o cestnej premávke v § 137 ods. 2 explicitne označuje taxatívne porušenia zákona za závažný spôsob porušenia pravidiel cestnej premávky. Správne orgány následne pri určení druhu a výmery sankcie argumentujú práve tým, že skutok bol spáchaný závažným spôsobom.³² Tento postup ale nepovažujeme za správny, pretože závažnosť priestupku účastníka cestnej premávky, ktorý poruší niektorú povinnosť podľa § 137 ods. 2 zákona o cestnej premávke, sa prejavuje v zákonom rozpätí výšky sankcie, ktorá je vyššia ako „bežné“ porušenie povinnosti, a navyše, sankcie sa môžu kumulovať (t. j. pokuta + zákaz činnosti).

Pri určovaní druhu a výmery sankcie by správny orgán nemal (na úkor obvinenej osoby) prihliadať na to, či a akým spôsobom obvinená osoba realizuje svoje práva. Ak sa obvinený nevyjadrí ku skutku, alebo sa vyjadrí spôsobom, ktorým popiera spáchanie správneho deliktu, prípadne sa nezúčastní na pojednávaní,³³ ide o spôsob realizácie jeho práva na obhajobu, ktoré mu nemôže byť na príťaž, inak by sa obvinené osoby trestali za výkon ich práva spôsobom nezodpovedajúcim predstave správneho orgánu. Na druhej strane, aktívna spolupráca a priznanie sa k správne deliktu s cieľom čo najskoršieho a najhospodárnejšieho objasnenia priestupku môže byť okolnosťou, ktorá môže viesť k uloženiu miernejšej sankcie.³⁴

Vady v skutkovej vete

Výrok rozhodnutia o správnom delikte musí napokon obsahovať popis skutku. Skutkom sa rozumie udalosť vo vonkajšom svete vyvolaná činom (aktivitou) človeka.³⁵ Skutkom je teda konanie, ktoré predstavuje vlastné konanie páchatela, pričom musí byť opísané tak, aby vyčerpávalo všetky znaky skutkovej podstaty správneho deliktu.

V správnom trestaní iba zákon o priestupkoch relatívne stručne definuje, že skutok musí obsahovať uvedenie údaju o mieste a čase spáchania priestupku. Judikatúra dopĺňa, že skutok musí obsahovať aj špecifikáciu spôsobu jeho spáchania, prípadne uvedenie iných skutočností, ktoré sú potrebné na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným.³⁶

Nedostatočné vymedzenie skutku v rozhodnutí správneho orgánu o správnom delikte je podstatnou vadou, pretože konanie o správnom delikte sa vedie pre konkrétny skutok, ktorý je správnym deliktom. Sankciu nemožno uložiť za konanie, ktoré nie je správnym deliktom a ktoré nenapĺňa znaky skutkovej podstaty konkrétneho správneho deliktu.

V rozhodovacej činnosti správnych orgánov sa možno stretnúť s tým, že skutok nevy-medzia ako určité ľudské konanie vo vonkajšom svete, ale v skutkovej vete namiesto toho citujú povinnosť, ktorá mala byť porušená. S týmto postupom sme sa stretli najmä v oblasti priestupkov a správnych deliktov v cestnej premávke. Správne orgány vodičom vytýkajú, že s vozidlom „zastavil a stál“ na konkrétnom mieste a čase.³⁷ Zastavenie a státie sú ale zákonnými pojmami, ktoré majú v zákone o cestnej premávke svoje legálne vymedzenie, ktoré sa navyše z povahy veci navzájom vylučujú – v jednom momente nie je možné súčasne zastaviť a stáť. Z takto opísaného skutku ale nie je zrejmé, za ktoré konanie je vodič stíhaný a potrestaný, či za nedovolené zastavenie alebo státie, pretože v niektorých prípadoch je jeden úkon povolený a iný nie (napr. pri osadení dopravnej značky č. 271 Zákaz státia, ktorá umožňuje zastavenie ale nie státie). Taktiež nie je zrejmé, či vodič porušil zákaz zastavenia tým, že vystupovala alebo nastupovala osoba alebo sa vykladal alebo nakladal náklad [§ 2 ods. 2 písm. y) zákona o cestnej premávke], teda akým konkrétnym spôsobom.

Pri objektívnej zodpovednosti bolo držiteľom vozidiel v rámci skutku vytýkané, že porušili povinnosť podľa zákona o cestnej premávke bez toho, aby bol popísaný spôsob tohto konania. Pri správnom delikte držiteľa vozidla je nutné v skutkovej vete opísať aj konkrétny priestupok vodiča, konkrétne konanie, ktoré napĺňa znaky priestupku, pretože iba tým sa súčasne napĺňa skutková podstata správneho deliktu držiteľa vozidla. Až v takom prípade dochádza k porušeniu povinnosti držiteľa vozidla zabezpečiť dodržiavanie pravidiel cestnej premávky podľa § 6a zákona o cestnej premávke. Správne orgány síce uviedli čas a miesto porušenia predpisov zo strany vodiča, následne ale nekonkretizovali spôsob porušenia tejto povinnosti a obmedzili sa iba na citáciu povinnosti podľa zákona o cestnej premávke.³⁸

Tento postup je pravdepodobne spôsobený nesprávnym pochopením objektívnej zodpovednosti zo strany správnych orgánov, ktoré nerozlišujú medzi povinnosťami držiteľa vozidla a porušením konkrétnych povinností vodičom uvedených v § 6a zákona o cestnej premávke.³⁹ Pod objektívnu zodpovednosť v rámci konania o správnom delikte držiteľa vozidla možno subsumovať iba povinnosť samotného držiteľa vozidla (teda **zabezpečiť dodržiavanie** konkrétnych pravidiel cestnej premávky), nie aj samotné konanie vodiča, ktorý mal porušiť konkrétne povinnosti. Konanie vodiča totiž nemusí byť vždy protiprávne,⁴⁰ prípadne nemusí byť vôbec priestupkom pre absenciu materiálnej stránky. Bolo by v rozpore s účelom trestania a vyvodzovania zodpovednosti voči držiteľovi vozidla, ak vodič formálne porušil povinnosť podľa zákona o cestnej premávke, ale toto porušenie nie je priestupkom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uzavrel,⁴¹ že pokiaľ vo výroku rozhodnutia správneho orgánu, ktorým sa ukladá administratívne trestanie, nie je uvedená skutková veta vymedzujúca skutok, ktorým sa trestajúci subjekt dopustil porušenia povinnosti vyplývajúcej mu z právneho predpisu spôsobom určitým a zrozumiteľným tak, aby popísaný skutok nemohol byť zameniteľný s iným, takýto výrok rozhodnutia správneho orgánu treba považovať za nezákonný. ■

Použitá literatúra:

1. MACHAJOVÁ, J. a kol.: Všeobecné správne právo. Žilina: Eurokódex, 2014, 708 s.
2. HAMULÁKOVÁ, Z.: Správne delikty právnických osôb – vybrané inštitúty a problémy. Bratislava: Wolters Kluwer, s. r. o., 2017, 320 s.
3. ĽALÍK, T.: Právo na spravodlivý proces a zásada ne bis in idem podľa Dohovoru a správne trestanie. Justičná revue, 67, 2015, č. 12, s. 1381 – 1402
4. KUKLIŠ, Ľ.: Analógia v správnom trestaní a judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Právny obzor, 97, 2014, č. 5, s. 456 – 469
5. rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-544/23
6. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. 1. 2018, sp. zn. II. ÚS 476/2016
7. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. 1. 2015, sp. zn. 4 Sžo 39/2014
8. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. 7. 2015, sp. zn. 3 Sžo 39/2014
9. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. 3. 2009, sp. zn. 8 Sžo 147/2008
10. rozhodnutie ESLP vo veci Drassich proti Taliansku z 22. 2. 2018 k sťažnosti č. 65173/09
11. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. 10. 2019, sp. zn. 9Sžsk/122/2018
12. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 17. 7. 2013, sp. zn. 10Sžp/2/2013
13. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. 12. 2015, sp. zn. 7Sžo/32/2014
14. rozsudok Správneho súdu v Košiciach z 22. 10. 2024, sp. zn. 2Sa/1/2023
15. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. 9. 2012, sp. zn. 3 Tdo 64/2011
16. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. 4. 2022, sp. zn. 1 Tdo 16/2021
17. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. 2. 2021, sp. zn. IV. ÚS 546/2020
18. rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 4 As 2/2005
19. rozsudok Správneho súdu v Bratislave z 29. 5. 2025, sp. zn. TT-20S/132/2022
20. rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 4 As 2/2005
21. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. 4. 2011, sp. zn. 8Sžo/173/2010
22. rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky z 31. 7. 2025, sp. zn. 4Stk/3/2025

ny orgán prihladal na „závažnosť priestupku, kde J. Č. Viedol osobné motorové vozidlo pričom bolo vyradené z evidencie vozidiel, čo je v zmysle § 137 ods. 2 písm. l) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke považované za porušenie pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom.“

- 33 Okresné riaditeľstvo PZ v Poprade v rozhodnutí z 30. 3. 2021, sp. zn. ORPZ-PP-ODI2-244, 245, 246, 247, 343, 378, 397/2020-P uviedlo, že „obvinený ako pri objasňovaní skutkov tak v samotnom správnom konaní o nich nijako nespolupracoval, pričom z ústneho pojednávania sa ospravedlnil.“ Tieto isté závery Okresné riaditeľstvo PZ v Poprade prezentovalo aj v rozhodnutí z 30. 4. 2019, sp. zn. ORPZ-PP-ODI2-235, 320, 358, 364, 420, 83, 94/2018,2019-P.
- 34 Rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR z 24. 5. 2023, sp. zn. 4Stk/2/2022
- 35 Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 1. 1. 1995, sp. zn. 6 Tz 109/95
- 36 Napr. R 41/2018 alebo rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 20. 7. 2011, sp. zn. 6Sžf/7/2011 alebo z 31. 5. 2017, sp. zn. 10Sžo/58/2016
- 37 Napr. rozhodnutia Okresného riaditeľstva PZ Bratislava II, Okresný dopravný inšpektorát, z 28. 9. 2023, sp. zn. ORP-P-302/-BAII-ODI-2023-M, zo 17. 4. 2024, sp. zn. ORP-P-76/BAII-ODI-2024-M alebo z 23. 10. 2024, sp. zn. ORP-P-242/BAII-2024-M
- 38 Napr. Mesto Trnava v rozkaze z 15. 3. 2024, sp. zn. MsP/40805-19722/2024/Bp uviedol skutok nasledovne: „ako držiteľ vozidla značky Mercedes s EČV: TT013EP dňa 11. 3. 2024 v čase o 12:19 hod. na ulici: Ulica Jerichova v Trnave porušil povinnosť zabezpečiť, aby pri prevádzkovaní motorového vozidla boli dodržiavané pravidlá cestnej premávky podľa § 139a ods. 7 písm. b) zákona o cestnej premávke, ktoré ustanovujú: Zóna s plateným alebo regulovaným státím (§ 3 ods. 2 písm. b) zákona č. 8/2009 Z. z.), konkrétne Zóna

- s plateným alebo regulovaným státím (§ 3 ods. 2 písm. b) zákona č. 8/2009 Z. z.)“ z čoho ale nemožno vyvodiť, či skutočne došlo k porušeniu povinnosti zo strany vodiča, lebo nie je zrejme ako, teda nie sú vymedzené ani znaky skutkovej podstaty správneho deliktu. Správny orgán citoval len zákonné povinnosti, ktoré mali byť porušené. Prípadne Mesto Ružomberok v rozkaze z 25. 5. 2024, sp. zn. MsP-6237-16364/2024-VH uviedlo skutok nasledovne: „ako držiteľ vozidla ev. č. RK-811BV dňa 4. 5. 2024 v čase o 13.40 h., Štefana Moyezsa, Ružomberok, porušil povinnosť zabezpečiť, aby pri prevádzkovaní motorového vozidla boli dodržiavané pravidlá cestnej premávky podľa § 25 odstavec 1 písmeno q zákona o cestnej premávke.“, teda opäť nie je zrejme, ako mal vodič porušiť povinnosť.
- 39 Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava ako správny orgán v rozhodnutí zo 16. 6. 2025, ; sp. zn. 0/25/104091-21/59/168347 uviedlo, že „v danom prípade sa neobjasňujú dôvody a okolností protiprávneho konania ale sa vychádza len z objektívnych skutočností“, čo nie je v súlade s § 139c ods. 1 písm. c) zákona o cestnej premávke.
- 40 Napríklad v prípade okolností vylučujúcich protiprávnosť alebo povolenia výnimky podľa § 69 ods. 4 zákona o cestnej premávke
- 41 Napr. sp. zn. 6Sžf/7/2011 alebo 7Asan/25/2017

23. rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky z 24. 5. 2023, sp. zn. 4Stk/2/2022
24. R 11/2014
25. rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky z 26. 1. 2023, sp. zn. 1Asan/4/2021
26. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. 10. 2018, sp. zn. 2Sžo/54/2016
27. R 109/2002
28. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. 5. 2012, sp. zn. 2 Sžp/16/2011
29. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. 5. 1996, sp. zn. 4 Sž 24/96
30. rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky z 27. 10. 2021, sp. zn. 4 Asan 5/2021
31. rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 20. 4. 2010, sp. zn. 1 As 9/2008
32. nález Ústavného súdu Českej republiky z 13. 8. 2002, sp. zn. PL. ÚS 3/02
33. rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky z 24. 5. 2023, sp. zn. 4Stk/2/2022
34. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. 1. 1995, sp. zn. 6 Tz 109/95
35. R 41/2018
36. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. 7. 2011, sp. zn. 6Sžf/7/2011
37. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. 5. 2017, sp. zn. 10Sžo/58/2016
38. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžf/7/2011
39. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Asan/25/2017

JUDr. Marcel Ružarovský je absolventom Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. V súčasnosti pôsobí ako advokát so sídlom v Trnave so zameraním na trestné právo, správne delikty a dopravné nehody. Počas svojej praxe zastupoval množstvo klientov pred správnymi orgánmi, predovšetkým dopravnými inšpektorátmi, ako aj v oblasti správneho súdnictva.

advokat@ak-ruzarovsky.sk

Z ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SR

Posúdenie ústavnej akceptovateľnosti právneho názoru o nároku dotknutých vlastníkov na jednorazovú náhradu za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z.

Právny stav nastolený doterajšou judikatúrou, podľa ktorého dotknutí vlastníci pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, majú na základe zákona č. 66/2009 Z. z. nárok len na jednorazovú náhradu za zákonné vecné bremeno, navyše premlčateľnú, nie je naďalej ústavne udržateľný, a to pre časové obdobie obmedzenia viac ako 16 rokov od nadobudnutia účinnosti zákona, za ktoré malo dôjsť k vyporiadaniu práv zmluvne. Bremeno kladené na vlastníkov z dôvodu verejného záujmu je tak v súčasnosti neprimerané a nezodpovedá požiadavkám proporcionality. Len opakovaná náhrada blížiac sa k trhovej hodnote môže predstavovať nastolenie spravodlivej rovnováhy medzi potrebami verejného záujmu a vlastníckym právom dotknutých vlastníkov, teda viesť k ústavne aprobovateľnému stavu v právnom štáte.

Nález Ústavného súdu SR zo dňa 24. septembra 2025 č. k. II. ÚS 369/2025-49

Dotknuté ustanovenia:

- zákon č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR
- čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
- čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru

Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia svojich základných práv rozhodnutím krajského súdu, ktorým bol potvrdený prvoinštančný rozsudok o zamietnutí žaloby sťažovateľov, ktorou si uplatňovali proti mestu Košice nárok na zaplatenie opakovanej náhrady za zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.¹ Súd uviedol, že odplata za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. je zásadne jednorazová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia. Keďže vecné bremeno vzniklo účinnosťou zákona 1. 7. 2009 a žalovaný vzniesol námietku premlčania, súd žalobu zamietol.

1 Podľa § 4

zákona č. 66/2009 Z. z.:

(1) Ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

(2) Vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

2 Podľa čl. 20 ods. 1 a 4

Ústavy SR:

(1) Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

(4) Vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

3 Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR:

Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

4 Podľa § 2

zákona č. 66/2009 Z. z.:

(1) Obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov vlastníkom stavby prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom (ďalej len „vlastník stavby“), môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, bojnite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce.

(2) Ak sa neuplatní postup podľa odseku 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o pozemkových úpravách podľa osobitného predpisu.

Ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť ako dôvodnú, vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy,² práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy,³ práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru, rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Z odôvodnenia:

Zásah do pokojného užívania majetku musí zachovávať spravodlivú rovnováhu medzi potrebami verejného alebo všeobecného záujmu spoločnosti a požiadavkami ochrany základných práv jednotlivcov. Vlastníci dotknutí zákonnými obmedzeniami nesmú byť nútení znášať neprimerané bremeno vo verejnom záujme. Priznanie náhrady v samostatnom konaní musí zabezpečiť, že ochrana ich práv nie je iluzórnou a v neprimeranom nepomere k ochrane verejného záujmu.

Ani ustálená súdna prax nie je nemenná a odklon od nej je možný. V danom spore môže byť okolnosťou odôvodňujúcou prekonanie skoršej judikatúry najvyšších súdnych autorít fakt, že ani po 16 rokoch od nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. nebol dosiahnutý jeho účel. Tým bolo prioritne definitívne usporiadanie vlastníckych vzťahov medzi vlastníkom pozemku a obcou, resp. VÚC ako vlastníkom delimitovanej stavby, a to zákonom predpokladanými nástrojmi (§ 2 ods. 1 a 2 zákona),⁴ a nie ďalšie fakticky časovo neurčité (do vykonania pozemkových úprav) zakonzervovanie stavu núteného obmedzenia vlastníckeho práva vlastníka pozemku bez náležitej kompenzácie.

Právny stav nastolený doterajšou judikatúrou a výkladom dotknutých právnych noriem nie je naďalej ústavne udržateľný. Sťažovatelia ako vlastníci pozemkov nedisponujú žiadnym z oprávnení vlastníka (*nuda proprietas*), ktoré tvoria obsah vlastníckeho práva v dôsledku dotknutej právnej úpravy a jej výkladu všeobecnými súdmi o nároku len na jednorazovú odmenu (navyše premľateľnú v kontraste s nepremľateľným vlastníckym právom), ktorú nemožno považovať za primeranú pre časové obdobie obmedzenia 16 rokov, za ktoré malo dôjsť k usporiadaniu práv zmluvne. Bremeno kladené na vlastníkov z dôvodu verejného záujmu je neprimerané a nezodpovedá požiadavkám proporcionality. Jediným dôvodom hraničnej ústavnej akceptovateľnosti dosiaľ bola dočasnosť tohto riešenia, ktorá však nevyvíjala tlak na mestá a obce pristúpiť k zmluvnému riešeniu nežiaduceho stavu. Len opakovaná náhrada blížiacia sa k trhovej hodnote môže predstavovať nastolenie spravodlivej rovnováhy medzi potrebami verejného záujmu a vlastníckym právom sťažovateľov, teda viesť k ústavne aprobovateľnému stavu v právnom štáte.

Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že súdy nemohli porušiť právo sťažovateľov, keď pri rozhodovaní vychádzali z ustálenej praxe najvyššieho súdu. Bolo by možné uznať, že nemôže ísť o rozhodnutie zjavne nesprávne. Súdy sú však vždy povinné zvažovať, či je ustálená rozhodovacia prax, ktorú zvažujú v konkrétnej veci aplikovať, na vec priliehavá, teda či možno vo veci urobiť rovnaký právny záver. V tomto prípade išlo o aplikáciu zákona č. 66/2009 Z. z., ktorý na prvý pohľad takú možnosť ponúka. Napriek tomu tu je okolnosť, ktorá prípad robí odlišným od tých predchádzajúcich, a tou okolnosťou je čas. Túto okolnosť zdôrazňovali sťažovatelia, keď poukazovali na to, že ak aj rozhodovacia prax dávala zmysel po prijatí zákona č. 66/2009 Z. z., nedáva zmysel teraz, resp. aplikáciu takejto rozhodovacej praxe viac nemožno považovať za spravodlivú. Odvolací súd mal na túto argumentáciu reflektovať a vo svojom rozhodnutí sa o to viac mal sústreďovať na to, či je odkaz na rozhodnutia najvyššieho súdu stále aktuálny. Neprihliadnutie na túto argumentáciu, a tým aj na účel samotného zákona č. 66/2009 Z. z. spôsobilo, že aj aplikovaním ustálenej rozhodovacej praxe mohlo dôjsť (a aj došlo) k porušeniu práv sťažovateľov.

Ústavný súd vychádzajúc z uvedených úvah dospel k záveru, že v prejednávanej veci došlo k porušeniu práv sťažovateľov na súdnu ochranu a spravodlivý proces ústavne nekonformným výkladom aplikovaných právnych noriem s priamym dopadom na ich vlastnícke právo a právo pokojne užívať majetok, ktorý predstavuje neprimerané bremeno.

Odôvodnenie je redakčne krátené a upravované.

Právnu vetu a rozhodnutie spracovala: **JUDr. Zuzana Fabianová, Ph.D.**
advokátka

Z JUDIKATÚRY EURÓPSKEHO SÚDU PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Ochrana dobrej povesti advokáta v medializovaných prípadoch

V prípade hodnotiaceho úsudku spôsobilého zasiahnuť do práva na súkromie a dobrej povesti advokáta, proporcionálna zásaha závisí od existencie dostatočného „skutkového základu“ sporných vyjadrení. Rozhodnutie vnútroštátneho súdu, podľa ktorého hodnotiaci úsudok požíva absolútnu ochranu, je v rozpore s ustálenou judikatúrou ESĽP.

Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ramishvili proti Gruzínsku z 3. februára 2026, týkajúci sa sťažnosti č. 4100/24

Dotknuté ustanovenie:

- článok 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach¹ (právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života)

Skutkové okolnosti prípadu

Sťažovateľ Mikheil Ramishvili je advokát so sídlom v Tbilisi. Ako obhajca v trestnom konaní vystupoval vo viacerých trestnoprávných medializovaných kauzách v Gruzínsku. V čase skutkových okolností prípadu bol právny zástupca poškodeného v ostro sledovanom prípade vraždy Sandra Girgvlianiho, ktorý vyvolal veľkú kritiku vtedajšej vlády a gruzínskeho prezidenta.

V septembri 2017 zastupoval obžalovaného v prípade pokusu o vraždu osobného tajomníka gruzínskeho pravoslávneho patriarchu. Média sa zaujímali o tento tzv. kyanidový prípad, a obhajca bol pozvaný do živého televízneho vysielania. Počas tohto programu moderátor telefonoval prominentnému členovi duchovenstva gruzínskej pravoslávnej cirkvi, otcovi I., ktorý bol zároveň svedkom obžaloby. Ten advokáta označil za „informátora“ a „agenta provokatéra“ a obvinil ho z poskytovania informácií spravodajským službám v prípade Girgvliani.

Sťažovateľ následne podal na otca I. občianskoprávnu žalobu na ochranu osobnosti s tvrdením, že jeho vyhlásenia poškodili jeho profesionálnu povesť. Prvostupňový súd v Tbilisi rozhodol v jeho prospech s poukazom na to, že vyjadrenia zanechali v poslucháčoch dojem, že išlo o preukázané skutočnosti, nešlo o diskusiu a nič nenasvedčovalo, že toto vyjadrenie má byť považované za osobný názor. Toto rozhodnutie však zrušil odvolací súd v Tbilisi s odôvodnením, že predmetné vyhlásenia boli osobnými názormi otca I., ktoré v tom čase prispeli k dôležitej verejnej diskusii, a od pána Ramishviliho sa očakávalo, že ich bude tolerovať vzhľadom na jeho postavenie verejne známej osoby. Sťažovateľ v ďalšom odvolaní okrem iného poukázal na to, že v prípade Girgvliani bolo dokazovaním preukázané, že konal s náležitou odbornou starostlivosťou a v súlade s advokátskou etikou. Najvyšší súd však druhostupňové rozhodnutie

1 1. Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie.

2. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

v júni 2023 potvrdil a zároveň uviedol, že pán Ramishvili neposkytol dostatočné dôkazy na vyvrátenie tvrdení otca I.

Sťažovateľ sa obrátil na Európsky súd pre ľudské práva dovolávajúci sa porušenia práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života v zmysle článku 8 Dohovoru.

Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva

Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že prípad sa týka otázky adekvátnosti postupu vnútroštátnych súdov vo vzťahu k ochrane dobrého mena sťažovateľa a hľadania spravodlivej rovnováhy medzi ochranou súkromia a slobodou prejavu.

ESLP v prvom rade poukázal na to, že vyhlásenia otca I. boli urobené v kontexte diskusie o veci verejného záujmu, a to o prebiehajúcom konaní vo veci pokusu o vraždu s vysokou mierou medializácie (tzv. kyanidový prípad), ktorý vyvolal diskusiu o Gruzínskej pravoslávnej cirkvi vo všeobecnosti a osobitne o záležitostiach týkajúcich sa patriarchátu.

ESLP ďalej poznamenal, že pán Ramishvili sám bol verejne známou osobou a dobrovoľne sa dostal do povedomia verejnosti ako obhajca vo vysoko medializovaných trestných prípadoch, na základe čoho možno požadovať vyššiu mieru tolerancie, než sa očakáva od osoby nie verejne známej.

Otec I. v televíznom vysielaní obvinil pána Ramishviliho z vážneho previnenia a porušenia noriem advokátskej etiky. ESLP toto vyhodnotil ako závažné obvinenia schopné poškvrniť profesijnú a spoločenskú povesť sťažovateľa.

Aby bolo možné posúdiť opodstatnenosť napadnutého tvrdenia, je potrebné rozlišovať medzi tvrdeniami o skutkovom stave a hodnotovými úsudkami. Zatiaľ čo existenciu skutkového stavu možno preukázať, pravdivosť hodnotových úsudkov nie je možné dokázať. Požiadavka preukázať pravdivosť hodnotového úsudku by bola v rozpore so slobodou prejavu v zmysle článku 10 Dohovoru.

Avšak, aj v prípade, že vyhlásenie predstavuje hodnotiaci úsudok, primeranosť zásahu môže závisieť od toho, či existuje dostatočný „skutkový základ“ pre napadnuté vyhlásenie: ak neexistuje, tento hodnotiaci úsudok sa môže ukázať ako neprimeraný a spôsobilý porušiť právo na ochranu súkromia v zmysle článku 8 Dohovoru.

Z ustálenej judikatúry ESLP vyplýva, že čím závažnejšie je obvinenie, tým silnejší musí byť jeho skutkový základ. Ani jeden z dvoch vyšších súdov však nepreskúmal existenciu dostatočného skutkového základu, ktorým by sa odôvodnilo označenie sťažovateľa za „nasadeného provokatéra“. Oba sudy iba dospeli k záveru, že akýkoľvek názor („hodnotový úsudok“) požíva absolútnu ochranu podľa vnútroštátneho práva. Vnútroštátne sudy rovnako nepreukázali dostatočný skutkový základ na podporu tvrdenia, že pán Ramishvili poskytol informácie spravodajským službám v inom medializovanom prípade vraždy (prípady Girgvliani). Pán Ramishvili vo vzťahu k vnútroštátnym súdom urobil viaceré opatrenia, aby preukázal, že v predmetnom konaní konal profesionálne, zatiaľ čo otec I. nepredložil žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení.

Najvyšší súd uložil sťažovateľovi povinnosť vyvrátiť obvinenia vznesené proti nemu, a to napriek jeho protitvrdeniam, miery závažnosti obvinení a absencii akéhokoľvek preukázaného skutkového základu.

ESLP preto dospel jednohlasne k záveru, že za daných okolností vnútroštátny súd uložil sťažovateľovi nedosiahnuteľný štandard bremena dokazovania a gruzínske sudy si nespĺnili svoju povinnosť nájsť spravodlivú rovnováhu medzi právom sťažovateľa na rešpektovanie jeho dôstojnosti a dobrej povesti a právom otca I. na slobodu prejavu, čím došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru.

Navyše, poškodenie povesti a dôveryhodnosti advokátov môže mať vážne následky pre práva obvineného a právo na prístup k súdu, ktoré sú základnými zložkami práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru.

Odôvodnenie je redakčne krátené a upravované.

Rozhodnutie spracovala: **Mgr. Michaela Chládeková, PhD.**

Odbor medzinárodných vzťahov SAK

JUDIKATÚRY SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

Nestrannosť advokáta vo vzťahu k partnerovi verejného sektora podľa zákona č. 315/2016 Z. z.

1. Článok 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a zásada právnej istoty sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že osoba oprávnená zapísať spoločnosť do registra partnerov verejného sektora nemôže vykonať takýto zápis, ak vzťah, ktorý má k partnerovi verejného sektora, môže spochybniť jej nestrannosť, najmä ak je personálne alebo majetkovo prepojená s týmto partnerom verejného sektora, pričom nie sú spresnené iné kritériá umožňujúce posúdiť túto nestrannosť a nedodržanie tejto požiadavky nestrannosti vedie k uloženiu sankcie trestnoprávnej povahy, a to pod podmienkou, že táto oprávnená osoba a uvedený partner verejného sektora môžu, vzhľadom na znenie tejto vnútroštátnej právnej úpravy, ako aj jej výklad na základe bežných metód výkladu práva zo strany príslušných vnútroštátnych súdov, dostatočne jasne a presne určiť, ktoré konania a opomenutia môžu založiť ich trestnoprávnu zodpovednosť.

2. Článok 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a zásada právnej istoty sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá v prípade nedodržania požiadavky nestrannosti, ktorej podlieha osoba oprávnená zapísať spoločnosť do registra partnerov verejného sektora, len stanovuje, že tejto spoločnosti sa uloží pokuta zodpovedajúca výške hospodárskeho prospechu, ktorý táto spoločnosť získala v rámci svojich vzťahov s verejným sektorom, pričom nespresňuje parametre umožňujúce určiť tento prospech, a to pod podmienkou, že tieto parametre možno určiť na základe bežnej metódy výkladu práva uplatňovanej príslušnými vnútroštátnymi súdmi, takže uvedená spoločnosť bude schopná dostatočne jasne a presne určiť sankcie, ktorým sa vystavuje v prípade porušenia tejto právnej úpravy.

3. Článok 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá spoločnosti, ktorá porušila túto právnu úpravu, automaticky ukladá pokutu zodpovedajúcu výške hospodárskeho prospechu, ktorý táto spoločnosť získala v rámci svojich vzťahov s verejným sektorom, bez toho, aby príslušný orgán mohol na účely určenia výšky tejto pokuty zohľadniť akúkoľvek okolnosť týkajúcu sa porušenia predmetnej povinnosti. Naproti tomu článok 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje uloženie pokuty v rámci rozpätia zahŕňajúceho minimálnu a maximálnu výšku, pokiaľ príslušný orgán prihliada najmä na povahu, závažnosť, ako aj spôsoby a následky porušenia dotknutej povinnosti.

Rozsudok Súdneho dvora z 22. januára 2026 vo veci C-590/24,
AK Dlhopolec a i. - ECLI:EU:C:2026:41.

1 NS SR žiadal tiež o výklad článkov 26, 49 a 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, smernice 2014/23/EÚ o udeľovaní koncesíí a smernice 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní. Súdny dvor síce konštatoval, že má právomoc aj na zodpovedanie týchto otázok, avšak otázky označil za neprípustné, pretože boli založené na hypotetickej situácii a ani neobsahovali dostatok informácií, ktoré by Súdnemu dvoru umožnili poskytnúť užitočnú odpoveď.

Prejudiciálne otázky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) upriamili pozornosť Súdneho dvora na čl. 49 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) upravujúci zásadu zákonnosti a primeranosti trestných činov a na všeobecnú právnu zásadu právnej istoty.¹ Súdny dvor vo svetle týchto dvoch prameňov objasnil, ako treba vnímať požiadavku jasnosti a presnosti pri definovaní konania, s ktorým sa spája trestnoprávna zodpovednosť, a pri určení sankcie, ktorá je s týmto konaním spojená. Rovnako sa venoval otázke primeranosti sankcie.

NS SR potreboval odpovede Súdneho dvora, aby mohol posúdiť zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 315/2016 Z. z.“). Konkrétne ide o § 19 písm. c), ktorý požaduje nestrannosť tzv. oprávnenej osoby konajúcej podľa tohto zákona vo vzťahu k partnerovi verejného sektora alebo k členom jeho orgánov, a o § 13 predpokladajúci sankcie za nedodržanie uvedenej požiadavky nestrannosti. Až po tomto posúdení bude môcť NS SR rozhodnúť o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, ktorým tento nevyhovol odvolaniu voči uzneseniu Okresného súdu Žilina o uložení pokút podľa § 13 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z. z. Dôvodom uloženia pokút bola skutočnosť, že konateľ a spoločník oprávnenej osoby (v tomto prípade to bola spoločnosť AK Dlhopolec) a jeden z konateľov partnera verejného sektora (v tomto prípade to bola spoločnosť MABONEX SLOVAKIA spol. s r. o.) boli spoločníkmi a konateľmi v tretej spoločnosti, čo súd považoval za spochybnenie nestrannosti oprávnenej osoby voči partnerovi verejného sektora.

Keďže Súdny dvor bol vyzvaný na výklad Charty, musel sa najprv vysporiadať s čl. 51 ods. 1 Charty upravujúcim pôsobnosť Charty a skúmať, či právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, predstavuje vykonávanie práva Únie zo strany členského štátu. Súvis medzi zákonom č. 315/2016 Z. z., ktorý sám o sebe nepreberá žiaden akt práva Únie, a právom Únie našiel Súdny dvor v tom, že zápis do registra partnerov verejného sektora, ktorý predpokladá zákon č. 315/2016 Z. z. predstavuje nevyhnutnú podmienku na to, aby hospodársky subjekt mohol uzavrieť zmluvu v rámci postupu verejného obstarávania, čím Slovenská republika využila diskrečnú právomoc vyplývajúcu zo smernice 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní.

Ďalej sa musel Súdny dvor vysporiadať s otázkou, či režim sankcií podľa § 13 zákona č. 315/2016 Z. z. má vôbec trestnoprávnu povahu, aby sa na neho mohol vzťahovať čl. 49 Charty. Konečné slovo v tomto hodnotení síce bude mať vnútroštátny súd, ale Súdny dvor poskytol vnútroštátnemu súdu prehľad kritérií, podľa ktorých sa hodnotí trestnoprávny charakter sankcií (právna kvalifikácia porušenia práva vo vnútroštátnom práve, samotná povaha porušenia a stupeň prísnosti sankcie), a aj svoju analýzu týchto kritérií so záverom, že režim sankcií s charakteristikami uvedenými v § 13 zákona č. 315/2016 Z. z. má trestnoprávnu povahu v zmysle článku 49 Charty.

Následne sa Súdny dvor zaoberal tým, či zodpovedá čl. 49 Charty a požiadavke všeobecnej zásady právnej istoty taká právna úprava, ktorá nedodržanie požiadavky nestrannosti oprávnenej osoby voči partnerovi verejného sektora spája so sankciou trestnoprávnej povahy, pričom však nespresňuje kritériá na posúdenie nestrannosti, čo je vlastne prípad § 19 písm. c) zákona č. 315/2016 Z. z. Súdny dvor síce uviedol, že zásada právnej istoty a jej osobitné vyjadrenie v zásade zákonnosti vyžaduje, aby právna úprava dotknutým osobám umožnila s istotou poznať rozsah povinností, ktoré im táto úprava stanovuje, pričom musia mať možnosť jednoznačne poznať svoje práva a povinnosti a podľa toho konať, čo znamená, že právna úprava musí jasne vymedzovať porušenia a tresty za ne tak, aby dotknutá osoba mohla zo znenia príslušného ustanovenia, a prípadne za pomoci výkladu tohto ustanovenia zo strany súdov rozpoznať, ktoré konania alebo opomenutia zakladajú jej trestnoprávnu zodpovednosť. Súčasne však pripomenul svoju judikatúru a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej nie je v rozpore s predchádzajúcim tvrdením použitie legislatívnej techniky spočívajúcej v prednostnom využití všeobecných kategórií pred taxatívnymi výpočtami a ani situácia, keď dochádza k postupnému objasňovaniu pravidiel trestnoprávnej zodpovednosti prostredníctvom súdnych výkladov pod podmienkou, že výsledok je primerane predvídateľný. Podľa názoru Súdneho dvora právna úprava obsiahnutá v § 19 písm. c) obstojí vo svetle takto definovaných požiadaviek, aj keď nestanovuje presné kritériá týkajúce sa kvality, povahy, trvania a blízkosti vzťahu alebo väzieb, ktoré by mohli vyvolať pochybnosti o nestrannosti oprávnenej osoby vo vzťahu k partnerovi verejného sektora a zároveň v tejto súvislosti priznáva orgánu, ktorý prípadne uloží sankciu za nedodržanie tejto požiadavky nestrannosti, širokú mieru voľnej úvahy. Zvolené formulácie totiž umožňujú dotknutým osobám s dostatočnou jasnosťou a presnosťou poznať obsah ich povinností v súvislosti s nestrannosťou a vedieť, že porušenie týchto povinností môže založiť ich trestnoprávnu

zodpovednosť spojenú so sankciami stanoveným v § 13 zákona č. 315/2016 Z. z. Súdny dvor nepovažoval za problematické ani to, že vnútroštátne sudy určili rozsah nestrannosti odkazom na judikatúru týkajúcu sa nestrannosti sudcov. Je to vlastne príklad postupného objasňovania pravidiel trestnoprávnej zodpovednosti prostredníctvom súdnych výkladov, pričom analogické uplatnenie judikatúry existujúcej v inom právnom kontexte nemožno považovať za nepredvídateľné, keďže patrí do rámca bežných metód výkladu práva.

Podobným spôsobom Súdny dvor posúdil aj spôsob určenia sankcie za nedodržanie požiadavky nestrannosti oprávnenej osoby vo vzťahu k partnerovi verejného sektora. NS SR poukazoval na to, že právna úprava v § 13 zákona č. 315/2016 predpokladá pokutu zodpovedajúcu výške hospodárskeho prospechu, ktorý táto spoločnosť získala v rámci svojich vzťahov s verejným sektorom, pričom však nespresňuje parametre umožňujúce určiť tento prospech. Súdny dvor pripomenul požiadavku predvídateľnosti sankcie, pričom nejednoznačnosť alebo neurčitost' použitých pojmov musí byť odstrániteľná použitím bežných výkladových metód. Za takúto výkladovú metódu považuje Súdny dvor aj odkaz na dôvodovú správu zákona, ktorú použili aj Okresný súd Žilina a aj Krajský súd v Žiline.

Ako poslednej sa Súdny dvor venoval otázke primeranosti sankcie vo vzťahu k právnej úprave, ktorá ako sankciu predpokladá pokutu zodpovedajúcu výške hospodárskeho prospechu a to bez toho, aby príslušný orgán mohol rozlišovať podľa povahy spáchaného porušenia alebo zohľadniť iné negatívne právne následky spojené s uložením pokuty. Podľa judikatúry Súdneho dvora prísnosť sankcií musí byť primeraná závažnosti porušenia, ktoré tieto sankcie postihujú, a to najmä zabezpečením skutočne odrádzajúceho účinku. Z tohto pohľadu Súdny dvor nevidel ako problematické to, že sankcia sa rovná celej výške hospodárskeho prospechu, pretože to prispieva k jej účinnosti na účely dosiahnutia cieľa sledovaného uvedeným zákonom, ktorým je zabezpečiť transparentnosť právnych a obchodných vzťahov, ktoré verejný sektor udržiava so svojimi partnermi. Rovnako nevidel ako problematické to, že nie je stanovená horná hranica pokuty, keďže zavedenie takejto hornej hranice by mohlo ohroziť účinnosť pokuty, ako aj jej odrádzajúci a represívny účinok. Za rozporné s čl. 49 ods. 3 Charty však považoval automatické ukládanie pokuty, čo nerešpektuje zásadu proporcionality, keďže orgán ukládajúci pokutu nemá možnosť upraviť výšku pokuty podľa závažnosti spáchaného porušenia.

Rozhodnutie spracovala: **prof. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D.**

*Ústav medzinárodného práva a európskeho práva
UPIŠ v Košiciach, Právnickej fakulty*

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ SAK

Povinnosť advokáta vykonať požadované úkony právnej služby a odovzdať klientovi jeho dokumentáciu

Advokát, ktorý vo veci získania súhlasných stanovísk za účelom vydania územného rozhodnutia a stavebného povolenia, vrátane kolaudačného rozhodnutia neodovzdá klientovi ako stavebníkovi dokumentáciu, týkajúcu sa týchto konaní, napriek opakovaným žiadostiam klienta, ani si nevyžiada od dotknutých orgánov a inštitúcií stanoviská, potrebné na vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia, napriek výslovnému splnomocneniu klienta, dopúšťa sa disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii, pretože takýmto konaním porušuje povinnosti mu uložené § 18 ods. 1 a 2 zákona o advokácii, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 písm. a) Advokátskeho poriadku SAK.

Rozhodnutie VI. disciplinárneho senátu SAK z 8. novembra 2024,
sp. zn. DS VI.-46/2023:2191/2022

Dotknuté ustanovenia:

- § 18 ods. 1 a 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v platnom znení (ďalej len „ZoA“),
- § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 písm. a) Advokátskeho poriadku SAK schváleného konferenciou advokátov 10. júna 2021 (ďalej len „AP SAK“)

Rozhodnutím VI. disciplinárneho senátu SAK z 8. novembra 2024, sp. zn. DS VI.-46/2023:2191/2022 bola disciplinárne obvinená advokátka (ďalej len „DO advokátka“)

uznaná za vinnú

z disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 ZoA, pretože zavinene závažným spôsobom porušila povinnosti advokáta podľa § 18 ods. 1 a 2 ZoA, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 písm. a) AP SAK

tým, že

ako právna zástupkyňa klienta – spoločnosti A. s. r. o. na základe plnej moci z 13. 1. 2022 vo veci získania súhlasných stanovísk za účelom vydania územného rozhodnutia, stavebného povolenia, vrátane kolaudačného rozhodnutia, týkajúceho sa stavby polyfunkčného bytového domu (ďalej len „vec“)

- 1.) v období od 13. 1. 2022 do 3. 12. 2022 (deň podania sťažnosti klienta SAK) neodovzdala klientovi požadovanú dokumentáciu, týkajúcu sa konaní klienta ako stavebníka, vedených pred stavebným úradom B., napriek skutočnosti, že ju klient na to opakovane vyzýval (skutok 1.),
- 2.) v období od 13. 1. 2022 do 3. 12. 2022 (deň podania sťažnosti SAK) si nevyžiadala v predmetnej veci stanoviská dotknutých inštitúcií a orgánov potrebných na vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia pre klienta ako stavebníka v konaniach vedených pred stavebným úradom B., napriek tomu, že ju na to klient vyslovene splnomocnil (skutok 2.),

za čo jej bolo uložené

podľa § 56 ods. 2 písm. c) ZoA disciplinárne opatrenie – **peňažná pokuta** vo výške **1 000 eur**.

Podľa § 57 ods. 5 ZoA bola DO advokátke uložená povinnosť zaplatiť na účet SAK paušálne náklady disciplinárneho konania vo výške **750 eur** v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z odôvodnenia:

Disciplinárny senát na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že skutky, ako boli formulované v návrhu na začatie disciplinárneho konania, sa stali, že sa ich dopustila DO advokátka a že dosiahli v intenciách konkrétnej veci intenzitu disciplinárneho previnenia.

Obrana DO o nedostatku času, nevystavení faktúry za poskytnuté právne služby, neexistencii zmluvy o právnom zastúpení je obranou irelevantnou s ohľadom na znenie skutkov.

Ku skutku 1. DO advokátka preložila senátu e-mail, ktorý má preukazovať odovzdanie USB kľúča, na ktorom sa mala nachádzať sťažovateľom požadovaná dokumentácia, avšak po podrobnom preštudovaní listiny mal senát značné pochybnosti o autenticite e-mailovej komunikácie jednak z hľadiska štruktúry, ktorá nezodpovedá e-mailovej komunikácii, ale aj s ohľadom na iné dôkazy. Každopádne, ak by aj e-mail bol reálny, nevyplýva z neho splnenie si povinnosti DO advokátky. Obsahom e-mailu je potvrdenie o odovzdaní USB kľúča, nie o jeho obsahu. Navyše, tento e-mail zo dňa 6. 11. 2022 a zo 7. 11. 2022 je v rozpore s predloženou SMS a e-mailovou komunikáciou, ktorú DO nespochybnila a z tejto vyplýva, že sa sťažovateľ ešte aj dňa 2. 11. 2022 domáhal prístupnosti spisu, ktorý už mal mať, nakoľko DO uviedla, že k odovzdaniu USB kľúča malo dôjsť na stretnutí už dňa 20. 10. 2022.

Pokiaľ ide o skutok 2., DO advokátka napriek tomu, že prisľúbila doručiť senátu všetky žiadosti, ktoré adresovala na ňou uvádzané štátne orgány alebo akékoľvek inštitúcie, ktoré žiadala o súhlasné stanoviská súvisiace s vydaním územného rozhodnutia a stavebného povolenia pre klienta, takto nespravila. V podstate DO advokátka sama svojou nečinnosťou potvrdila v sťažnosti uvádzané tvrdenia, že nikdy nepožiadala dotknuté orgány o vydanie stanovísk, a teda nemala čo klientovi ani odovzdať.

Zo znenia plnej moci, pri ktorej DO potvrdila, že ju sama vyhotovila a podpísala, jasne a zrozumiteľne vyplýva, na aké konkrétne úkony bola splnomocnená. Či informovala DO o pracovnej vyťaženej, zdravotných problémoch, ako aj o tom, že chce ukončiť zastupovanie, považuje senát za irelevantné. DO advokátka, ak mala záujem ukončiť poskytovanie právnych služieb z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti, zdravotnej indispozície, mohla tak spraviť a bolo to dokonca jej povinnosťou. Tvrdenie o ukončení zastupovania, ktoré malo byť zaslané iba dotknutým inštitúciám, nie sťažovateľovi, predložené nebolo, a teda má disciplinárny senát za to, že k ukončeniu zastupovania nedošlo.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom.

Právnu vetu a rozhodnutie spracovala: **Mgr. Tatiana Frištiková**
advokátka

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ ČAK

Ojedinelé a menej závažné porušenie povinnosti advokáta neosočovať iného advokáta

1 Preložené a spracované podľa Skacel, J.: *Z kárné praxe*. In: *Bulletin advokácie*, č. 12/2025, s. 54 – 55.

Ojedinelé konanie advokáta, ktorý v liste adresovanom kontrolnému orgánu ČAK uvedie v rámci konania o prešetrovaní jeho sťažností na iných advokátov na ich adresu expresívne a emotívne výroky, ktoré nemajú vecný a trizvy charakter, nie je disciplinárnym previnením advokáta, pretože neverejný charakter listu a obmedzený a úplne špecifický okruh adresátov vytykaných výrokov znižuje závažnosť daného konania tak, že nedosahuje intenzitu disciplinárneho previnenia.

Rozhodnutie disciplinárneho senátu disciplinárnej komisie Českej advokátskej komory z 29. augusta 2025, sp. zn. K 66/2025¹

Dotknuté ustanovenia:

- § 17 zákona č. 85/1996 Sb., o advokácii (ďalej len „zákon o advokácii“)
- čl. 4 ods. 1 a 3, čl. 11 ods. 1 uznesenia predstavenstva Českej advokátskej komory č. 1/1997 Vestníka zo dňa 31. 10. 1996, ktorým sa stanovujú pravidlá profesionálnej etiky a pravidlá súťaže advokátov Českej republiky (etický kódex) v platnom znení (ďalej len „Etický kódex“)
- **obdobné ustanovenia slovenských právnych predpisov:**
 - § 18 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v platnom znení;
 - § 14 ods. 1, 2 a 3 Advokátskeho poriadku SAK zo 6. júna 2025

Disciplinárny senát oslobodil disciplinárne obvineného advokáta spod disciplinárnej žaloby za disciplinárne previnenie pre porušenie povinností advokáta uložených v § 17 zákona o advokácii v spojení s čl. 4 ods. 1 Etického kódexu, v čl. 4 ods. 3 a čl. 11 ods. 1 prvá veta Etického kódexu, ktorých sa mal dopustiť,

tým, že

dňa 7. 10. 2024 doručil Českej advokátskej komore list datovaný dňom 1. 10. 2024 s názvom „*Sťažnosť proti rozhodnutiu disciplinárnej komisie*“, ktorým vyjadril svoj nesúhlas s tým, že Kontrolná rada Českej advokátskej komory odložila prípisom z 2. 8. 2024 ako nedôvodnú jeho sťažnosť spísanú v zastúpení klienta R. V., na advokátku a konkurznú správkyniu H. K., a na advokátku P. G., v ktorom, okrem iného, na adresu týchto advokátok uviedol: „*Som presvedčený, že správanie oboch dám má znaky „mafianskeho konania“*“. *Za tridsať rokov svojej praxe som sa s týmto nikdy nestretol...*“ a ďalej v tomto liste zo dňa 1. 10. 2024 na adresu H. K. uviedol: „*Jednanie, kedy*

mi insolvenčná správkyňa neráčila odpovedať na moje dva prípisy, považujem za jej aroganciu...“, pretože

skutok nie je disciplinárnym previnením.

Z odôvodnenia:

Disciplinárny senát dospel na základe zisteného a nesporného skutkového stavu k záveru, že označenie konania iných advokátov ako konania, ktoré má znaky „*mafiánskeho konania*“ a konanie jednej z advokátov za „*aroganciu*“ predstavuje porušenie povinností stanovených advokátovi zákonom o advokácii, resp. Etickým kódexom, a to konkrétne čl. 4 ods. 3 Etického kódexu, pretože ide o prejav silne expresívny a emotívny, t. j. nie vecný a nie trizvy, ako aj čl. 11 ods. 1 vety prvej Etického kódexu, pretože ide o osočovanie iného advokáta.

Vzhľadom na to, že sa vytýkaného konania obvinený dopustil iba raz vo svojom liste datovanom 1. 10. 2024 a adresovanom Kontrolnej rade ČAK, nemožno hovoriť o tom, že by išlo o opätovné zavinené porušenie povinností stanovených advokátovi zákonom alebo stavovským predpisom. Otázkou však zostáva závažnosť daného konania, resp. závažnosť daného porušenia.

I keď konanie disciplinárne obvineného predstavuje porušenie zákona, resp. Etického kódexu a senát ho považuje za nevhodné, nežiaduce a zo strany obvineného neprofesionálne, nedosahuje však podľa názoru senátu vzhľadom na špecifické okolnosti danej veci intenzitu disciplinárneho previnenia, resp. za špecifických okolností posudzovanej veci nejde o závažné porušenie povinností stanovených advokátovi.

Okolnosti, ktoré v riešenej veci znižujú závažnosť vytýkaného konania, sú primárne dané tým, že obvinený použil vytýkané výroky v liste adresovanom iba a jedine Kontrolnej rade ČAK. Konanie pred Kontrolnou radou je neverejné, a rovnako tak je neverejný aj daný list obvineného z 1. 10. 2024. Jedinými adresátmi daného listu boli tak v princípe členovia Kontrolnej rady ČAK a ďalej zamestnanci ČAK zaisťujúci chod Kontrolnej rady ČAK, ktorí sú všetci zo zákona viazaní mlčanlivosťou. Ak by obvinený urobil vytýkané vyhlásenie v inom kontexte, resp. voči iným adresátom (napr. voči súdu, alebo pokiaľ by list zverejnil, zasielal ďalším osobám a pod.), mohol by senát vec posúdiť inak. Pre takéto iné posúdenie však zistený skutkový stav nedáva priestor. Vzhľadom na všetky uvedené špecifické okolnosti preto posúdil senát vec tak, že obmedzený a úplne špecifický okruh adresátov vytýkaných vyhlásení znižuje závažnosť daného konania disciplinárne obvineného natoľko, že nejde o porušenie zákona o advokácii, resp. Etického kódexu natoľko závažné, aby za daného skutkového stavu, resp. v danom kontexte a za daných okolností predstavovalo disciplinárne previnenie.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom.

Právnu vetu a rozhodnutie preložila a spracovala: **Mgr. Tatiana Frištková**
advokátka

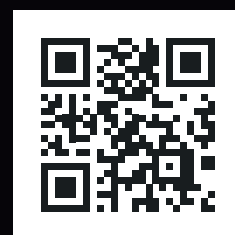

Pokročilá ASPI AI teraz aj s judikatúrou

Komunikujte s naším AI asistentom: získajte okamžité, odborné odpovede založené nielen na aktuálnej legislatíve, ale aj na relevantných súdnych rozhodnutiach. AI asistent poskytuje citácie judikatúry, odkazy na zdroje a kontext – všetko v interaktívnom chate.

Viac informácií:

<https://bit.ly/aspí-ai-sk>

ASPI

by Wolters Kluwer

Keď si potrebujete byť istý

Správy a udalosti

Vonkajšie vzťahy

Z rokovania s Justičnou akadémiou SR

Najlepšou odpoveďou na narastajúce výzvy spojené s využívaním umelej inteligencie aj v oblasti práva a justície je investícia do kvalitného vzdelania. Zhodli sa na tom zástupcovia Slovenskej advokátskej komory a Justičnej akadémie Slovenskej republiky na stretnutí, ktoré sa konalo 4. februára 2026 v sídle Justičnej akadémie v Pezinku (fotografia dole).

Stretnutie bolo pokračovaním aktivít dohodnutých za okrúhlym stolom najvyšších justičných predstaviteľov, ktorý sa konal vo februári 2025. Výsledkom rokovania je osobitná dohoda o organizácii vzdelávacích podujatí v regiónoch a plán zorganizovať v októbri 2026 spoločnú odbornú konferenciu o umelej inteligencii.

Zástupcovia SAK a Justičnej akadémie SR sa sústredili na priority v oblasti rozvoja potrebných zručností absolventov advokátskej aj justičnej skúšky v oblasti AI. Rovnako však zdôraznili význam podpory klasickej vzdelanosti postavenej na štúdiu a aplikácii základných právnych princípov a právnej etiky. „Nástup umelej inteligencie je príležitosťou na zlep-

šenie poskytovania našich služieb a na zefektívnenie činností pri nachádzaní spravodlivosti. Tento proces však musí byť založený na pres-nom porozumení výhod a rizík nových nástrojov a ich zodpovednej implementácii,“ povedal predseda SAK **Tomáš Kamenec**.

Slovenská advokátska komora na pôde Súdneho dvora Európskej únie

Slovenská advokátska komora prijala pozvanie sudcu Súdneho dvora Európskej únie **Miroslava Gavalca** na pracovné stretnutie v Luxemburgu. Predseda SAK **Tomáš Kamenec** a podpredseda SAK **Stanislav Ďurica** rokovali 26. februára 2026 o dôležitosti celoživotného vzdelávania advokátov a koncipentov v oblasti európskeho práva.

„Naša návšteva Súdneho dvora EÚ je prejavom úcty k justičným orgánom a ich úlohe pri ochrane práv. Judikatúra Súdneho dvora EÚ je rozhodujúca pre predvídateľné uplatňovanie európskeho práva v každom členskom štáte a významne prispieva k ochrane práv aj na Slovensku. Je to dôležitý prameň práva, ktorého dobré porozumenie je čoraz nevyhnutnejšie aj pre bežný výkon advokácie,“ povedal **T. Kamenec**.

Sudca Miroslav Gavalec bol hosťom advokátskeho vzdelávacieho seminára v decembri 2025, kde vystúpil s prednáškou *Úloha a postavenie advokáta na pojednávaní na Súdnom dvore EÚ*. Ďakujeme za pozvanie a srdečné prijatie zástupcov Slovenskej advokátskej komory na pôde Súdneho dvora Európskej únie (fotografia hore).

Legislatíva

Slovenská advokátska komora sa zapája do pripomienkovania legislatívnych návrhov

Slovenská advokátska komora sa zapojila do pripomienkovania **novely Stavebného zákona** (LP/2026/51), kde si uplatnila viaceré pripomienky zásadného aj odporúčacieho charakteru.

Zástupcovia SAK sa zúčastnili na rozporovom konaní k **návrhu nového Občianskeho zákonníka**, ktorý je stále v procese zapracovávania pripomienok, ako aj na rozporovom konaní k **návrhu zákona o medzinárodnej justičnej spolupráci** (LP/2025/605).

Pripomienky SAK k **návrhu zákona o umelej inteligencii a európskej dátovej regulácii** (LP/2026/17) uplatnené v rámci medzirezortného pripomienkového konania obsahovali viaceré zásadné výhrady. Slovenská advokátska komora zastáva názor, že predložený legislatívny návrh mal byť predmetom riadneho legislatívneho a pripomienkového konania a podrobený odbornej diskusii. Navrhuje sa zriadenie

orgánu so širokými právomocami v oblasti umelej inteligencie a zároveň boli predstavené aj ďalšie legislatívne návrhy v súvislosti s reguláciou umelej inteligencie. Záujem na včasnej a riadnej implementácii aktov Európskej únie je legitímny, ale včasná implementácia vybraných nariadení EÚ by nemala byť dôvodom pre skrátené konanie, keďže lehôt na implementáciu si je predkladateľ vedomý v dostatočnom časovom predstihu.

Slovenská advokátska komora pripravovala aj niekoľko vyjadrení k predbežným informáciám, najzásadnejšie k **návrhu zákona o ochrane maloletých v digitálnom priestore** (PI/2026/18). Slovenská advokátska komora víta legislatívnu iniciatívu Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, ktorej cieľom je vytvorenie komplexného rámca ochrany maloletých v digitálnom priestore. Tento krok SAK považuje za hodnotovú reakciu štátu na dynamicke rastúce výzvy, akými sú kyberšikana, nevhodný obsah či riziká spojené s nástupom umelej inteligencie. Komora považuje za kľúčové dôkladne zanalyzovať potenciálne aplikačné riziká, najmä v kontexte technickej realizovateľnosti overovania veku a harmonizácie s existujúcimi európskou legislatívou. Návrh zákona bude obsahovať tak hmotnoprávnú, ako aj procesnú a administratívnu úpravu práv a povinností, v dôsledku čoho môže vzniknúť koncepčný problém, kedy by rozsiahla úprava rodičovskej zodpovednosti, osobnostnej ochrany maloletého, práva na zabudnutie, trestnoprávných prvkov a regulácie platforiem v jednom návrhu zákona presahovala jeho materiálny rámec aj legislatívnu techniku. Je potrebné dbať na to, aby právna úprava návrhu zákona obsahovala najmä konkrétne povinnosti a práva rodičov a maloletých v digitálnom priestore, povinnosti plat-

foriem, poskytovateľov digitálnych služieb a výrobcov zariadení, pracovnoprávnu ochranu činnosti detských tvorcov a mechanizmov nahlasovania bez kolízie s právnou úpravou obsiahnutou v ostatných predpisoch (najmä občiansky zákonník, zákonník práce, trestný zákon, procesné predpisy). Predbežná informácia len okrajovo reflektuje existujúci regulačný rámec Európskej únie v oblasti digitálnych služieb a ochrany maloletých, konkrétne *Nariadenie GDPR*, *Akt o digitálnych službách (DSA)*, *Smernicu AVMSD* a *Akt o umelej inteligencii (AI Act)*. V tomto kontexte je kľúčové systematicky posúdiť kompetencie členského štátu a minimalizovať riziko duplicitnej regulácie (*regulatory overlap*).

■ Vnútorne vzťahy

Odporúčacie stanovisko Predsedníctva SAK k ochrane dôvernosti vzťahu advokáta a klienta

Slovenská advokátska komora zaznamenala v aplikačnej praxi prípady, v ktorých orgány verejnej moci požadujú od klientov advokátov informácie o právnom poradenstve, najmä identifikáciu advokátov alebo advokátskych kancelárií, predmet a účel poskytovaných právnych služieb, prípadne iné údaje spôsobilé odhaliť obsah alebo existenciu právneho poradenstva.

Takýto postup vyvoláva zásadné otázky o rozsahu ochrany advokátskeho tajomstva a dôvernosti právneho poradenstva, najmä v situáciách, keď by rovnaké informácie nebolo možné legitímne požadovať priamo od advokáta.

Predsedníctvo SAK preto vypracovalo odporúčacie stanovisko, ktorého cieľom je poskytnúť výklad ochrany dôvernosti právneho poradenstva, poskytnúť advokátom oporu pri ochrane práv ich klientov a predísť obchádzaniu advokátskeho tajomstva prostredníctvom požiadaviek adresovaných klientom. Stanovisko Predsedníctva SAK bolo zverejnené 28. januára 2026. (Bolo publikované aj v *Bulletine slovenskej advokácie* č. 1/2026, s. 62).

21. ročník Advokátskych kľúčiek na snehu opäť vo výbornej atmosfére

Advokátky a advokáti z celého Slovenska si dňa 12. februára 2026 zmerali sily v obrovskom slalome na svahoch Donová (fotografia dole). Aj tento rok bola účasť skvelá a atmosféra výnimočná – športová, férová a zároveň mimoriadne priateľská. Srdečne gratulujeme všetkým víťazom aj účastníkom!

Advokátske kľúčky však nie sú len o meraní časov. Sú aj o stretnutiach, rozhovoroch, priateľstvách a o tom, že v našej profesii platí fair play a vieme si nájsť priestor aj na šport a dobrú náladu.

Aj tento ročník potvrdil, že ide o krásnu a stabilnú tradíciu, ku ktorej sa radi vraciame. Už teraz sa tešíme na ďalšie spoločné stretnutie na svahu!

Prieskum pre začínajúcich advokátov

V priebehu februára sme sa obrátili na profesijne mladšie kolegyně a kolegov s prosbou o zapojenie sa do kolegiálneho prieskumu pre začínajúcich advokátov.

Cieľom prieskumu je preverenie záujmu o vytvorenie spoločnej platformy pod gesciou Slovenskej advokátskej komory, určenej na pomoc pri kariérom raste, ďalšom vzdelávaní a lepšej komunikácii očakávaní mladšej generácie advokátok a advokátov.

Do prieskumu sa mohli zapojiť všetci členovia komory v prvej dekáde výkonu advokátskej praxe (nezarátava sa doba koncipientskej ani inej právnej praxe).

Ďakujeme všetkým, ktorí sa aktívne zapojili, za ich čas a záujem o stavovské otázky. Výsledky prieskumu prinesieme čoskoro.

Medzinárodné vzťahy

Z Európskej konferencie o justičnom vzdelávaní 2026

Slovenská advokátska komora sa zúčastnila na Konferencii Európskej komisie o justičnom vzdelávaní 2026, ktorá sa tento rok konala v Nikózii a bola venovaná téme **Vytváranie podporujúceho prostredia pre DigitalJustice@2030**. Slovenskú advokátsku komoru na podujatí zastupovala členka Predsedníctva SAK a členka Siete CCBE pre vzdelávanie **Katarína Čechová**.

Konferencia je súčasťou príprav novej Európskej stratégie odbornej justičnej prípravy a zdôrazňuje potrebu podpory digitalizácie vnútroštátnych justičných systémov.

Vzdelávanie tvorí významnú prioritu Slovenskej advokátskej komory, a témam spojeným s informatizáciou, vrátane umelej inteligencie, sa pravidelne venujeme. Príkladom je aj prijatie záväzných pravidiel používania AI v advokátskej praxi a úzka spolupráca SAK s Justičnou akadémiou SR.

Rokovanie CCBE vo Viedni za účasti SAK aj o budúcnosti advokátskeho povolania

Slovenská advokátska komora sa vo februári aktívne zúčastnila zasadnutia Stáleho výboru a pracovných komisií CCBE vo Viedni, kde na spoločnej európskej pôde podporuje dôležité iniciatívy v prospech budúcnosti advokácie a účinnej ochrany práv. Rovnako ako doma na Slovensku, aj na európskej úrovni SAK presadzuje dôslednú ochranu slobodného a nezávislého výkonu advokácie.

„Úzku spoluprácu s európskymi kolegami považujeme za základ našich zahraničných vzťahov. Európska perspektíva je

Sprava: Tomáš Kamenec, Ondrej Laciak, Katarína Čechová, Andrej Popovec

pre nás mimoriadne užitočná aj pri praktickej ochrane hodnôt advokácie na Slovensku, vrátane ochrany klientskeho tajomstva,“ povedal predseda SAK **Tomáš Kamenec**.

Slovenská advokátska komora na zasadnutí CCBE okrem osobnej účasti predsedu komory reprezentovala aj členka P SAK **Katarína Čechová**, vedúci delegácie SAK v CCBE **Ondrej Laciak** a tajomník SAK **Andrej Popovec** (fotografia dole). Na pracovnom rokovaní jednej z komisií sa zúčastnil aj novomenovaný expert Slovenskej advokátskej komory v CCBE **Michal Záthurecký**.

CCBE vo Viedni schvaľovala plán aktivít pre jednotlivé výbory na nasledujúci rok a pozície k viacerým témam s priamym dopadom na výkon advokácie, osobitne na dôvernosť komunikácie advokátov s klientmi. Osobitná pozornosť sa venovala agende AML, dosahom smernice DAC na advokátsku mlčanlivosť a širším témam spojeným s IT právom či ochranou súkromia v kontexte sledovacích technológií. Samostatný blok bol venovaný diskusi o budúcnosti právnických povolanií a prioritou na rok 2026 ostáva aj téma ratifikácie (a následne praktickej implementácie) Dohovoru Rady Európy o ochrane povolania advokáta.

Z účasti na Budapest Arbitration Days

Slovenská advokátska komora je dlhodobo aktívna v podpore rozvoja dôveryhodnej obchodnej arbitráže a aktívne komunikujeme o podpore proarbitrážneho prostredia aj s našimi zahraničnými partnermi. Vynikajúcou príležitosťou

Dr. Dezső Havasi (vľavo) a Vladimír Kordoš

na rozvoj vzťahov boli aj *Budapest Arbitration Days*, na ktorých sa zúčastnil člen Predsedníctva SAK **Vladimír Kordoš**, poverený agendou rozvoja Rozhodcovského súdu SAK.

„Podujatie som využil na výmenu skúseností a dobrú diskusiu s predsedom Stáleho rozhodcovského súdu pri maďarskej obchodnej komore Attila Berzeviczím. O rozvoji obchodnej arbitráže som osobitne hovoril aj s predsedom maďarskej advokátskej komory Dr. Dezső Havasim, ktorého som pozval na stretnutie v našom obnovenom sídle v Bratislave. Verím, že vynovené sídlo SAK bude nielen dôstojným domovom slovenskej advokácie, ale zároveň aj dôležitým centrom pre obchodnú arbitráž, ktorá má významné miesto v každom vyspelom právnom poriadku,“ povedal Vladimír Kordoš.

Konferencia pre kontaktné body siete HELP z Európskej únie

Rada Európy organizuje v Štrasburgu Konferenciu pre kontaktné body siete HELP z Európskej únie každé dva roky v nadväznosti na výzvu Európskej komisie na predkladanie žiadostí o financovanie projektov a realizáciu tohto projektu. Program HELP je financovaný zo zdrojov Rady Európy, ale niektoré kurzy, ktoré sú v súlade s prioritami Európskej únie spolufinancuje Európska komisia.

Stretnutie, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia Rady Európy, Európskej komisie, justičných akadémií a advokátskych komôr, ako aj Európskej justičnej vzdelávacej siete (EJTN) a Rady advokátskych komôr Európy (CCBE), sa uskutočnilo 19. a 20. februára 2026.

Slovenskú advokátsku komoru na konferencii zastúpila riaditeľka medzinárodných vzťahov SAK **Michaela Chládková**. Témou tejto konferencie bolo kolaboratívne vzdelávanie vo veku digitalizácie. Cieľom konferencie je okrem iného aj predstaviť zrealizované aktivity, diskutovať o efektívnom

využití vzdelávacích materiálov HELP vo vnútroštátnej praxi a stanoviť si priority na ďalšie dvojročné obdobie.

V ostatných rokoch sa aktívne HELP venuje aj prepojeniu kurzov a zvyšovaniu povedomia zúčastnených inštitúcií o problematikách témach pri výkone rozsudkov ESLP. Aktuálne má vzdelávacia platforma HELP vyše 170 000 užívateľov, 64 kurzov v celkovo 720 jazykových mutáciách.

V katalógu HELP kurzov za ostatný rok pribudli alebo sa pracuje na nových kurzoch: *Hodnotenie sťažností na podmienuky vo väzbe*, *Soft skills: efektívna komunikácia a negociácia*, *Práva v digitálnom prostredí*, *práva detí v digitálnom prostredí*, *Vyšetrowanie trestných činov pomocou digitálnych nástrojov*, *Podnikanie a ľudské práva v digitálnom prostredí*, *prístup k spravodlivosti v digitálnom prostredí*.

–mch–

Foto archív SAK

Sledujte SAK na LinkedIn!

Dôležité informácie a aktuality z diania v advokácii a na komore: [linkedin.com/company/sak-sk](https://www.linkedin.com/company/sak-sk)

Moderné platby už aj v advokátskych kanceláriách

**Umožnite klientom platiť
cez terminál, ktorý máte v mobile.**

www.vub.sk

Banka, kde vám dobre poradíme

VÚB BANKA
Intesa Sanpaolo Group

Z okrúhleho stola s rektorom UK a s dekanami a dekanmi právnických fakúlt

Záverečná stáž ako nová alternatíva diplomových prác je príležitosťou, ako priblížiť vysokoškolské vzdelávanie praxi. Ide o dôležitú tému, ktorá ovplyvní kvalitu budúcich právnych profesionálov. Zástupcovia Slovenskej advokátskej komory a významní predstavitelia akademickej obce o nej diskutovali aj v kontexte narastajúceho využívania nástrojov umelej inteligencie. Zhodli sa, že pri zvládaní súčasných výziev sa nesmie rezignovať na podporu klasickej vzdelanosti, ktorá je dôležitým predpokladom zodpovedného využívania AI.

Slovenská advokátska komora pravidelne organizuje pracovné stretnutia vo formáte okrúhlych stolov so zameraním na najdôležitejšie aktuálne otázky a výzvy súvisiace s právnym štátom a ochranou práv. V súčasnosti za takúto tému považuje otázku vzdelávania právnikov.

Dňa 8. apríla 2026 zorganizovala Slovenská advokátska komora v novozrekonštruovaných priestoroch svojho sídla okrúhly stôl s rektorom UK a s dekanami a dekanmi právnických fakúlt na tému nedávnych legislatívnych zmien, ktoré rozšírili spôsoby, akými je možné úspešne ukončiť štúdium na právnickej fakulte (možnosť uznať obhájenú diplomovú prácu ako rigoróznou prácu a možnosť výberu medzi záverečnou prácou a novým inštitútom záverečnej praxe).

Advokáti majú záujem podieľať sa aj takýmto spôsobom na vzdelávaní študentov práva. V záverečnej stáži SAK vidí príležitosť, ako viac priblížiť vysokoškolské vzdelávanie praxi. Možnosť výberu medzi záverečnou prácou a záverečnou stážou je však spojená s komplexom otvorených otázok súvisiacich s udrzaním požadovanej kvality aj v prípade výberu stáže. Aby sa dodržali potrebné kritériá, je potrebné nájsť vhodné riešenie pre obsahové, formálne aj organizačné aspekty. Ide napríklad (no nielen) o tvorbu zoznamu subjektov, u ktorých bude možné stáž vykonať, dohľad nad kvalitou stáže, náležitosti obhajoby záznamu zo záverečnej stáže, ochranu profesijného tajomstva či predchádzanie konfliktom záujmov. Aj vzhľadom na množstvo otvorených otázok preto nie je možné v súčasnosti garantovať, či uvedená možnosť bude môcť byť ponúknutá na všetkých fakultách už od školského roka 2026/27.

Zmeny je zároveň potrebné vnímať v širšom kontexte reakcií na nástup umelej inteligencie, ako aj zamerania štúdia na vysokých školách na aplikovanú prax.

Prítomní sa na rokovaní zhodli na nasledovných záveroch:

■ Zavedenie možnosti záverečnej stáže ako alternatívy záverečnej práce je napriek rizikám potrebné prijať ako príležitosť na priblíženie vysokoškolského vzdelávania praxi.

Je však potrebné bezpodmienečne trvať na tom, aby umožnenie tejto alternatívy v žiadnom prípade nevedlo k zníženiu nárokov na kvalitu absolventov vysokých škôl.

■ Téma záverečných prác/stáží úzko súvisí s nástupom využívania nástrojov umelej inteligencie, ktorá tak vo vzdelávaní, ako aj v samotnej právnej praxi v sebe nesie významné príležitosti aj riziká.

■ Predstavitelia akademickej obce a Slovenskej advokátskej komory pri všetkých diskutovaných zmenách vyzývajú na posilnenie dôrazu na klasickú vzdelanosť a podporu skutočnej sčítanosti v celom školstve. Táto požiadavka je naliehavá v prípade budúcich právnych profesionálov aj ďalších profesií a, samozrejme, musí byť naďalej reflektovaná aj v profile absolventov advokátskych a justičných skúšok.

■ Umelá inteligencia nesmie byť v žiadnom štádiu vzdelávania využívaná spôsobom, ktorý by šiel na úkor rozvoja vlastných kognitívnych a postulačných schopností. Schopnosť porozumieť aj dlhším a náročnejším textom, tréning písomného prejavu, rozvoj logického myslenia (vrátane formálnej logiky) a argumentačných schopností založených na poznaní je potrebné spolu s charakterovým vzdelávaním

primerane podporovať už v nižších stupňoch vzdelávania a nie je možné ich nahradiť jednoduchým nasadzovaním AI.

Účastníci okrúhleho stola SAK

Za akademickú obec

prof. JUDr. Marek Števec, DrSc.

rektor Univerzity Komenského

prof. JUDr. Eduard Burda, PhD.

dekan dekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského

doc. JUDr. Adrián Vaško, PhD.

dekan Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela

doc. JUDr. Marianna Novotná, PhD., univ. prof.

dekanka Právnickej fakulty Trnavskej univerzity

doc. JUDr. Katarína Šmigová, PhD., LL.M.

dekanka Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy

Za Slovenskú advokátsku komoru

Mgr. Tomáš Kamenec – predseda SAK

Mgr. Alexandra Čizmáriková – podpredsedníčka SAK

JUDr. Stanislav Ďurica – podpredseda SAK

JUDr. Katarína Čechová – členka P SAK

JUDr. Tomáš Illeš – člen P SAK

JUDr. Andrej Popovec – tajomník SAK

–PK–

Foto Vladislav Zigo

Vzdelávacie podujatia – jar 2026

29. apríl 13 ⁰⁰ – 15 ⁰⁰	Práva a povinnosti advokáta pri mediácii JUDr. Beata Swanová <i>hybrid – prednášková miestnosť SAK (Kolárska 4) / MS Teams</i>	Účast. poplatok 18 eur
30. apríl 10 ⁰⁰ – 13 ⁰⁰	Umelá inteligencia v praxi advokáta JUDr. Igor Ribár <i>prezenčne – Hotel Lux, Nám. Slobody 397/2, Banská Bystrica</i>	Účast. poplatok 35 eur
6. máj 10 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰	Prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP a formulovanie právnej otázky prof. JUDr. Alexandra Löwy, PhD., LL.M. <i>hybrid – prednášková miestnosť SAK (Kolárska 4) / MS Teams</i>	Účast. poplatok 18 eur
6. máj 10 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	Umelá inteligencia v praxi advokáta JUDr. Igor Ribár <i>prezenčne – Holiday Inn, Športová 2, Žilina</i>	Účast. poplatok 35 eur
10. jún 9 ⁰⁰ – 11 ⁰⁰	Medicínske spory v praxi advokáta: informovaný súhlas a zodpovednosť advokáta doc. JUDr. Andrea Erdősová, PhD. <i>hybrid – prednášková miestnosť SAK (Kolárska 4) / MS Teams</i>	Účast. poplatok 18 eur
17. jún 9 ⁰⁰ – 11 ⁰⁰	Osobná sloboda v judikatúre ESĽP: Čo by mal advokát vedieť o jej limitoch pre účely trestnoprávných konaní doc. JUDr. Andrea Erdősová, PhD. <i>hybrid – prednášková miestnosť SAK (Kolárska 4) / MS Teams</i>	Účast. poplatok 18 eur

Viac informácií a registráciu na vzdelávacie aktivity nájdete na www.sak.sk

Z februárového zasadnutia Predsedníctva SAK

Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory sa stretlo na **riadnom zasadnutí 5. februára 2026 v Bratislave**.

Členovia P SAK vzali na vedomie ■ správu zo stretnutia zástupcov SAK s pracovnou skupinou pre boj proti podplácaniu v medzinárodných obchodných transakciách v rámci **hodnotiacej návštevy OECD**, ■ informáciu o stretnutí s **delegáciou Benátskej komisie k novele trestného činu ohýbania práva**, ■ informáciu o stretnutí s **generálnym prokurátorom SR**, ■ správu o podujatí **ICC International Court of Arbitration** na pôde SAK a ■ informáciu o rokovaní so zástupcami Justičnej akadémie SR, v nadväznosti na ktoré boli traja členovia P SAK poverení účasťou na činnosti spoločnej pracovnej skupiny Justičnej akadémie SR a Slovenskej advokátskej komory k **posudzovaniu ekvivalentnosti justičnej skúšky a advokátskej skúšky**.

V rámci **legislatívnych aktivít** P SAK vzalo na vedomie ■ informáciu o rozporovom konaní k **rekodifikácii Občianskeho zákonníka**, ■ informáciu o schválení **nového zákona o obchodnom registri**, o ktorom boli advokáti informovaní v *Newsletteri SAK* aj na webovej stránke SAK v časti *Aktuality*, ■ vyjadrenie SAK k **predbežnej informácii k návrhu zákona o ochrane maloletých v digitálnom priestore**, ■ vyjadrenie SAK k **predbežnej informácii k novele vyhlášky**, kto-

rou sa vykonáva **zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch**, a ■ pripomienky k návrhu **zákona o umelej inteligencii a európskej dátovej regulácii**.

Členovia P SAK vzali na vedomie informácie o stave **vývoja ekosystému SAK** v spojení s **analytickými prácami dodávateľa** povereného touto činnosťou na základe výsledkov výberového konania a informácie o **stave prác na vývoji nového informačného systému** vo fáze testovania nastavení Slovenskej advokátskej komory v oblasti **vzdelávania, poisťovania a koncipientskej praxe**, ako aj vo fáze testovania migrácie dát v oblasti **platieb**.

V čase februárového zasadnutia P SAK prebiehali **dodávky doplnkových služieb** potrebných na zabezpečenie budúceho užívania rekonštruovanej budovy komory (**zámkový a prístupový systém, audiovizuálna technika a koncové LED a LCD zariadenia**). Členovia P SAK boli oboznámení s **výsledkami merania hluku vo vonkajšom prostredí** s dosahom na potrebu zabezpečiť opatrenia na zabránenie hluku v susedných objektoch.

Členovia P SAK schválili **stanoviská** s úpravami na základe diskusie vo veci žiadostí súvisiacich s výkonom advokácie a koncipientskej praxe, ktoré spadajú do pôsobnosti **pracovnej skupiny pre veci advokátske a pracovnej komisie pre zlučiteľnosť výkonu advokácie, resp. koncipientskej praxe s inými povolaniami**.

Členovia P SAK boli informovaní o **prebiehajúcej aktualizácii otázok** na písomný test, písomné úlohy a ústnu časť advokátskej skúšky z dôvodu ich čiastočnej neaktuálnosti na úrovni pracovných skupín v rámci komory.

V nadväznosti na informácie zo zasadnutia **vzdelávacieho kolégia** v januári 2026 P SAK schválilo **program letného seminára advokátov 4. – 6. júna 2026** v hoteli **Partizán**

Pýta(j)te sa predsedníctva

Je poučenie (pozn.: proti rozhodnutiu v neprospech klienta o možnosti podania riadneho a mimoriadneho opravného prostriedku) prostredníctvom elektronickej pošty (e-mail) dostatočujúce na účely oboznámenia sa klienta s touto možnosťou, alebo sa vyžaduje využitie poštovej zásielky?

Podľa § 6 ods. 2 Advokátskeho poriadku sa za písomnú informáciu považuje aj komunikácia elektronickými alebo inými technickými prostriedkami; advokát pritom dbá na zachovanie dôvernosti a ochrany informácií. Z uvedeného vyplýva, že poučenie klienta prostredníctvom elektronickej pošty (e-mail) je plnohodnotnou písomnou informá-

ciou. Nevyžaduje sa obligatórne doručovanie poštovou zásielkou.

Advokát je však povinný dbať na zachovanie mlčanlivosti (§ 23 zákona o advokácii), zvolíť taký spôsob komunikácie, ktorý je primerane bezpečný, zabezpečiť preukázateľnosť komunikácie.

Z pohľadu povinností advokáta je rozhodujúce, aby sa poučenie dostalo do sféry dispozície klienta. Pri poštovej zásielke je rozhodujúci moment uloženia zásielky a riadneho oznámenia adresátovi (tzv. „žltý lístok“), pri e-mailovej komunikácii moment doručenia do elektronickej schránky klienta. Advokát nie je povinný garantovať, že klient si informáciu skutočne prečítal. Je však povinný konať tak, aby klient mal reálnu možnosť oboznámiť sa s poučením.

Iba jednoznačná a preukázateľná inštrukcia klienta môže advokáta zbaviť povinnosti podať opravný prostriedok. V opačnom prípade nesie advokát disciplinárnu zodpovednosť za ohrozenie alebo zmarenie procesných práv klienta.

na **Táloch**, témy programu zimného seminára advokátov **3. – 5. decembra 2026** v hoteli **Patria** na **Štrbskom Plese**, vymedzenie času športových podujatí na seminároch advokátov tak, aby nekolidovali s časmi vzdelávacieho programu, aktualizované sylaby k témam cyklického vzdelávania advokátskych koncipientov a doplnenie do zoznamu lektorov programov vzdelávacích stried od roku 2026.

Členovia P SAK vymenovali **nových členov poradných orgánov** v rámci pracovnej skupiny regionálnych zástupcov a pracovnej skupiny pre európske a medzinárodné právo.

Predsedníctvo SAK v nadväznosti na diskusiu s predsedom DK SAK, predsedníčkou ODK SAK a členmi ODK SAK v januári 2026 vzalo na februárovom zasadnutí na vedomie **návrh krátkodobých a dlhodobých riešení efektívnej profesionalizácie činnosti Disciplinárnej komisie SAK a Odvolacej disciplinárnej komisie SAK**.

V rámci rokovania o **ekonomických otázkach** P SAK rozhodlo o doručených žiadostiach. Vzalo na vedomie informáciu o celkových nákladoch na ubytovanie za rok 2025 a stanovilo sumu 110 eur/osoba/noc ako **limit refundovateľný komorou** v súvislosti s **plnením úloh pre SAK**. Predsedníctvo súhlasilo s **čerpaním prostriedkov sociálneho fondu koncipientov na úhradu časti straty koncipientskych seminárov k 31. decembru 2025** na účel dosiahnutia vyrovnaného hospodárenia komory. Vzalo na vedomie informáciu o pozitívnom **vývoji poisťného kmeňa** z hromadnej poisťnej zmluvy a **ekonomické vyhodnotenie regionálnych vzdelávacích podujatí v roku 2025**.

V nadväznosti na upozornenie Revíznej komisie P SAK dodatočne procesne schválilo **dodatok č. 2 k zmluve o diele** so zhotoviteľom projektu rekonštrukcie; Revízna komisia podpísanie dodatku č. 2 nespochybnila, ale upozornila, aby v budúcnosti neboli uzatvárané zmluvy týkajúce sa hospodárenia Slovenskej advokátskej komory a zaväzujúce SAK bez prijatia riadneho uznesenia P SAK.

Predsedníctvo SAK schválilo **výročnú správu SAK** po novom za **kalendárny rok 2025**, ktorá bude po redakčnej úprave advokátom k dispozícii. Vzalo na vedomie informáciu o krokoch vykonaných v kontexte prípravy na **registráciu Bulletinu slovenskej advokácie v databáze SCOPUS**. Schválilo list **predsedom krajských súdov v súvislosti s uplatňovaním sadzby DPH, Registratúrny poriadok na správu registratúry SAK a Registratúrny plán SAK**.

V rámci referovania o **činnosti komory na medzinárodných fórach** Predsedníctvo SAK vzalo na vedomie informácie o **dianí na pôde CCBE** a správy z **podujatí so zahraničným prvkom**, na ktorých sa zúčastnili zástupcovia SAK. Schválilo zámer komory zapojiť sa ako **pridružená partnerská inštitúcia** do projektu **YOUNG EUROPEAN LAWYERS PROJECT**.

Členovia P SAK rozhodli o žiadostiach týkajúcich sa **matrilineárnym zoznamom** vedených komorou. Osobitne rozhodli po posúdení kritérií o nepozastavení výkonu advokácie **podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona o advokácii**. Vzali na vedomie informáciu o **stave konaní v statusových veciach**. –km–

Z marcového zasadnutia Predsedníctva SAK

Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory sa stretlo na **ďalšom riadnom zasadnutí 12. a 13. marca 2026** v **Bratislave**.

V rámci správy predsedu komory odznela ■ informácia o online stretnutí so zástupcami Európskej komisie k **správe o stave právneho štátu na Slovensku**, ■ správa z **konferencie Úradu komisára pre deti** na tému *Presadzovanie najlepšieho záujmu dieťaťa ako spoločná zodpovednosť rodiny, štátu a spoločnosti* a ■ informácia o stretnutiach s **dekankou Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy** a s **prodekanou Právnickej fakulty Trnavskej univerzity**, z ktorých vyplynul zámer zorganizovať **okruhly stôl k vplyvu zmien vysokoškolského vzdelávania na profil absolventa advokátskej skúšky**.

Predsedníctvo SAK schválilo **rozpracovaný návrh priorit P SAK na rok 2026**, ktoré boli rozdelené do troch úrovní v závislosti od času plánovaného na ich realizáciu.

V rámci **legislatívnych aktivít** P SAK vzalo na vedomie informáciu o rozporovom konaní k **pripomienkam Slovenskej advokátskej komory k návrhu Občianskeho zákonníka**, informáciu o verejných konzultáciách k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa **Obchodný zákonník** (transpozícia smernice č. 2024/2810 o akciových štruktúrach s viacnásobnými hlasovacími právami v spoločnostiach, ktoré sa uchádzajú o prijatie svojich akcií na obchodovanie v multilaterálnom obchodnom systéme), stanovisko SAK k pripravovanej **novele Civilného mimosporového poriadku**, informáciu o vyhodnotení rozporového konania k **návrhu zákona o medzinárodnej justičnej spolupráci v trestných veciach** a pripomienky SAK k **novele Stavebného zákona**.

Členovia P SAK vzali na vedomie informácie o **pokračujúcom rozvoji ekosystému SAK** v súčinnosti všetkých zainteresovaných dodávateľov. Pokiaľ ide o vývoj nového informačného systému, prebieha **akceptačné testovanie časti budúceho systému** na úrovni pracovníkov kancelárie SAK za súčasného sledovania statusu testovania dodávateľom aj riadiacim výborom. Termín spustenia novej aplikácie sa posúva pre objektívne skutočnosti na strane komory najskôr na 1. júna 2026. Prebieha testovanie integrácií na systémy Sociálnej poisťovne, Ministerstva spravodlivosti SR a *over.si*.

Veľká časť marcového zasadnutia P SAK bola venovaná **finalizácii vecí spojených s rekonštrukciou budovy SAK**. Členovia P SAK už mali k dispozícii **protokol o odovzdaní a prevzatí stavby** so súpisom zistených nedostatkov. Bol predložený **celkový prehľad očakávaných nákladov** (stav k 11. marcu 2026); cenové ponuky predložili subjekty, ktoré už práce v rekonštruovanej budove realizovali (ich zaintereso-

sovanie do následného servisu odporučil aj stavebný dozor), príp. boli predložené alternatívne ponuky. V tomto kontexte P SAK schválilo servis a údržbu elektroinštalácie, údržbu kotolne, tepelného čerpadla, termostátov, fancoilov a klimatizácie, servis a údržbu vzduchotechniky, činnosť technika požiarnej ochrany a bezpečnostnotechnickej služby a servisné prehliadky vstupného karuselu; vo všetkých prípadoch šlo o rozhodnutia, ktoré nezniesli odklad. Rozhodnutie o servisných službách, ktoré odklad zniesli, P SAK odložilo s požiadavkou na predloženie alternatívnych cenových ponúk.

Predsedníctvo SAK schválilo **dohodu o opatreniach na zabezpečenie dobrého susedského spolunažívania** s Bratislavskou arcidiecézou, ktorou sa SAK zaviazala zrealizovať nápravné opatrenia zamerané na elimináciu hluku, ochranu súkromia a sanáciu poškodení technického charakteru na majetku arcibiskupského úradu. Väčšina prác vyplývajúcich z dohody už bola zrealizovaná z dôvodu prebiehajúceho kola dačného konania. Predsedníctvo SAK zároveň vzalo na vedomie informácie o rozhodnutiach v čase v súvislosti s dokončovaním budovy (zabezpečenie kľúčového systému, inštalácia protihlukových systémov a doplnenie potrebného mobiliára do kancelárií). Kancelária komory sa bude musieť do rekonštruovanej budovy presťahovať v krátkom čase po doručení kola dačného rozhodnutia vzhľadom na to, že nájom priestorov, ktoré komora v susednej budove UNIQA dočasne využívala, končí 1. apríla 2026.

Predsedníctvo SAK poverilo troch členov P SAK vypracovať podrobný návrh **slávnostného otvorenia rekonštruovanej budovy SAK** vrátane ekonomickej doložky tak, aby mali aj advokáti a advokátky z celého Slovenska možnosť pozrieť si budovu sídla komory po predchádzajúcej registrácii.

Členovia P SAK schválili **stanoviská** s úpravami na základe diskusie vo veci žiadostí súvisiacich s výkonom advokácie a koncipientskej praxe, ktoré spadajú do pôsobnosti **pracovnej skupiny pre veci advokátske a pracovnej komisie pre zlučiteľnosť výkonu advokácie, resp. koncipientskej praxe s inými povolaniami**.

V nadväznosti na prijatie **novely zákona o obchodnom registri, resp. zákona o advokácii** účinnej od 17. augusta 2026 Slovenskej advokátskej komore vyplýva viacero povinností. Predsedníctvo SAK poverilo užšiu skupinu spracovať **zásady predpisu**, ktorý vydá SAK na vykonanie § 14 ods. 6 a § 15 ods. 4 zákona o advokácii.

Členovia P SAK schválili **konceptiu komunikácie aktivít Žien v SAK** členkám a členom SAK. Vzali na vedomie ■ informáciu o **stretnutiach s advokátmi** Banskobystrického kraja, Trnavského kraja a regiónu juh – západ aj o stretnutiach s **vedeniami krajských súdov a prokuratúr** v regiónoch, ■ správu o **besede so študentmi** gymnázia v Trenčíne o **povolanií advokáta a iných právnických profesiách** a ■ správu o **prednáške pre Jednotu dôchodcov Slovenska** v regióne Orava a Liptov v rámci **rozvoja právneho povedomia**.

Dobrovoľné dražby pri výkone záložného práva alebo v konkurze
Online dražby (aukcie) pri predaji majetku v konkurze

drazby@drzobnik.sk
 055 671 0001

www.drazobnik.sk

www.onlinedrazby.sk

Členovia P SAK vymenovali **nových členov poradných orgánov** – redakčnej rady *Bulletinu slovenskej advokácie* a pracovnej skupiny pre európske a medzinárodné právo.

Členovia P SAK rozhodli o doručení **ekonomických žiadostiach**. Vzali na vedomie informácie o **čerpaní rozpočtu SAK za rok 2025** (a to aj podrobne so zameraním sa na stredisko pracovnej skupiny a pracovné komisie), zoznam advokátov, ktorí do 28. februára 2026 **nezaplatili príspevok na vzdelávanie koncipientov, daňové priznanie SAK** k dani z príjmu právnických osôb za rok 2025 a **audítorskú správu za rok 2025**, ktorá bude na základe písomného súhlasu audítora uverejnená na webovej stránke SAK v časti prístupnej advokátom a advokátskym koncipientom.

Členovia P SAK vzali na vedomie informáciu o príprave **mediálnych aktivít** a poskytovania **bezplatného právneho poradenstva 22. apríla 2026** v rekordnom počte 24 miest. Schválili koncepciu vytvorenia **online periodika Slovenskej advokátskej komory** pri zachovaní súčasnej redakčnej rady s rozšíreným mandátom a v tejto súvislosti vymenovali **troch nových členov redakčnej rady Bulletinu slovenskej advokácie** so zameraním na online periodikum.

V rámci **príprav galavečera** P SAK rozhodlo o **spozoringu** na úrovni strieborných partnerov. Vzalo na vedomie informácie o nominácii zástupcov SAK do **pracovnej skupiny** zriadenej Ministerstvom spravodlivosti SR na tému **úpravy ochrany dôvernosti medzi advokátom a klientom a výroč-**

nú správu Centra právnej pomoci. Zvolilo nového člena **Správnej rady Nadácie slovenskej advokácie**.

Členovia P SAK venovali piatkovú časť rokovania najmä **analýze potrieb a východísk reformy vzdelávania advokátskych koncipientov** a schválilo tieto **princípy koncepcie vzdelávania advokátskych koncipientov**: ■ cieľom vzdelávania je systematický rozvoj zdatností na výkon advokácie v rozsahu profilu absolventa advokátskej skúšky; ■ prioritou vzdelávania je praktická pripravenosť na výkon advokácie, presun vzdelávania v oblasti teórie a hmotného práva do e-learningového centra s cieľom jeho využitia na možnosť samovzdelávania a samotestov, zvýšenie interaktivity hlavných seminárov; ■ podľa možnosti zníženie počtu účastníkov na hlavných seminároch na menej ako 70 osôb a podľa možnosti rozloženie programu hlavného seminára do dvoch dní pri zachovaní časového rozsahu vzdelávania na hlavnom seminári. Princípy budú v dlhšom časovom horizonte predmetom diskusie vzdelávacieho kolégia a následného posudzovania a rozhodovania P SAK, a to aj s prihliadnutím na ekonomické dosahy.

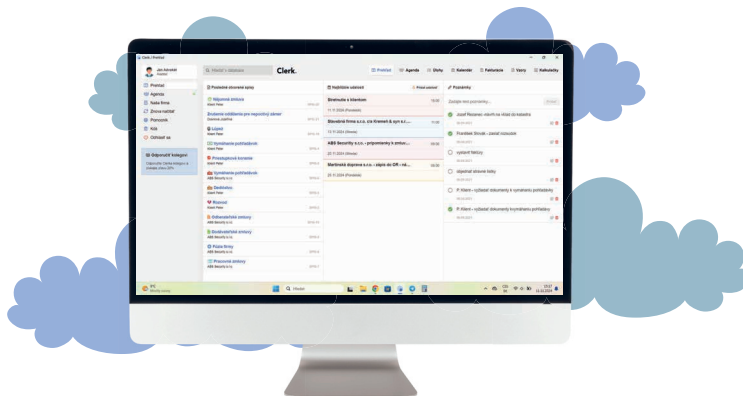
Členovia P SAK rozhodli o žiadostiach týkajúcich sa **matricných zoznamov** vedených komorou. Vzali na vedomie **neodkladné rozhodnutia predsedu komory o vyiarknutí zo zoznamu advokátov podľa § 7 ods. 1 písm. f) zákona o advokácii** z dôvodu nezaplatenia príspevku na činnosť SAK za rok 2025.

-km-

CLERK MÁ 5 ROKOV!

OSLÁVTE TO S NAMI ZĽAVOU 50 %

Už 5 rokov pomáhame advokátom pracovať prehľadne, efektívne a moderne.

Využite narodeninovú zľavu, vytvorte si účet do 31. mája a doprajte si modernejší a prehľadnejší spôsob práce.

www.clerk.sk

Clerk.

Niektoré problémy v súvislosti s novým stavebným zákonom

2. časť

Stavebný zákon č. 25/2025 Z. z., účinný od 1. apríla 2025 novo upravuje stavebné konanie, postup pri ohlásení stavby, rozhodnutie po schválení stavebného zámeru a ďalšie otázky stavebného konania. V dvoch súvisiacich príspevkoch reaguje **JUDr. Alexander Škrinár, CSc.**, na nejasnosti, ktoré sa v praxi vyskytli v súvislosti s aplikáciou niektorých jeho ustanovení. Druhá časť príspevku sa zaoberá všeobecnými otázkami spojenými s asanáciou stavby a dodatočným povolením čiernej stavby a niektorými otázkami súvisiacimi s právnymi vzťahmi k pozemkom.

Asanácia stavby na žiadosť stavebníka podľa Stavebného zákona

Podľa § 2 ods. 11 Stavebného zákona sú odstraňovaním stavby stavebné práce, ktorými sa odstraňuje stavba v celom rozsahu alebo jej časť, vrátane nakladania so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií. Odstránenie stavby v celom rozsahu znamená demoláciu všetkých konštrukčných prvkov stavby. Ak stavebník podá žiadosť o odstránenie stavby – asanáciu, považuje sa to tiež za konanie o stavebnom zámere v zmysle § 18 ods. 2 Stavebného zákona.

Stavebník musí svoju žiadosť o asanáciu stavby doložiť dokladmi, ktorými preukazuje vlastnícke právo k stavbe, predovšetkým listom vlastníctva. Musí predložiť aj kópiu katastrálnej mapy, ktorá zobrazuje pozemok a stavbu domu, ktorý na ňom stojí. V prípade, že predmetná stavba stojí v priamom susedstve iných rodinných stavieb, musí preukázať posudok statika, z ktorého vyplynie, že asanáciou stavby nedôjde k narušeniu ostatných stavieb v jeho susedstve. Stavebník musí v žiadosti uviesť aj dôvody, ktoré ho vedú k asanácii stavby. K žiadosti sa musia vyjadriť aj dotknuté fyzické alebo právnické osoby, správca inžinierskych sietí (plyn, elektrina, voda), ktorých pracovník musí vopred zabezpečiť odpojenie od sietí, aby nedošlo k ich poškodeniu.

Keďže práce súvisiace s odstránením stavby sa považujú za stavebné práce v zmysle § 27 Stavebného zákona, je pri nich nutné dodržať všetky povinnosti podľa § 26 Stavebného zákona ako pre práce pri zhotovovaní stavby. Asanácia sa môže realizovať len na základe z overeného projektu stavby (§ 27 ods. 2 Stavebného zákona). Ak sa na asanáciu vzťahujú bezpečnostné, požiarnebezpečnostné, hygienické alebo technické predpisy, technické špecifikácie, návody výrobcov stavebných výrobkov alebo všeobecne zaužívané pracovné postupy alebo technologické postupy, asanácia sa musí uskutočniť v súlade s nimi.

Pri asanácii je nutné upozorniť predovšetkým na povinnosti podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje hospodárenie s odpadom. Z tohto hľadiska **je dôležité uviesť**, že povinnosti v súvislosti s nakladaním so stavebným odpadom vyplývajú tomu, kto bude asanáciu vykonávať. Vlastník stavby ich musí dodržať len v prípade, že ich bude vykonávať svojpomocne. Subjekt, ktorý bude búracie práce vykonávať, musí podať ohlásenie o nakladaní s odpadom zo stavby miestnemu úradu odpadového hospodárstva. Musí uviesť aj skutočnosť, že odpad bude skladovať v kontajneroch a najmä spôsob, ako bude nakladať s odpadom po skončení búracích prác, či aspoň časť z neho recykluje, ak je to možné. Pri búracích prácach môže vzniknúť aj nebezpečný odpad (napr. azbest zo strechy). V takomto prípade je povinný subjekt vykonávajúci asanáciu príslušnému štátnemu orgánu oznámiť, či bude azbest alebo iný nebezpečný odpad recyklovať a zároveň aj miesto, kde a akým spôsobom ho uskladní.

Dodatočné stavebné povolenie – AMNESTIA čiernych stavieb

V prípade, že stavebný úrad zistí, že stavba je postavená bez stavebného povolenia, začne z vlastného podnetu konanie o odstránení stavby. Zároveň sa mu ukladá povinnosť posú-

Už vám neuniknú žiadne informácie!

Dôležité informácie a aktuality z diania v advokácii a na komore nájdete na našich sociálnych sieťach:

 www.facebook.com/advokatinavasejstrane
pridajte sa do uzavretej skupiny pre advokátov
Advokáti spolu - SAK

 www.linkedin.com/company/sak-sk
sledujte aj našu oficiálnu stránku na profesnej
sieti LinkedIn

diť možnosť vydania dodatočného stavebného povolenia. Stavebný úrad je zároveň povinný vyzvať stavebníka v lehote nie kratšej ako 60 dní na predloženie žiadosti o dodatočné povolenie stavby spolu s príslušnou dokumentáciou a dokladmi o tom, že stavba nie je postavená v rozpore s verejnými záujmami a neohrozuje elektrické alebo plynárenské vedenie. Od 1. apríla 2025 nadobudol účinnosť Stavebný zákon, ktorý **už neumožňuje** dodatočnú legalizáciu stavieb postavených bez stavebného povolenia po dni nadobudnutia jeho účinnosti.

■ Stavba prípojky na verejné siete technického vybavenia – vlastnícke právo k pozemku

Podľa § 29 ods. 2 Stavebného zákona pri úprave stavby prípojky na verejné siete technického vybavenia alebo stavbu siete technického vybavenia, ktoré funkčne ani svojou konštrukciou nesúvisia so stavbami na pozemku ani s prevádzkou na ňom, ktoré ani inak nemôžu ovplyvniť využitie pozemku na účel, ktorému je určený, stavebník v stavebnom konaní **nemúsí preukázať** vlastnícke alebo iné užívacie právo k pozemku cez ktorý je vedené. Je to obdobné ustanovenie ako upravoval § 58 ods. 4 zákona č. 50/1976 Zb. Prípady, keď sa vyžaduje preukázanie vlastníckeho alebo užívateľského práva k pozemkom upravuje zákon č. 180/1995 Zb., ktorý sa však v tomto prípade nemusí použiť, lebo úprava v Stavebnom zákone to nevyžaduje.

■ Vecné bremeno ako osobný záväzok

V prípade vecného bremena *in personam*, ktoré bolo zapísané na menovanú osobu je to právo osobného charakteru, ktoré je viazané na určitú osobu. Platí, že smrťou tejto osoby vecné bremeno *in personam* zaniká. Vyplýva to z § 151p ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Vecné bremeno *in rem* sa viaže na určitú nehnuteľnosť a na rozdiel od vecného bremena *in personam* prechádza na dedičov.

■ Vecné bremeno v prospech vlastníka stavby spočívajúce v práve cesty cez príľahlý pozemok

Vecné bremeno *in personam* je viazané na určitú osobu a jej smrťou zaniká a nie je predmetom dedenia. Je to rozdiel od vecného bremena *in rem*, ktoré po smrti oprávneného prechádza na dedičov. V rámci dedičského konania môžu všetci dediči uzavrieť dohodu o zriadení vecného bremena s vlastníkom stavby. Podmienkou je súhlas všetkých vlastníkov. V prípade, že niektorý z vlastníkov nesúhlasí so zriadením vecného bremena, je potrebné právo na jeho zriadenie uplatňovať súdnou cestou. Malo by sa preto zabezpečiť dodatočné prerokovanie dedičstva, ak sa tak neuskutočnilo po smrti tohto spoluvlastníka, dedičské konanie musí prebehnúť.

JUDr. Alexander Škrinár, CSc.

OBJEDNÁVKA Bulletinu slovenskej advokácie na rok 2026

Odberateľ:

IČO:

DIČ:

IČ DPH:

Číslo účtu:

➔ Adresa, na ktorú majú byť posielané výtlačky:

Závazne si objednávame výtlačkov *Bulletinu slovenskej advokácie* v roku 2026 (6 čísel). Súhlasíme s podmienkami odberu uvedenými na tejto objednávke.

Vybavuje:

Telefón:

E-mail:

Dátum:

Podpis:

Vyplnenú objednávku odošlite na adresu:
Slovenská advokátska komora, Kolárska 4, 813 42 Bratislava
alebo odmailujte na darina.stracinova@sak.sk

Podmienky odberu:

1. Ročné predplatné **63 eur** (vrátane DPH 5 %, balného a poštovného) je za 6 čísel.
2. Objednávka sa nevzťahuje na čísla, ktoré už vyšli pred jej doručením. Predplatné sa v takomto prípade zodpovedajúco zníži.
3. Na základe tejto objednávky Slovenská advokátska komora (SAK) vystaví odberateľovi faktúru na predplatné.
4. Bulletin bude odberateľovi odoslaný až po uhradení predplatného vo fakturovanej výške.
5. Výtlačky budú odosielané na adresu uvedenú na objednávke. Jej zmenu musí odberateľ oznámiť písomne. Za zásielky nedoručené z dôvodu nepresnej adresy SAK neposkytuje náhradu.
6. Odber mimoriadnych čísel, ako aj čísel, ktoré vyšli do dátumu doručenia objednávky, **je možné dohodnúť individuálne.**

Objednávka sa nevzťahuje na advokátov zapísaných v zozname SAK, ktorým je Bulletin doručovaný bezplatne.

Futbalový zápas slovenskej a talianskej právnickej reprezentácie

Dňa 27. marca 2025 sa uskutočnilo benefičné podujatie – moderovaný priateľský futbalový zápas medzi slovenskou a talianskou právnickou reprezentáciou.

Slovenský tím privítal 24-člennú taliansku výpravu, ktorú tvorilo 22 advokátov, 1 advokátsky koncipient a 1 právnik, prevažne z oblasti Neapola. Pre hostí bolo pripravené aj milé prekvapenie – do šatne ich prišiel osobne pozdraviť bývalý kapitán SSC Napoli Marek Hamšík, ktorý zároveň slávnostne rozohral úvodný výkop (**foto vpravo**). Úprimná radosť talianskych kolegov patrila k najkrajším momentom celého podujatia.

Futbalové kvality podujatia podčiarkla aj prítomnosť ďalšej futbalovej legendy – bývalého reprezentanta a advokáta Miloša Gloneka, majstra Česko-Slovenska z roku 1992, ktorý pôsobil aj v talianskej Serie A.

Samotný zápas medzi slovenskou a talianskou právnickou reprezentáciou bol vyrovnaný a napínavý až do posledných sekúnd. Napokon sa skončil tesným výsledkom 1 : 2 v prospech talianskej reprezentácie, keď rozhodujúci gól padol až v poslednej minúte nadstaveného času.

Po zápase pokračovalo stretnutie v priateľskej atmosfére. Talianskych kolegov zaujali nielen tradičné slovenské bryndzové halušky, ale aj sviečková na smotane. S pozitívnymi dojmami zo Slovenska zároveň pozvali našu reprezentáciu na odvetu do Talianska.

Napriek nepriaznivému marcovému počasiu podujatie naplnilo svoj hlavný cieľ – posilniť kolegiálne vzťahy medzi

slovenskými a talianskymi advokátmi a zároveň podporiť dobrú vec. Výťažok zo športového podujatia bol venovaný neziskovej organizácii **ČERVENÝ NOS Clowndoctors**, ktorá pomáha deťom a seniorom v zdravotníckych a sociálnych zariadeniach.

Za účasti partnerov podujatia a Nadácie slovenskej advokácie sa podarilo vyzbierať celkovo 1 020 eur. Úprimne ďakujeme!

Osobitné poďakovanie patrí všetkým, ktorí reprezentovali slovenskú advokáciu na ihrisku:

Advokáti:

Jakub Uhrinčať (manažér reprezentácie),
Vladimír Kordoš, Miloš Glonek, Miroslav Krištof,
Lajos Mészáros, Martin Marinič, Dávid Orbán,
Peter Pukan, Martin Adamčík, Peter Kováč, Jakub Jura,
Miroslav Šperka, Adam Orság, Martin Plocháň,
Mário Mališ, Ján Dolejš, Ján Falis, Lukáš Reguli

Advokátski koncipienti:

Viktor Tóth, Samuel Cvik, Ivan Lomnický

Právnici:

Michal Cimmermann, Patrik Hrbek, Stanislav Bojnanský

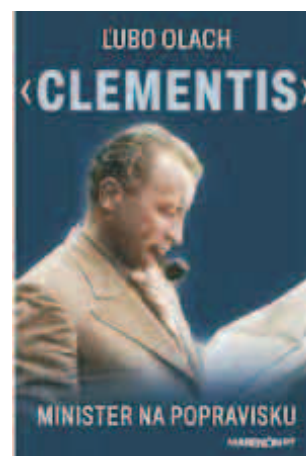
Študent práva:

Matej Vysocký

JUDr. Jakub Uhrinčať, LL.M.
advokát

DO VAŠEJ KNIŽNICE

Minister na popravisku

OLACH, Ľudo: **Clementis. Minister na popravisku.**

Bratislava: Marenčin PT, spol. s r. o., 2025, 288 s. ISBN 978-80-569-1225-6

V uplynulých rokoch sa na náš knižný trh dostalo viacero kníh venovaných životným osudom našich významných advokátov, ktorí sa uplatnili okrem práva aj v iných sférach verejného priestoru. Jedným z nich je aj Vladimír Clementis, ktorého tragický osud naznačuje aj názov monografie publicistu a spisovateľa Ľubomíra Olacha.

Vladimír Clementis sa narodil 20. septembra 1902 v Tisovci do rodiny evanjelického učiteľa. Po maturite na gymnáziu v Skalici v roku 1921 svoje štúdiá nasmeroval na Právnickú fakultu Karlovej univerzity v Prahe, kde už študoval jeho starší brat Miroslav. S neskorším komunistickým advokátom Janom Sekaninom pôsobil v Komunističkej študentskej frakcii (KOSTUFRA). Clementis sám uviedol: „Pre povolanie právnik som sa rozhodol preto, že politika a advokácia sa medzi sebou nebijú. Ba povedal by som, že sa dopĺňujú.“

Po ukončení vysokoškolských štúdií v roku 1925 získal Vladimír Clementis titul doktora práv a od februára 1926 už pracoval ako advokátsky osnovník u advokáta dr. Ondreja Margoča v Lučenci. Ešte v tom istom roku sa presťahoval do Bratislavy, kde sa zamestnal najskôr ako auskultant pri súdnej stolici a od júna 1926 ako osnovník v advokátskej kancelárii dr. Kubu. V roku 1929 si otvoril vlastnú advokátsku kanceláriu. V roku 1931 sa spolu s ďalším bratislavským advokátom

Vojtechom Weichherzom zhostil obhajoby poslanca za KSČ Štefana Majora obžalovaného z organizovania nepovolenej demonštrácie poľnohospodárskych robotníkov v Košútoch. Rok 1935 znamenal pre Clementisa získanie kresla poslanca Národného zhromaždenia zvoleného za KSČ v Liptovskom Sv. Mikuláši.

V pre republiku osudovom roku 1938 sa zdržiaval v Londýne aj Paríži, kde bol prítomný na zasadnutí Svetového združenia pre mier (RUP). Tragické pomníčovské obdobie prinieslo Clementisovi odňatie parlamentného mandátu na základe rozpustenia KSČ vládou v decembri 1938. V predvečer vyhlásenia nezávislosti Slovenska odišiel s manželkou do Prahy, no zakrátko opustil aj Protektorát Čechy a Morava. Jeho ďalšia anabáza viedla cez slovenský Prešov, poľský Krakov, sovietsku Moskvu a švédsky Štokholm až do francúzskeho Paríža. Parížsky pobyt Clementisa sa spája s jeho fatálnym odsúdením Paktu Molotov-Ribbentrop i sovietskeho útoku na Fínsko, ako aj s policajným zatknutím v budove stretávaní sa členov *Maison de culture tchécoslovaque* v októbri 1939. Z internácie sa dostal po prihlásení sa do zahraničnej československej armády vo Francúzsku. Po odchode z Nemcami obsadzovanej krajiny galského kohúta v roku 1940, kedy ho ilegálne vedenie KSČ v Prahe vylúčilo zo strany, pôsobil me-

Publikačná súťaž Bulletinu slovenskej advokácie pre autorov nad 35 rokov

Redakčná rada Bulletinu slovenskej advokácie dáva do pozornosti **novú vekovú kategóriu v Publikačnej súťaži od roku 2026 – nad 35 rokov**, ktorá bude ocenená plakietou na Novoročnom stretnutí právnikov v januári 2027.

Už teraz nám môžete zasielať Vaše články na adresu ondrisova@sak.sk; darina.stracinova@sak.sk. Pokyny pre autorov príspevkov sú v každom čísle Bulletinu slovenskej advokácie.

dzi rebelujúcimi príslušníkmi československej armády internovanými vo Veľkej Británii.

V dôsledku napadnutia Sovietskeho zväzu Treťou ríšou boli všetci internovaní československí vojaci prepustení z britských internačných táborov, Clementis tak začal pracovať v československom vysielaní londýnskeho rozhlasu, od roku 1942 pôsobil aj v Právnej rade teda na quasi najvyššom súde exilovej ČSR. Koncom vojny sa loďou cez Island, Grécko, Rumunsko a Maďarsko vrátil do vlasti, kde zastával post štátneho tajomníka Ministerstva zahraničných vecí (ZAMINI).

Po oslobodení Prahy sa usadil v máji 1945 v Prahe, o dva mesiace neskôr mu bolo prinavrátené aj členstvo v KSČ. Ako vrcholový predstaviteľ diplomacie ČSR sa zúčastnil na parížskej mierovej konferencii v roku 1946, ingeroval výrazne do prípravy mierovej zmluvy s porazeným Maďarskom vrátane získania bratislavského predmostia pre Slovensko. Na domácej pôde sa pritom pripravovalo prevzatie moci komunistami, „Februárové víťazstvo pracujúceho ľudu“ prežil v roku 1948 Clementis spolu s K. Gottwaldom v Prahe. Po smrti Jana Masaryka v marci 1948 sa stal ministrom zahraničných vecí ČSR.

V pofebruárovom období postúpil aj Clementis v stránickej hierarchii, na IX. zjazde štátostrany v máji 1949 ho zvolili do ÚV KSČ. Pamätnou sa stala Clementisova cesta na jesenné zasadnutie OSN v New Yorku, kde už presiakli predtuchy o jeho možnom budúcom zatknutí. Po návrate do vlasti však v atmosfére protijuhoslovenskej hystérie a hľadania zradcov v radoch členov strany bol Clementis z ministerskej pozície v marci 1950 odvolaný. Na IX. zjazde KSS konanom v máji 1950 ho spolu s G. Husákom a L. Novomeským obvinili z buržoázneho nacionalizmu. Vladimír Clementis musel vykonať zdrvivú sebakritiku, odmietnutú predsedom KSS Viliamom Širokým. Obdobne jeho sebakritiku neprijalo už v apríli 1950 Predsedníctvo ÚV KSČ, ktoré v nej videlo „advokátsku“ obhajobu vlastných chýb.

Jeho posledným pracovným pôsobiskom bolo miesto vedúceho oddelenia cenných papierov Štátnej banky v Prahe. V januári 1951 Clementisa zatkli. Od novembra 1952 prebiehal pred Štátnym súdom v Prahe tzv. *Proces s protištátnym sprisahaneckým centrom Rudolfa Slánskeho*, kde bol Vladimír Clementis jedným z obžalovaných. Jeho obhajca v procese JUDr. Šťastný zakončil obhajobu vetou: „Prosím, aby tieto okolnosti podľa zákona našli svoj výraz pri určení trestu.“ Bol mu uložený trest smrti vykonaný 3. decembra 1952, k čiastočnej rehabilitácii V. Clementisa došlo až v roku 1963.

Predkladaná kniha približuje pútavým spôsobom životné osudy praktizujúceho advokáta, spisovateľa aj politika Vladimíra Clementisa, o ktorého osudoch by mala viac vedieť aj súčasná generácia absolventov právnických štúdií. Nepochybne ju možno zaradiť do aktuálne slubne sa rozvíjajúcej plejády životopisných monografií slovenských právnikov, ktorí majú v našich národných dejinách významné miesto.

JUDr. PhDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA

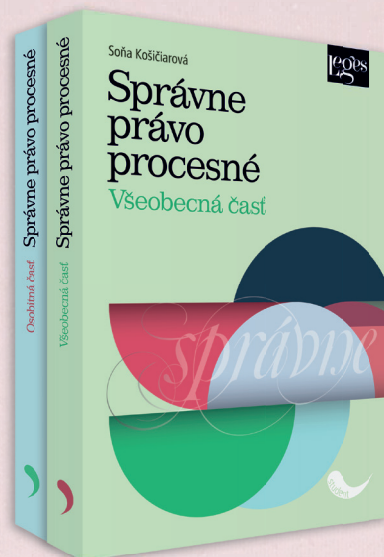
Správne právo procesné.

Všeobecná časť
Soňa Košičiarová

Správne právo procesné.

Osobitná časť
Soňa Košičiarová a kolektív

Vysokoškolské učebnice analyzujú všeobecnú úpravu správneho konania a výkonu rozhodnutia správneho orgánu a vysvetľujú právnu podstatu procesných postupov orgánov verejnej správy.

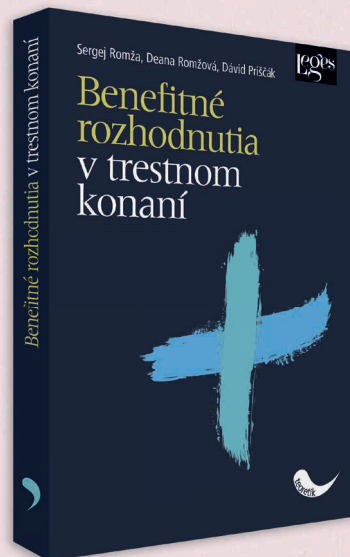

300 stran, 22 € • 264 stran, 19,60 €

Benefitné rozhodnutia v trestnom konaní

Sergej Romža,
Deana Romžová,
Dávid Priščák

Cielom monografie je zvýšiť povedomí o téme benefitných rozhodnutí a zároveň iniciovať širokospektrálnu diskusiu, ktorá by prispela k naplneniu účelu, pre ktorý zákonodarca pristúpil k reglementácii benefitných rozhodnutí v trestnom konaní.

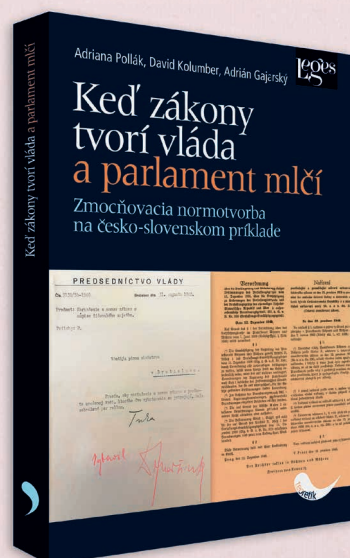

180 stran, 15,90 €

Keď zákony tvorí vláda

Adriana Pollák,
David Kolumber,
Adrián Gajarský

Autorský kolektív skúma fenomén zmocňovacej normotvorby na česko-slovenskom území rokov 1918–1945 ako právny a politický mechanizmus presunu moci z parlamentu na vládu. V tejto dramatickej epizóde ústavných dejín sa výnimočné opatrenia stávali pravidlom.

218 stran, 17,20 €

Predajná cena vychádza z cien stanovených v Kč a konečná cena v EUR bude kalkulovaná podľa kurzu ČNB v deň fakturácie.

Tenisový turnaj *ADVOKÁTI V SIETI* v štvorhre pod záštitou Slovenskej advokátskej komory 39. ročník

19. – 20. júna 2026

HS CENTRUM | www.hsc.sk | Piešťany, Hlboká 92

Štartovné je vo výške 50 eur/osoba.

Prihlásiť sa je potrebné do 12. júna 2026 na info@mularcikpartners.sk.

Organizátor odporúča ubytovanie si zabezpečiť individuálne v **Pension Hellene Relax Club***** v Piešťanoch, Hlboká 98 na www.hellene.sk. Uvedené ubytovanie odporúča z dôvodu jeho bezprostrednej blízkosti k HS CENTRUM (susediaci areál). Pri objednaní ubytovania treba uviesť odkaz na turnaj *Advokáti v sieti*. V HS CENTRUM sa uskutoční slávnostné vyhlásenie výsledkov turnaja a spoločenské posedenie.

PROGRAM

	PIATOK 19. júna 2026
8.30	Prezencia v HS CENTRUM, Hlboká 92, 921 01 Piešťany
9.30 – 18.00	Zápasy, 6 antukových tenisových kurtov
od 19.00	Večera, spoločenské posedenie a vyhodnotenie športových výkonov
	SOBOTA 20. júna 2026
	Individuálny program s možnosťou dohodnúť si dodatočné zápasy

Publikačná súťaž Bulletinu slovenskej advokácie na rok 2026 pre mladých autorov do 35 rokov

Redakčná rada *Bulletinu slovenskej advokácie*
v spolupráci s Predsedníctvom Slovenskej advokátskej komory

**vyhlásila XXV. ročník
publikačnej súťaže Bulletinu slovenskej advokácie**

pre študentov právnických fakúlt, advokátskych koncipientov
a mladých advokátov **do 35 rokov.**

Konkrétnu **tému si účastníci súťaže zvolia** sami. Podmienkou je aktuálnosť témy z teórie alebo praxe slovenského, európskeho alebo medzinárodného práva. Súťažný príspevok nesmie mať popisný charakter.

Príspevky v rozsahu maximálne 34 000 znakov (vrátane medzier, literatúry, CV aj textu pod čiarou) treba poslať e-mailom na adresu ondrisova@sak.sk alebo darina.stracinova@sak.sk.

Článok bude zaradený do súťaže v tom roku, v ktorom bude publikovaný. **Ak bude odsúhlasený na prelome rokov, bude automaticky zaradený do súťaže v roku 2027.**

Porota zložená z členov redakčnej rady *Bulletinu slovenskej advokácie* publikované príspevky vyhodnotí do konca decembra 2026. Pre autorov sú pripravené finančné ceny, porota má právo cenu neudeliť, resp. zvýšiť odmenu. Ceny prvým trom autorom budú odovzdané na tradičnom Novoročnom stretnutí právnikov v januári 2027.

Priestory unikátne ako váš servis klientom

Silné mená v advokácii si zaslúžia reprezentatívne kancelárie v architektonicky oceňovanej budove v centre Bratislavy.

Kancelárie
od 200 m² do 800 m²
Leasing Manager:
+421 917 459 423

UNIQ.
STAROMESTSKÁ

Certifikát LEED GOLD
Stavba roka 2017
Designed by Bogle Architects
www.uniqcresco.sk

CRESCO
REAL ESTATE

Publikačná a edičná činnosť Slovenskej advokátskej komory

Advokátske komory na Slovensku v rokoch 1875 – 1949

Gajdošová, M. – Hellenbart, V. – Kerecman, P. – Ďuriška, Z. – Kušnír, J.

Autori sa podujali ponúknuť obraz o vývoji organizácie samosprávnych komôr na našom území od ich počiatkov v roku 1875 až po prerušenie v roku 1948. Vývoj advokátskych komôr prechádzal niekoľkými obdobiami, ktoré boli prirodzene ovplyvnené aj štátoprávnym vývojom. Tieto obdobia autori zoradili chronologicky a za míľniky zvolili významné zmeny v živote advokátskych komôr. Vzhľadom na nedostatok literatúry v tejto oblasti museli autori uskutočniť podrobný výskum a vo svojej práci čerpať predovšetkým z archívnych dokumentov. Výpravná kniha patrí medzi významné právo-historické diela a je najmä obohatením poznania dejín slovenskej advokácie.

Bratislava: VEDA, Slovenská advokátska komora, 2018

formát 21,5 × 30 cm, 766 strán, pevná väzba

ISBN 978-80-224164-1-2

Cena: 24,- €

+ poštovné

Organizácia advokácie na Slovensku v rokoch 1948 – 1989

Manik, R.

Monografia sa podrobne zaoberá obdobím po nástupe komunistického režimu, ktoré bolo spojené s perzekúciou advokátov, a približuje čitateľom budovateľské obdobie slovenskej štátnosti v tejto turbulentnej dobe. Po februári 1948 prešla organizácia advokácie na Slovensku zásadnou transformáciou, ktorej cieľom bolo zbaviť ju „buržoázneho charakteru“ a podriadit ju komunistickému režimu. Advokátska samospráva bola zrušená a nahradená prísne centralizovanou, štátom riadenou štruktúrou. Toto obdobie je často označované ako „doba temna v advokácii na Slovensku“.

Bratislava: Slovenská advokátska komora, 2020

formát 21,5 × 30 cm, 288 strán, pevná väzba

ISBN 978-80-99913-02-9

Cena: 20,- €

+ poštovné

Slovenská advokátska komora v rokoch 1990 – 2020

Kerecman, P. a kol.

Myšlienka spracovať pri príležitosti 30. výročia slobodnej advokácie na Slovensku takúto publikáciu oslovila vtedajšie Predsedníctvo SAK. Cieľom bolo predovšetkým priblížiť čitateľovi udalosti spred 30 rokov – okolnosti prijatia zákona o advokácii v r. 1990, následný vznik komory, budovanie jej základov a samotný priebeh odštátnenia advokácie. Pre dnešných mladých advokátov je to už len história, pre spoluautorov knihy to bol život. Úvodné kapitoly sú doplnené krátkymi spomienkami advokátov na prelomové obdobie a niektorými dokumentmi – dobovými listinami. Kniha predstavuje aj funkcionárov SAK, ktorí sa zaslúžili o jej vznik, vybudovanie jej základov, ale aj tých, ktorí v ich práci pokračovali.

Bratislava: Slovenská advokátska komora, 2020

formát 21,5 × 30 cm, 504 strán, pevná väzba,

ISBN 978-80-99913-03-6

Cena: 25,- €

+ poštovné

História advokácie na Slovensku

Kerecman, P. – Manik, R.

Publikácia je výsledkom vzácného autorského počinu, ktorý mapuje časť histórie advokácie na Slovensku. Jeho význam umocňuje dnešná doba, v ktorej sa mnohí ľudia dívajú viac pred seba ako za seba a majú pocit, že veci minulé sa ich netýkajú. Opak je pravdou... Každý, kto chce vykonávať svoje povolanie dobre, mal by najprv poznať jeho korene, filozofiu, ktorá podčiarkovala jeho dejinný vývoj, jeho meniacu sa tvár v čase a priestore pod vplyvom rôznych okolností, a predovšetkým základné princípy, ktoré napriek spoločenským, politickým a historickým pohybom ostávajú nemenné.

Bratislava: Eurokódex, 2011

formát 16 × 23 cm, 656 strán, pevná väzba

ISBN 978-80-894473-3-6

Cena: 23,- €

+ poštovné

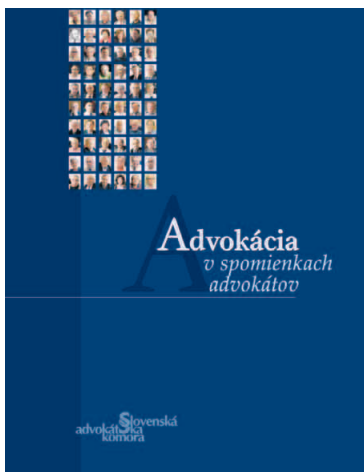
Získajte všetky
3 knihy spolu
za zvýhodnenú
cenu

59,- €

+ poštovné

Publikačná a edičná činnosť Slovenskej advokátskej komory

Advokácia v spomienkach advokátov

Výpravná, viac ako tristostranová publikácia vznikla na podnet Slovenskej advokátskej komory. Zhromaždiť spomienky advokátov z celého Slovenska má totiž nepochybne význam nielen v záujme pripomínania si tradície povolania, ale aj osobností, ktoré ich budovali. Formou rozhovorov mapuje dianie v advokácii v časovom horizonte od začiatku 70. rokov minulého storočia až po rok 2013. Známi slovenskí novinári sa zhovárali s významnými slovenskými advokátmi súčasnosti i nedávnej minulosti. Kniha je zároveň odkazom mladšej generácii advokátov, aby svoje povolanie vykonávala s vedomím zodpovednosti tých, ktorí preberajúci štafetu desaťročí.

Bratislava: Slovenská advokátska komora, 2013

formát 24 × 31 cm, 304 strán, pevná väzba

ISBN 978-80-971218-1-5

Cena: **10,- €**
+ poštovné

Anton Blaha – pocta advokátovi

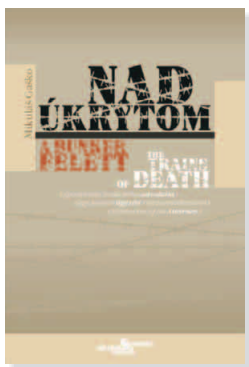
Chrenková, M. – Kerecman, P. – Ondrišová, N. (eds.)

JUDr. Anton Blaha, advokát, spisovateľ a publicista, bol prvým predsedom Slovenskej advokátskej komory ako novokonštituovanej stavovskej organizácie po novembri 1989. Zaslúžil sa o vybudovanie Domu právnych služieb, ktorý sa neskôr stal sídlom komory. Významne prispel aj k prijatiu zákona o advokácii v roku 1990, ktorým sa na Slovensku obnovila advokácia ako slobodné povolanie. Kniha vyšla pri príležitosti osemdesiatin Antona Blahu. Okrem pozdravov a spomienok kolegov, spolupracovníkov, priateľov, osobností kultúry i športu obsahuje aj ukážky z publikačnej činnosti Antona Blahu.

Bratislava: Slovenská advokátska komora, 2014

formát 16,5 × 24 cm, 206 strán, pevná väzba

**UŽ NIE JE
K DISPOZÍCII**

Nad úkrytom – A bunker felett – The Trains of Death

Gaško, M.

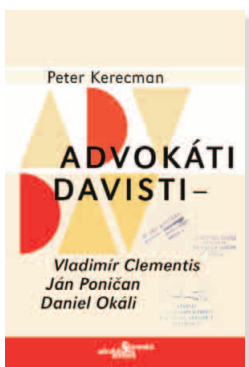
Advokát JUDr. Mikuláš Gaško (1906 – 1983) sa v knihe vracia do čias druhej svetovej vojny a popisuje svoju advokátsku činnosť a deportácie židovského obyvateľstva z Košíc a Maďarska. Dielo mapuje mimoriadne náročné, až „temné“ obdobie advokácie, keď po viedenskej arbitráži veľká časť územia Československa – vrátane Košíc – pripadla horthyovskému Maďarsku. Trojjazyčná publikácia je doplnená poznámkami z pera doc. Ing. Tomáša Langa, PhD. a úvodnou štúdiou s názvom *Košická advokácia v časoch Dr. Mikuláša Gaška* od JUDr. Petra Kerecmana, PhD.

Bratislava: Slovenská advokátska komora, 2014

formát 16 × 23,5 cm, 208 strán, brož.

ISBN 978-80-971218-2-2

**UŽ NIE JE
K DISPOZÍCII**

Advokáti Davisti – Vladimír Clementis, Ján Poničan, Daniel Okáli

Kerecman, P.

Slovenská advokátska komora vydala v rámci svojej edičnej činnosti zameranej na významné osobnosti slovenského kultúrneho života z radov advokátov knihu JUDr. Petra Kerecmana, autora, ktorý už niekoľko rokov mapuje históriu slovenskej advokácie. Rozsiahla publikácia s bohatým obrazovým materiálom „minucióznym spôsobom predstavuje činnosť Davistov na pozadí ich právnickej profesie. Okrem ich profesionálneho pôsobenia si všíma aj ich privátny život, čo celú publikáciu informačne obohacuje a ponúka viaceré vysvetlenia“. (Karol Csiba, *Ústav slovenskej literatúry, SAV*)

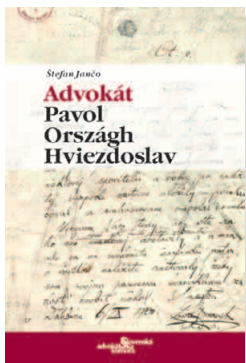
Bratislava: Slovenská advokátska komora, 2017

formát 16 × 23,5 cm, 462 strán, brož.

ISBN 978-80-971218-8-4

**UŽ NIE JE
K DISPOZÍCII**

Publikačná a edičná činnosť Slovenskej advokátskej komory

Advokát Pavol Országh Hviezdoslav

Jančo, Š.

Hviezdoslav je vnímaný ako jeden z najväčších slovenských poetov, málokto však vie viac o jeho civilnom povolání. Právnické spisy Pavla Országha, uložené v Oravskom múzeu, zaujali v druhej polovici 20. storočia advokáta Štefana Janča. Rukopisný materiál z jeho výskumu (datovaný r. 1980) je uložený v Archíve literatúry a umenia v Martine a o niekoľko desaťročí ho objavil JUDr. Peter Kerecman, PhD., ktorý sa venuje histórii advokácie. Vďaka nemu a Slovenskej advokátskej komore vyšla v roku 2013 práca Štefana Janča knižne. Nešlo o voľnopredajný titul, preto Oravské múzeum v spolupráci so SAK v roku 2017 pripravilo druhé vydanie tejto zaujímavej publikácie, ktorá je dostupná pre širokú verejnosť.

Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, 2018

formát 16 × 23,5 cm, 168 s., pevná väz.

ISBN 978-80-895641-7-0

ZADARMO

+ poštovné

Advokát Janko Jesenský – spisovateľ a legionár

Kerecman, P.

Pri príležitosti 140. výročia narodenia Janka Jesenského Slovenská advokátska komora v spolupráci s Univerzitnou knižnicou v Bratislave vydala knihu, ktorá predstavuje Janka Jesenského nielen ako advokáta a spisovateľa, ale aj jeho menej známu dráhu čs. legionára za 1. svetovej vojny. Publikácia obsahuje aj niektoré jeho poviedky, v ktorých vystupujú advokáti, a úryvky z jeho najznámejšieho románu Demokrati, v ktorom si advokáti našli tiež svoje miesto. Dokresľuje to autentickosť literárnej činnosti Janka Jesenského, pokiaľ sa týka advokácie.

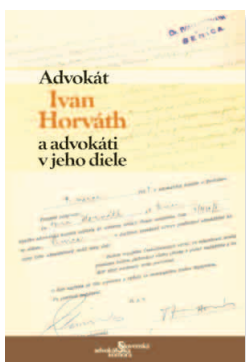
Bratislava: Slovenská advokátska komora v spolupráci s Univerzitnou knižnicou Bratislava, 2014

formát 16 × 23,5 cm, 136 strán, brož.

ISBN 978-80-971218-4-6

ZADARMO

+ poštovné

Advokát Ivan Horváth a advokáti v jeho diele

Kerecman, P.

Ivan Horváth, priekopník modernej slovenskej prózy, patrí spolu s Hviezdoslavom, Jesenským, Vajanským, Okálím či Poničanom k tým spisovateľom, ktorí boli povoláním advokáti. V advokácii pôsobil dvanásť rokov. Výnimočný je i tým, že v jeho dielach je advokát často hlavnou postavou. Pri príležitosti 110. výročia jeho narodenia Slovenská advokátska komora vydala publikáciu venovanú Ivanovi Horváthovi, jeho osudu a tvorbe.

Bratislava: Slovenská advokátska komora, 2012

formát 16 × 23,5 cm, 122 strán, brož.

ISBN 978-80-971218-5-3

ZADARMO

+ poštovné

Prvé ženy v slovenskej advokácii

Gajdošová, M. – Kerecman, P.

Dnes je v advokácii približne rovnako veľa mužov ako žien, no pred 150 rokmi bolo slovo advokátka neznáme. Na našom území sa stalo realitou až po vzniku Československa. Čo ženy do advokácie priviedlo, ako vykonávali osnovnícku a advokátsku prax, ako sa im viedlo, ako a prečo sa menili ich počty? Ako to zmenilo advokáciu? Autori svoje skúmanie časovo ohraničili vznikom ČSR a rokom 1945 (s krátkym presahom). Kniha zaplňa medzeru v slovenskej literatúre o postavení ženy v rámci advokácie a sociálnych okolností v prvej polovici 20. storočia. Text obohacujú obrazové prílohy, ktoré dovoľujú nahliadnuť do atmosféry sledovanej doby.

Bratislava: VEDA, Slovenská advokátska komora, 2015

formát 17 × 24 cm, 320 strán, pevná väzba

ISBN 978-80-224143-0-2

Cena: **9,- €**

+ poštovné

Publikačná a edičná činnosť Slovenskej advokátskej komory

Advokát Ján Eugen Kováč – nekorunovaný kráľ Justičného paláca

Kerecman, P. – Havlát, J.

V rámci edície, v ktorej SAK predstavuje významné osobnosti advokácie, vyšla kniha o JUDr. Jánovi Eugenovi Kováčovi (1923 – 1999). V podnázve je označený za nekorunovaného kráľa Justičného paláca – v zmysle „... priameho chlapa, legendy slovenskej advokácie, uznávanej osobnosti...“ (s. 7) v ľudskej i profesijnej rovine. Publikácia ponúka pohľady na kariéru, charakter, prácu a súkromie očami kolegov – advokátov, sudcov i syna. Biografia je spracovaná komplexne v kontexte doby, odborného i kariérneho rastu, so zhodnotením advokátskej činnosti Jána Eugena Kováča v jednotlivých obdobiach až do čias slobodnej advokácie.

Bratislava: Slovenská advokátska komora, 2015

formát 16 × 23,5 cm, 86 strán, brož.

ISBN 978-80-971218-6-0

Cena: 5,- €

+ poštovné

Advokát Vojtech „Tatenko“ Rampášek – nestor slovenskej advokácie

Rampášek, M.

Kniha zo série publikácií, ktoré SAK venuje osobnostiam slovenského kultúrneho života z radov advokátov, tentoraz o bratislavskom advokátovi JUDr. Vojtechovi Rampášekovi z pera jeho vnuka, menovca a advokáta. Publikácia podrobne mapuje život Vojtecha Rampášeka v tesnej väzbe na vývoj v spoločnosti a právnú úpravu výkonu advokácie. Práve zasadenie profesionálnej dráhy JUDr. Rampášeka do tohto kontextu je osobitne dôležité, pretože je zachytený pomerne dlhý a rôznorodý časový úsek 57 rokov histórie advokácie – od obdobia československej advokácie z konca 30. rokov až po znovuzrodenie slobodnej advokácie po roku 1990.

Bratislava: Slovenská advokátska komora, 2017

formát 16,5 × 24 cm, 112 strán, pevná väzba

ISBN 978-80-971218-9-1

Cena: 5,- €

+ poštovné

Ladislav Čendula: Mojich šesť desaťročí v banskobystrickej advokácii

Habočík, J.

Spomienky Ladislava Čendulu na vlastný život a prácu advokáta sú zároveň spomienkami na život advokácie v Banskej Bystrici v rokoch 1953 – 2010. Spomína si tak aj na ďalších významných advokátov regiónu, ktorí si zaslúžia, aby si ich dnešná advokácia pamätala. Kniha zachytáva históriu advokácie najmä v období činnosti advokátskych poradní a krajských združení advokátov, vďaka čomu je cenným zdrojom informácií o tejto etape vývoja advokácie napríklad pre dnešných advokátskych koncipientov. Publikácia vznikla v spolupráci s banskobystrickým novinárom Jozefom Habočíkom, ktorý s pomocou syna Ladislava Čendulu spomienky spracoval.

Bratislava: Slovenská advokátska komora, 2018

formát 16 × 23,5 cm, 118 strán, brož.

ISBN 978-80-999130-0-5

Cena: 5,- €

+ poštovné

Povedky o advokátoch a spravodlivosti

Kuzmíková, J. – Kerecman, P. (Eds.)

Kniha prináša 23 poviedok o advokátoch a spravodlivosti z pera slovenských spisovateľov Jesenského, Gašpara, Urbana, Čajaka, Tajovského, Nádaši-Jégeho, Martiša, Maršalla-Petrovského, Jilemnického, Poničana a Horvátha. Autori v nich ukazujú prácu advokáta, vyzdvihujú význam čestnosti a obetavosti advokáta pre naplnenie jeho poslania. Advokátov v týchto poviedkach stretávame pred súdom, v ich súkromí, v situáciách, keď pomáhajú svojim klientom, ale aj ako ľudí až príliš tvrdých k svojim zamestnancom, či klientom. Ukazujú čitateľovi, akým by advokát mal byť a akým nesmie byť. To všetko na pozadí hľadania spravodlivosti v konkrétnom prípade.

Bratislava: Slovenská advokátska komora, 2021

formát 16,5 × 24 cm, 334 strán, pevná väzba

ISBN 978-80-999130-6-7

Cena: 8,- €

+ poštovné

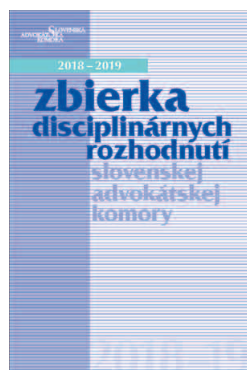
Publikačná a edičná činnosť Slovenskej advokátskej komory

Zbierka disciplinárnych rozhodnutí
Slovenskej advokátskej komory
2007 – 2011

Slovenská advokátska komora, 2012
formát 16,5 × 24 cm, 304 s.
pevná väzba
ISBN 978-80-971064-4-7

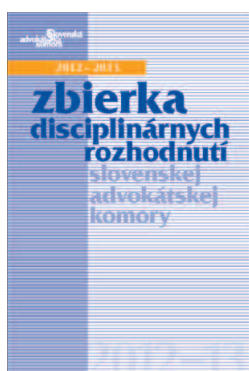
ZADARMO
+ poštovné

Zbierka disciplinárnych rozhodnutí
Slovenskej advokátskej komory
2018 – 2019

Slovenská advokátska komora, 2021
formát 16,5 × 24 cm, 384 s.
pevná väzba
ISBN 978-80-99913-05-0

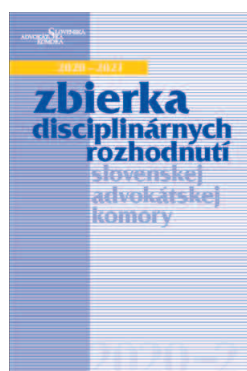
ZADARMO
+ poštovné

Zbierka disciplinárnych rozhodnutí
Slovenskej advokátskej komory
2012 – 2013

Slovenská advokátska komora, 2014
formát 16,5 × 24 cm, 320 s.
pevná väzba
ISBN 978-80-971218-3-9

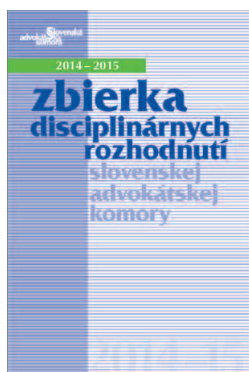
ZADARMO
+ poštovné

Zbierka disciplinárnych rozhodnutí
Slovenskej advokátskej komory
2020 – 2021

Slovenská advokátska komora, 2022
formát 16,5 × 24 cm, 286 s.
pevná väzba

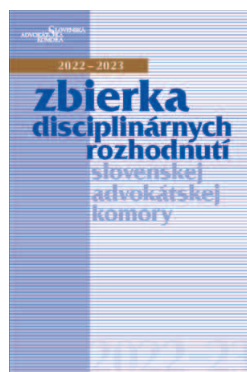
ZADARMO
+ poštovné

Zbierka disciplinárnych rozhodnutí
Slovenskej advokátskej komory
2014 – 2015

Slovenská advokátska komora, 2017
formát 16,5 × 24 cm, 374 s.
pevná väzba
ISBN 978-80-971218-7-7

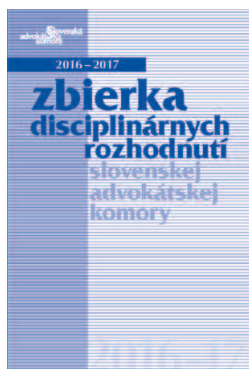
ZADARMO
+ poštovné

Zbierka disciplinárnych rozhodnutí
Slovenskej advokátskej komory
2022 – 2023

Slovenská advokátska komora, 2024
formát 16,5 × 24 cm, 160 s.
pevná väzba
ISBN 978-80-99913-08-1

ZADARMO
+ poštovné

Zbierka disciplinárnych rozhodnutí
Slovenskej advokátskej komory
2016 – 2017

Slovenská advokátska komora, 2019
formát 16,5 × 24 cm, 368 s.
pevná väzba
ISBN 978-80-99913-01-2

ZADARMO
+ poštovné

Publikácie Slovenskej advokátskej komory – **objednávkový formulár**

Priezvisko, meno, titul / Názov spoločnosti:

Adresa / Sídlo:

IČO:

DIČ:

IČ DPH:

e-mail:

telefonický kontakt:

Doručovacia adresa (iba ak je iná ako fakturačná adresa):

ZÁVÄZNE SI OBJEDNÁVAM NASLEDUJÚCE TITULY (uved'te počet kusov)

Cena vrátane DPH
bez poštovného

	Cena vrátane DPH bez poštovného	
Advokátske komory na Slovensku v rokoch 1875 – 1949 (1. diel trilógie)	24,-	ks
Organizácia advokácie na Slovensku v rokoch 1948 – 1989 (2. diel trilógie)	20,-	ks
Slovenská advokátska komora v rokoch 1990 – 2020 (3. diel trilógie)	25,-	ks
Trilógia o histórii advokácie (1., 2., 3. diel spolu) – ZVÝHODNENÁ CENA	59,-	ks
História advokácie na Slovensku	23,-	ks
Advokácia v spomienkach advokátov	10,-	ks
Advokát Pavol Országh Hviezdoslav	ZADARMO	ks
Advokát Janko Jesenský: spisovateľ a legionár	ZADARMO	ks
Advokát Ivan Horváth a advokáti v jeho diele	ZADARMO	ks
Prvé ženy v Slovenskej advokácii	9,-	ks
Advokát Ján Eugen Kováč	5,-	ks
Advokát Vojtech „Tatenko“ Rampášek	5,-	ks
Ladislav Čendula: mojich šesť desaťročí v banskobystrickej advokácii	5,-	ks
Poviedky o advokátoch a spravodlivosti	8,-	ks
Zbierka disciplinárnych rozhodnutí Slovenskej advokátskej komory 2007 – 2011	ZADARMO	ks
Zbierka disciplinárnych rozhodnutí Slovenskej advokátskej komory 2012 – 2013	ZADARMO	ks
Zbierka disciplinárnych rozhodnutí Slovenskej advokátskej komory 2014 – 2015	ZADARMO	ks
Zbierka disciplinárnych rozhodnutí Slovenskej advokátskej komory 2016 – 2017	ZADARMO	ks
Zbierka disciplinárnych rozhodnutí Slovenskej advokátskej komory 2018 – 2019	ZADARMO	ks
Zbierka disciplinárnych rozhodnutí Slovenskej advokátskej komory 2020 – 2021	ZADARMO	ks
Zbierka disciplinárnych rozhodnutí Slovenskej advokátskej komory 2022 – 2023	ZADARMO	ks

Spôsob doručenia (zaškrtnite jednu z možností):

poštou

osobne v podateľni SAK (bezplatné)

V prípade doručenia poštou účtujeme k celkovej cene za knihy poštovné podľa aktuálneho sadzovníka Slovenskej pošty.

Vyplnenú a podpísanú objednávku pošlite e-mailom: **podatelna@sak.sk**.

Na Vašu e-mailovú adresu uvedenú v objednávke pošleme faktúru za objednané tituly, prípadne poštovné.

Pri úhrade uved'te ako **variabilný symbol číslo faktúry**. Po prijatí platby Vám budú knihy odoslané poštou.

Ak ste si zvolili bezplatné prevzatie v podateľni SAK (Kolárska 4, Bratislava),

po prijatí platby Vám na e-mail pošleme informáciu, kedy bude Vaša objednávka pripravená na prevzatie.

Vybavuje podateľňa SAK, tel.: (02) 204 227 14

Dátum:

Podpis, pečiatka:

Pokyny pre autorov príspevkov

1. Rukopis treba zasláť do redakcie (ondrisova@sak.sk) v elektronickej podobe (Word). V správe treba uviesť meno a priezvisko autora (autorov) vrátane akademických a vedecko-pedagogických titulov.
2. **Odborný a vedecký článok svojím obsahom musí byť prínosom k riešeniu aktuálnych problémov právnej vedy a praxe. Príspevok nesmie byť publikovaný v inom periodiku.**
3. Titulok príspevku (aj v anglickom jazyku) má byť krátky, vecný, výstižný. Text je vhodné členiť medzitulkami. K textu je potrebné pripojiť abstrakt (v rozsahu do 600 znakov vrátane medzier), v ktorom autor zhrnie problém a svoje závery, ako aj kľúčové slová (3 až 5) v slovenskom a anglickom jazyku.
4. Autor uvedie **stručnú informáciu o svojom aktuálnom odbornom pôsobení** (CV) v rozsahu do 500 znakov vrátane medzier. Pripojí tiež **fotografiu s rozmermi minimálne 290 × 343 pixelov**.
5. **Maximálny odporúčaný rozsah odborného a vedeckého článku je 34 000 znakov vrátane medzier.** K článku treba pripojiť zoznam použitej literatúry (bibliografia) v abecednom usporiadaní. Rozsah poznámok pod čiarou k článku nesmie prekročiť 25 % rozsahu textu. **Maximálny odporúčaný rozsah recenzie, poznámky, správy z podujatia, úvahy na aktuálnu tému a pod. je 4 500 znakov vrátane medzier.** K recenzii je potrebné dodať sken obálky knihy, pričom od jej vydania by mal uplynúť **maximálne 1 rok**.
6. **Autor je povinný riadne označovať citované alebo parafrázované zdroje použité pri písaní príspevku vo forme poznámky pod čiarou.** Poznámky v texte sa označujú číslom bez zátvorky a bez bodky. Pri citovaní treba uvádzať bibliografické údaje podľa nasledovnej schémy:

Priezvisko1, M. Priezvisko2, M.: Názov diela. Prípadný podtitul.
Miesto vydania: Vydavateľ, ROK, s. XY

Priezvisko1, M. Priezvisko2, M.: Názov článku.
Online. Dostupné na: URL/URI. [Dátum zobrazenia].
7. Ak autor použil pri písaní príspevku **nástroje umelej inteligencie [UI]**, netreba ich citovať ani uvádzať v texte, len ak bol nástroj UI použitý výlučne na formálnu úpravu textu. Použitie UI na preklad textu je potrebné v poznámke označiť zdrojom pôvodného textu podľa citačnej normy (pozri vyššie) a informáciou „*Preložené nástrojom [NÁZOV NÁSTROJA].*“ Pri použití nástrojov UI pri tvorbe príspevku je potrebné na záver príspevku uviesť do poznámky pod čiarou informáciu „*Pri príprave tohto príspevku boli použité nástroje UI [ZOZNAM NÁSTROJOV] na účel [DÔVOD]. Za správnosť výslednej podoby textu zodpovedá autor/autorka.*“ V prípade citovania alebo parafrázovania výstupov UI treba uviesť bibliografický odkaz v štruktúre [UI Názov dodaný autorom textu], rok, Online. In: NÁZOV SLUŽBY. Verzia. Dostupné na: Služba/Distribútor. URL/URI. Dátum zobrazenia. Poznámka. (Poznámka v tomto prípade obsahuje informáciu, na akú činnosť bola UI použitá/zadanie).
8. **Všetky odborné príspevky sú povinne recenzované.** Recenzentov určuje redakčná rada v počte zodpovedajúcom povahe príspevku. Vedecký príspevok posudzujú vždy najmenej dvaja recenzenti. Posudzovatelia **postupujú objektívne a nestranne na základe vopred stanovených hodnotiacich kritérií.**
9. Recenzné konanie sa riadi princípmi **anonymného, objektívneho posudzovania** príspevkov, rešpektu k názorom autorov a takej pomoci autorom, ktorá umožní publikovanie príspevkov po ich úprave, prepracovaní alebo doplnení.
10. Recenzenti predložia recenzné posudky redakčnej rade v lehote, ktorá zodpovedá zložitosti posudzovaného textu, alebo v rovnakej lehote navrhnú jeho úpravu, prepracovanie alebo doplnenie.
11. Požiadavky na úpravu, prepracovanie alebo doplnenie príspevku sa autorom zasielajú výlučne v mene redakčnej rady. Po úprave redakčná rada posúdi, do akej miery autor splnil určené požiadavky a podľa výsledku rozhodne o prijatí príspevku na publikovanie alebo o jeho odmietnutí. Vyhradzuje si tiež právo uverejniť svoj kolektívny názor k publikovanému príspevku.
12. **Uverejnené príspevky sú honorované.** O výške autorského honoráru rozhoduje redakčná rada na základe výsledkov recenzného konania.
13. Redakcia si po schválení príspevku vyhradzuje právo vykonať v rukopise potrebné stylistické, jazykové a technické úpravy. Pred publikovaním dostane autor svoj príspevok na odsúhlasenie redakčných zásahov a na prípadné doplnenie a aktualizáciu. Autorizovaný príspevok sa uverejní bez ďalších redakčných zásahov.
14. Príspevok bude uverejnený na základe písomného súhlasu autora na osobitnom redakčnom formulári *Návratka*.

Autorská licencia

Zaslaný rukopis je slovesným autorským dielom osoby, ktorá ho vytvorila („autor“). Osoba, ktorá rukopis do redakcie zaslala, ubezpečuje vydavateľa, že je autorom zaslaného rukopisu, respektíve je nositeľom práv, ktoré ju podľa platných právnych predpisov oprávňujú udeliť vydavateľovi súhlas na použitie diela v nižšie uvedenom rozsahu a/alebo autor v danom prípade koná v mene a na účet svojho zamestnávateľa.

Autor zaslaním rukopisu vydavateľovi udeľuje vydavateľovi súhlas použiť rukopis („licencia“), a to na všetky spôsoby jeho použitia známe k momentu jeho zaslania redakcii (najmä § 19 ods. 4 zákona č. 185/2015 Z. z. v platnom znení, autorský zákon) a bez vecného alebo územného obmedzenia licencie a po dobu trvania majetkových práv k takémuto predmetu ochrany (§ 32 autorského zákona).

Autor poskytuje vydavateľovi licenciu bezodplatne a ako nevýhradnú. Vydavateľ je oprávnený udeliť súhlas tretej osobe na použitie rukopisu v rozsahu udelenej licencie („sublicencia“).

Vydavateľ aj autor sú oprávnení požiadať druhú stranu o vydanie písomného potvrdenia o uzavretí licenčnej zmluvy podľa § 65 ods. 4 autorského zákona. Ak strana toto právo neuplatní v lehote 15 dní od uzavretia licenčnej zmluvy, nárok na vydanie tohto potvrdenia zaniká. Ak právo uplatnené bolo a strana potvrdenia nevydá do 15 dní od doručenia žiadosti na vydanie potvrdenia, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo. Vydavateľ a autor sa zároveň dohodli, že autor nie je oprávnený udelenú licenciu jednostranne vypovedať alebo od licencie odstúpiť.

Author Guidelines

1. Submit your manuscript to the publisher in MS Word file format by e-mail (ondrisova@sak.sk). As the author(s), provide your first name(s) and last name(s) including academic degrees, titles or any other academic ranks.
2. **Your research article must in terms of its contents contribute to solving current issues in legal theory and practice. The article cannot have been previously published in any other journal.**
3. Publication title (also in English) should be concise and informative. It is recommended to divide the text into sections and subsections with subheadings. A concise abstract is required (maximum of 600 characters including spaces) that briefly summarizes the problem and the author's/authors' conclusions as well as keywords (3 – 5) both in Slovak and in English.
4. As the author, **briefly inform of your current academic work (CV)** (maximum of 500 characters including spaces). Also provide your **photograph using a resolution of at least 290 × 343 pixels**.
5. **The maximum recommended length of the research article is 34 000 characters** including spaces. The article must include a list of references (bibliography) in alphabetical order. There is a footnote limit; footnotes shall not exceed 25 % of the text length. **The maximum recommended length of a book review, commentary, event report, reflection on a current topic or current trend etc. is 4 500 characters** including spaces. A scan of the book cover must be provided with a book review on condition that **no more than one year** has passed since the book was published.
6. **The author is required to properly cite or paraphrase sources used while writing the article in the form of footnotes.** Notes in the text should be assigned sequential numbers without parentheses or periods. When citing, bibliographic data should be provided in the following format:

Last Name1, M. Last Name2, M.: Work Title. Or Subtitle.
Place of Issue: Publisher, YEAR, p. XY.

Last Name1, M. Last Name2, M.: Publication Title. Online.
Available on: URL/URI. [Date accessed].
7. If the author used any **artificial intelligence tools [AI]** when writing the article, there is no need to cite or mention them in the text if the AI tool was used exclusively for formal text editing. The use of AI for the text translation must be indicated in a note with the source of the original text according to the citation norm (see above) and with the information "*Translated by [TOOL SPECIFICATION].*"
When using AI tools to write the article, it is necessary to include the following information in a footnote at the end of the article: "*AI tools [LIST OF TOOLS] were used to write this article for the purposes of [REASON]. The author is responsible for the accuracy of the final text.*"
When citing or paraphrasing AI outputs, a bibliographic reference must be provided in the following format: *[AI Title provided by the author of the text], Year, Online. In: SERVICE NAME. Version. Available on: Service/Distributor. URL/URI. Date accessed. Note.* (In this case, the note shall include information what activity AI was used for/assignment.)
8. **All articles must be peer-reviewed.** Peer-reviewers are appointed by the Reviewing Committee; their number shall depend on the nature of the article, however, there shall always be at least two peer-reviewers to evaluate and validate each article. Peer-reviewers **act objectively and impartially on the basis of pre-defined evaluation criteria.**
9. The peer-review process strictly follows the principles of **anonymous, objective evaluation and validation** of articles, respect for the authors' opinions and such assistance to the authors that will enable the publication of articles after their revision, modification or after adding missing information or content.
10. Peer-reviewers shall submit their peer-reviews to the Reviewing Committee within a period of time corresponding to the complexity of the text under review, or they shall within the same period of time propose revision or modification of the text or any information or content to be added to the original text.
11. Requests for modification, rewriting or for adding any missing information or content shall be sent to the authors exclusively on behalf of the Reviewing Committee. The Reviewing Committee will then evaluate to what extent the author has met the specified requirements and, based on the result, it will decide whether to accept the article for publication or reject it. It also reserves the right to publish its collective opinion on the published article.
12. **The authors whose articles were published will be remunerated.** The body that decides about the amount of the author's remuneration is the Reviewing Committee on the basis of the results of the peer-review process.
13. Once the article is approved for publication purposes the Editorial Board reserves the right to edit and proofread the manuscript and make necessary stylistic, language and technical corrections. Just before publication, the author will receive his/her article to approve editorial changes and to add any missing information or content or update the article. Once approved by the author, the article will be published without any subsequent proofreading or editorial changes.
14. Articles are published on the basis of the authors' written consent given in a separate *Proof Correction Form*.

Author's Licence

The manuscript is the verbal work of the person who created it (the "author"). The person who submitted the manuscript to the Editorial Board assures the publisher that he/she is the author of the manuscript or that he/she holds the rights which under applicable legal rules authorise him/her to give his/her consent to the publisher to use the article to the extent specified below and/or that the author is acting on behalf of and for the account of his/her employer in the respective case.

By sending the manuscript to the publisher, the author gives his/her consent to the publisher to use the manuscript (the "licence") in all ways known at the time of its submission to the Editorial Board [in particular Sec. 19(4) of Act No. 185/2015 Coll. as amended (Copyright Act)] and without any material or territorial restrictions on the licence and for the time the economic rights to such subject matter of protection exist (Sec. 32 of the Copyright Act).

The author grants the licence to the publisher free of charge and on a non-exclusive basis. The publisher may give its consent to a third party to use the manuscript within the scope of the licence granted (the "sublicence").

Both the publisher and the author may request the other party to issue a written confirmation that the Licence Agreement was entered into under Sec. 65(4) of the Copyright Act. If either party does not exercise this right within 15 days after the date of the Licence Agreement, the right to issue this confirmation no longer exist. If the right has been exercised and either party fails to issue the confirmation within 15 days after having received the request for confirmation, the Licence Agreement shall be deemed not to have been made. The publisher and the author also agree that the author may not unilaterally revoke the licence.

Bulletin slovenskej advokácie

CENNÍK INZERCIE platný od 1. 1. 2026

Charakteristika

Bulletin slovenskej advokácie je **recenzovaný vedecký časopis** vydávaný Slovenskou advokátskou komorou.

Periodicita: dvojmesačník (6 čísel ročne)

Formát: A4 (210 × 297 mm)

Rozsah: 64 – 96 strán + obálka

Podklady inzerátov

v elektronickej podobe musia byť definitívne spracované pre tlač vo formátoch EPS, PDF, JPG, TIF... a spĺňať **technické parametre:** nedegradované fotografie s rozlíšením cca 300 dpi, farebnosť CMYK, texty v krivkách. Pri osobitnej požiadavke na vernosť reprodukcie musí inzerent dodať nátláčok. Materiál na vkladajú inzerciu si zabezpečí inzerent a doručí ho na adresu, ktorú mu oznámi redakcia. Inzerent zodpovedá za obsah inzerátu i za kvalitu podkladov.

Ceny inzercie

Vnútorne strany

– vid' obrazové schémy

2./3. strana obálky – 600 eur

rozmery: 210 × 297 mm

(+ 3 mm dookola na orez)

Farebnosť inzerátu nerozhoduje.

4. strana obálky – 1 200 eur

rozmery: 210 × 297 mm

(+ 3 mm dookola na orez)

Farebnosť inzerátu nerozhoduje.

Vkladaná inzercia – 0,10 eura/ks

Ide o distribúciu inzerentom dodaných tlačovín spolu s bulletinom.

Maximálna veľkosť je A4.

Špeciálny inzerát – 12 eur

Výlučne pre advokátov a advokátske kancelárie, ktorého

účelom je ponuka práce

pre koncipienta/koncipientku,

má jednotnú úpravu a rozmer

štvrtiny strany (kvadrant).

Inzerát pre koncipientov/ky,

ak si hľadajú prácu v AK

– zadarmo

Riadková inzercia

sa neuverejňuje.

Zľavy z opakovania

Ceny sú uvedené bez DPH 23 %

a sú zmluvné, pre množstevné

zľavy sa informujte na:

ondrisova@sak.sk

02 204 227 28.

Osmina strany
83 x 58 mm (š x v)

čb 30 eur
cmyk 60 eur

Štvrtina strany
– kvadrant
83 x 123 mm
(š x v)

čb 60 eur
cmyk 120 eur

Štvrtina strany – vodorovný pás
174 x 58 mm (š x v)

čb 60 eur
cmyk 120 eur

Vodorovná
polovica strany
spadavka
210 x 145 mm
(š x v)
+3 mm dookola na orez

čb 120 eur
cmyk 240 eur

Vodorovná
polovica strany
zrkadlo
174 x 123 mm
(š x v)

čb 120 eur
cmyk 240 eur

Zvislá
polovica strany
zrkadlo
83 x 254 mm
(š x v)

čb 120 eur
cmyk 240 eur

Zvislá
polovica strany
spadavka
101 x 297 mm
(š x v)
+3 mm dookola na orez

čb 120 eur
cmyk 240 eur

Celá strana
zrkadlo
174 x 254 mm
(š x v)

čb 240 eur
cmyk 480 eur

Celá strana
spadavka
210 x 297 mm
(š x v)
+3 mm dookola na orez

čb 240 eur
cmyk 480 eur

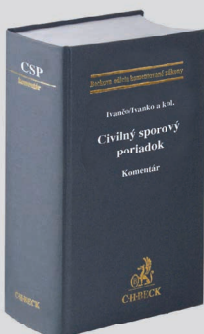

Mária Srebalová a kol.

Zákon o priestupkoch. Komentár. 3. vydanie

2026 | viazané v plátne | 568 | 79 eur | obj. číslo SO_EKZ118

Tretie prepracované znenie komentára vyhotoveného odborným autorským kolektívom prináša aktuálny výklad jednotlivých ustanovení zákona spoločne so súvisiacou literatúrou a s náležitým výberom judikatúry. Zmeny zákona premietnuté do komentára reagovali na zvýšený počet deliktov páchaných v digitálnom prostredí, zníženie vekovej hranice trestnej zodpovednosti a s tým spojené aj priestupkovej zodpovednosti či úpravu prístupu k mladistvým páchatelom. Komentár je určený najmä pre zamestnancov správnych orgánov, súdov, advokátov, študentov práva či iných vysokých škôl, no obohatí aj odbornú verejnosť so záujmom o verejnú správu.

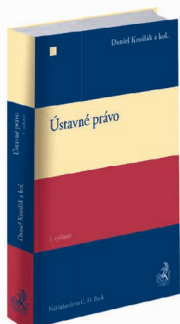

Ivančo/Ivanko a kol.

Civilný sporový poriadok. Komentár

2026 | viazané v plátne | 1 272 | 119 eur | obj. číslo SO_EKZ113

Sivý komentár k Civilnému sporovému poriadku pod vedením Mgr. Mareka Ivanča, PhD. je dielom, ktoré si programovo volí odlišný prístup než konvenčný komentárový žáner. Jeho ambíciou nie je iba systematizovať teoretické poznatky, ale predovšetkým poskytnúť použiteľný nástroj na riešenie konkrétnych procesných situácií. Originalita diela spočíva v dôraze na praktické príklady, ktoré často vychádzajú z autentických prípadov z praxe, s ktorými sa autori z akademickej, sudovskej, advokátskej i prokurátorskej sféry stretli. Komentár systematicky reflektuje judikatúru Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR a českých najvyšších súdnych inšancií.

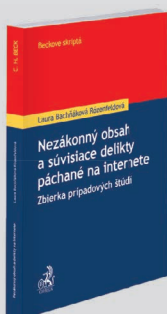

Daniel Krošlák a kol.

Ústavné právo

2026 | viazané | 600 | 49 eur | obj. číslo SO_AI22

Učebnica „Ústavné právo“ predstavuje moderný a systematický výklad ústavnoprávnej problematiky Slovenskej republiky reflektujúci najnovšie legislatívne zmeny, judikatúru a komparatívne súvislosti. Autorský kolektív odborníkov z praxe a akademického prostredia prináša prehľadne štruktúrovaný obsah rozdelený do troch logických častí od teoretických a historických základov cez ochranu ľudských práv a analýzu ústavných orgánov až po ústavnoprávne súvislosti verejnej správy.

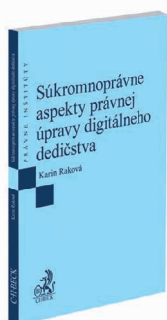

Laura Bachňáková Rózenfeldová

Nezákonný obsah a súvisiace delikty páchané na internete Zbierka prípadových štúdií

2026 | brožované | 104 | 14 eur | obj. číslo SO_SK10

Publikácia je zbierkou prípadových štúdií, ktorá je zameraná na nezákonný obsah a súvisiace delikty páchané na internete. Autorka vytvorila mnoho prípadov, skutkových stavov a úloh, ku ktorým zostavila ucelený, komplexne prepracovaný právny rámec spoločne s potrebnou judikatúrou na riešenie daných úloh. Zbierka je určená predovšetkým pre študentov vysokých škôl ako študijná pomôcka, no zaujme aj odbornú verejnosť.

Karin Raková

Súkromnoprávne aspekty právnej úpravy digitálneho dedičstva

2026 | brožované | 176 | 22 eur | obj. číslo SO_EPI115

Predkladaná monografia prináša prvé ucelené a systematické spracovanie problematiky digitálneho dedičstva v slovenskom právnom prostredí. Jej cieľom je systematicky spracovať digitálne dedičstvo v súkromnoprávných súvislostiach, vyjasniť terminologické a výkladové východiská a vytvoriť interpretačný rámec pre ďalšiu odbornú diskusiu. Publikácia sa opiera o doktrínálnu analýzu a komparatívne východiská a zohľadňuje aj doterajšie praktické a teoretické skúsenosti autorky z oblasti dedičského práva.

